

อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

นางสาวกุลนาถ หงษ์ลอย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

SCENARIO OF LIFELONG EDUCATION MANAGEMENT TO DEVELOP THE QUALITY OF
LIFE OF JUVENILE DELINQUENTS

Miss Kullanart Hongloi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Non-Formal Education

Department of Lifelong Educational

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนา
	คุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด
โดย	นางสาวกุลนาถ หงษ์ลอย
สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.ภัทรพล มหาจันทร์)

กุลนาถ หงษ์ลอย : อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
 เยาวชนผู้กระทำผิด (SCENARIO OF LIFELONG EDUCATION MANAGEMENT TO
 DEVELOP THE QUALITY OF LIFE OF JUVENILE DELINQUENTS.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 หลัก : ผศ.ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, 156 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ
 เยาวชนผู้กระทำผิด และเพื่อนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 ของเยาวชนผู้กระทำผิด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย กับผู้เชี่ยวชาญ
 จำนวน 17 ท่าน และเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น แล้วนำมา
 คำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำมาสรุปหาอันดับตามติของกลุ่ม
 ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน
 หลักสูตรด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านการวัดผล
 ประเมินผล พบว่า ด้านหลักสูตร มีการวางแผนหลักสูตรทั้งสายสามัญและสายอาชีพปัญหาคือจำนวน
 เยาวชนที่ไม่แน่นอน ทำให้ส่งผลถึงด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้
 ได้ ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน แต่ปัญหาคือ ไม่ได้รับการใช้งาน
 และไม่เพียงพอต่อจำนวนเยาวชนและรายวิชา ด้านผู้สอน มีครูประจำหน่วยการเรียนรู้ ปัญหา คือ มี
 จำนวนน้อยและขาดความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผล เป็นการ
 ประเมินตามสภาพจริง ปัญหาคือ ในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ยังไม่ไปในทิศทาง
 เดียวกัน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในระบบการจัดการศึกษา

2. ภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด
 ด้านหลักสูตร เป็นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ การปรับตัวให้อยู่
 ร่วมกับสังคมปกติ และคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่เน้น
 การเข้าสู่อาชีพ เป็นกิจกรรมระยะสั้น และการเรียนรู้ด้วยวิธีที่ นำตนเองด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
 มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
 เยาวชน ด้านผู้สอนมีจิตวิทยาการสอน มีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิด และมีการติดตามผล
 การจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผล มีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
 ด้าน และมีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอน

ภาควิชา การศึกษาตลอดชีวิต.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา 2554..

5283493027 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORDS : LIFELONG EDUCATION / QUALITY OF LIFE / JUVENILE DELINQUENTS

KULLANART HONGLOI : SCENARIO OF LIFELONG EDUCATION MANAGEMENT TO DEVELOP THE QUALITY OF LIFE OF JUVENILE DELINQUENTS. ADVISOR : ASST. PROF. WORARAT PATHUMCHAROENWATTANA, Ph.D., 156 pp.

The purposes of this research were to study the current situations and problems of lifelong education management to develop the quality of life of juvenile delinquent and propose a lifelong education management. The Delphi technique was used to data gathering with 17 experts in the fields. The research instruments were the questionnaires and the interview form. The data was analyzed through the median mode and interquartile range. The data was then concluded based on the consensus of the expert group

The research findings were as follow :

1. The results of the current situations and problems of lifelong education management of juvenile delinquents in all 5 aspects: curriculum, learning activities, media, teacher, and assessment shown that even though the curriculum has both general and vocational curriculum plans, but there is a problem of the uncertainty of students which affects several learning activities. The media have been used in general but there are not sufficient for students and subject. There was a limitation, insufficient, and lack the expertise of teachers. Besides, the research found that the Observation and Protection of Children and Youth have applied the authentic assessment, but the assessment was not in the same direction which resulting in a lack of the confidence in the educational system.

2. The scenario of a lifelong education management to develop the quality of life of juvenile delinquents included five main aspects: the Curriculum should focus on the career development, decision-making skills enhancement, social adaptation, and pay more attention to the students' needs; Learning Activities should emphasis on the career, short activities, and self-directed learning; use proper Media with the age of students and promote the learning resource in The Observation and Protection of Children and Youth; Teachers should know the teaching psychology with love and understanding the juvenile delinquents, and always monitoring the teaching and learning activities results; and Assessment, allow experts to be involved in the assessment process, and promptly evaluate the instruction at the end of each course.

Department : Life Long Education..... Student's Signature

Field of Study : Non – Formal Education..... Advisor's Signature

Academic Year : 2011.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จและสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ พร้อมทั้งเป็นกำลังใจตลอดการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา โดยเฉพาะบิดามารดาของผู้วิจัย นายวิโรจน์และนางพรสุณี หงษ์ลอย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.วรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา ที่ให้การดูแลเอาใจใส่ รวมถึงให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือทุกอย่าง ตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ท่านประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล และกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ดร.ภัทรพล มหาจันทร์ ที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินการวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยไปในทิศทางที่ถูกต้องและประสบความสำเร็จ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยทุกท่านที่สละเวลาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยฉบับนี้ อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาดูแลชีวิต ด้านเยาวชนผู้กระทำผิดและด้านคุณภาพชีวิต ทั้ง 17 ท่าน ที่สละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณจักรกริช สุขสวัสดิ์สำหรับการช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง และสุภามาศ อำดวง, ณัฐกุล วงศ์บำรุงกิจที่เป็นกำลังใจให้กันเสมอมา รวมถึงน้องทั้งสองคนของผู้วิจัย นิชกุลและกนิษฐ์พงศ์ หงษ์ลอย ครูโรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัยและเพื่อนโรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย รุ่น 11 สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบคุณจากใจจริง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การศึกษาตลอดชีวิต.....	13
ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต.....	13
ความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต.....	15
ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต.....	19
คุณภาพชีวิต.....	21
ความหมายของคุณภาพชีวิต.....	21
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต.....	27
ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพื้นฐาน.....	32
เยาวชนผู้กระทำผิด.....	34
ความหมายของเด็กและเยาวชน.....	34
สถานการณ์เด็กและเยาวชน.....	35
การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน.....	36
กระบวนการยุติธรรมกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน	40

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การศึกษารวบรวมข้อมูล.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำ ผิด.....	62
1.1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิดจากผู้เชี่ยวชาญ.....	62
1.2 ผลการศึกษาสภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิดจากการศึกษาภาคสนาม.....	65
1.3 ผลการศึกษากาการจัดการศึกษาในอนาคต.....	67
1.4 ผลการศึกษากาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ผู้กระทำผิด.....	69
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด.....	70
2.1 ผลการสังเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 1.....	70
2.2 ผลการพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพ ของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ผู้กระทำผิดจากแบบสอบถาม ในรอบที่ 2.....	73

2.3 ผลการพิจารณาชั้นตามติของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จากแบบสอบถาม ในรอบที่ 3.....	83
ตอนที่ 3 การนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด.....	95
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะ.....	122
รายการอ้างอิง.....	123
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	128
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเรื่องอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด.....	130
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	156

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตร.....	75
2	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	77
3	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน.....	79
4	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน.....	81
5	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล.....	83
6	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตร.....	85
7	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	88
8	คำมัธยฐาน คำฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน.....	90

ตารางที่		หน้า
9	ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน.....	92
10	ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล.....	94

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และเปี่ยมด้วยศักยภาพซึ่งจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เยาวชนในวันนี้คือคนทำงาน พลเมือง และเป็นความหวัง เป็นพลังสำคัญของประเทศ(อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ,2553) คุณภาพของเยาวชนในปัจจุบันคือเครื่องบ่งชี้ที่ดีถึงคุณภาพของกลุ่มคนที่จะมาเป็นแรงสำคัญในการผลักดันประเทศให้เติบโตไป จึงกล่าวได้ว่า “เยาวชนเปรียบเสมือนผู้ขึ้นาคตของสังคม” (ทักษิณ ชินวัตร, 2542)

จากความสำคัญนี้ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบนโยบายเยาวชนแห่งชาติและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว พ.ศ.2554 ด้วยการประกาศนโยบายระดับชาติ ดังนี้

- 1.ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวมีบทบาทหลักในการอบรมเลี้ยงดูเยาวชนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่
- 2.สนับสนุนให้องค์กรสำคัญอื่น ๆ ของสังคม เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันวิชาชีพ สถาบันการเมืองการปกครองทุกระดับ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การภาคเอกชน และสถาบันสื่อมวลชนมีบทบาท และประสานร่วมมืออย่างจริงจังและต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนาและในการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนอย่างสร้างสรรค์
- 3.สนับสนุนให้บริการแก่เยาวชนทั้งภาคราชการและนอกภาคราชการได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ ทำงานอย่างโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
- 4.สนับสนุนการออกกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเยาวชน
- 5.สนับสนุนให้มีการติดตามและประเมินผลการพัฒนาเยาวชนโดยมีดัชนีชี้วัดอย่างเป็นระบบ
- 6.ส่งเสริมให้เยาวชนในแต่ละวัย ได้รับบริการตามสิทธิและความต้องการพื้นฐานตามมาตรฐานสากลทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ
- 7.สนับสนุนให้เยาวชนรู้จักการวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิด ความรับผิดชอบ และกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล คุณธรรม จริยธรรม ในกระบวนการปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีความสุข

8. สนับสนุนให้เยาวชนสามารถใช้ความรู้ด้านวิทยาการสมัยใหม่บนพื้นฐานภูมิปัญญาหลักธรรมทางศาสนาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ

9. สนับสนุนให้เยาวชนแต่ละวัย มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสังคมอย่างสร้างสรรค์ในกิจการของชุมชน และการเสริมสร้างมิตรภาพระหว่างประเทศ (สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2545) ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการพัฒนาเยาวชนของชาติดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

ประเทศไทยมีเยาวชนที่มีคุณภาพ และพร้อมจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่างๆ อาทิ การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้ที่มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความกล้าหาญในเรื่องที่ถูกต้อง มีคุณธรรม จริยธรรม และที่สำคัญต้องสามารถเป็นตัวแทนที่จะนำพาประเทศไทยให้ยืนหยัดบนเวทีโลกในอนาคตได้ แต่จากสถานการณ์เยาวชนไทย พบว่าเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีค่านิยมรักความสะดวกสบายมากกว่าความพอเพียง ขาดการมีวินัย และไม่คุ้นชินกับการทำงานหนัก บริโภคข้อมูลข่าวสารและสื่อสารสนเทศอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหามากมายติดตามมา เช่น การขาดวินัยในการดำเนินชีวิต การพัวพันกับอบายมุขสิ่งมอมเมาประเภทต่างๆ ได้แก่ การดื่มสุรา สูบบุหรี่ ติดยาเสพติด การเล่นพนัน การใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม การตกเป็นเหยื่อการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย การมั่วสุมทางเพศ การติดเกมออนไลน์ การเที่ยวเตร่ในสถานบริการและสถานบันเทิงต่างๆ ฯลฯ รวมถึงเสี่ยงต่อการใช้ชีวิต การกระทำความผิดและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเด็กและเยาวชนจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อของมิจาชีพในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการเข้าสู่ระบบธุรกิจบริการทางเพศทั้งโดยสมัครใจและสมยอม (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2550) สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วเลียนแบบกันเป็นทอดๆ จากเมืองใหญ่สู่เมืองเล็ก จากเมืองเล็กไปสู่ชนบท โดยมีสื่อเป็นตัวนำ ซึ่งนับวันปัญหาต่างๆ จะทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้นักวิชาการได้แบ่งกลุ่มเยาวชนตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน โดยแบ่งกลุ่มเยาวชนออกเป็นกลุ่มดังต่อไปนี้

1. เยาวชนกลุ่มปกติ : กลุ่มเฝ้าดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน สนใจการจัดทำกิจกรรมในทางสร้างสรรค์ (กิจกรรมด้านบวก)

2. เยาวชนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มทางสองแพร่ง : กลุ่มติดแพชั่น ตามกระแสนิยม ซึ่งอาจเปลี่ยนสภาพในทางดี (ด้านบวก) หรือทางที่ไม่ดี (ด้านลบ) ขึ้นอยู่กับผู้ชักนำ

3. เยาวชนกลุ่มประสบปัญหา/มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม : กลุ่มที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่เนืองนิตย์เป็นกิจวัตรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เทียบเท่า ติดยาเสพติด หลงใหลในสิ่งมอมเมา ติดการพนัน (กิจกรรมด้านลบ)

4. เยาวชนกลุ่มที่กระทำผิดและอยู่ในกระบวนการยุติธรรม : กลุ่มที่ต้องคดี ต้องโทษ อยู่ในสถานกักกัน หรืออยู่ในระหว่างรอการพิจารณาตามกระบวนการยุติธรรมหรือพ้นโทษ

5. เยาวชนกลุ่มพิเศษ : กลุ่มที่มีสติปัญญาเลิศ มีพรสวรรค์ในการพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ กลุ่มออทิสติก (สมาธิสั้น)

6. เยาวชนกลุ่มพิการ : กลุ่มที่มีความพิการทางกาย พิการทางสมอง

สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน ทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และนำไปสู่การเดินบนเส้นทางที่ผิดพลาด ส่งผลให้เยาวชนจำนวนมากกระทำผิดและถูกตัดสินให้เข้าไปอยู่ในสถานพินิจ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในแต่ละปีนั้นมีจำนวนเป็นหมื่นๆ ราย อย่างเช่นในปี พ.ศ.2551 มีจำนวน 46,981 ปี พ.ศ.2552 มีจำนวน 46,371 ราย และล่าสุดปีพ.ศ.2553 มีจำนวน 44,057 ราย (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ,2554) ซึ่งเป็นเยาวชนที่กระทำผิดทางอาญา สาเหตุแห่งการกระทำผิดคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนมากที่สุด คือ มีจำนวน 17,535 คดี คิดเป็นร้อยละ 39.80 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากความคึกคะนอง จำนวน 7,145 คดี คิดเป็นร้อยละ 16.22 เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งมีสาเหตุอื่นๆ เช่น เด็กและเยาวชนให้การปฏิเสธตลอดข้อหา เป็นต้น มีจำนวน 5,454 คดี คิดเป็นร้อยละ 12.38 เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จำนวน 4,682 คดี คิดเป็นร้อยละ 10.63 นอกจากนั้น มีสาเหตุมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวน 3,011 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัว จำนวน 2,599 คดี มีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาท จำนวน 2,084 คดี มีสาเหตุมาจากถูกผู้อื่นชักจูง/บังคับ จำนวน 1,472 คดี และมีสาเหตุมาจากป่วยทางจิต จำนวน 75 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 6.83 5.90 4.73 3.34 และ 0.17 ตามลำดับ ซึ่งจากจำนวนทั้งหมด 44,057 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามฐานความผิดพบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือ มีจำนวน 14,695 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.35 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 9,742 คดี คิดเป็นร้อยละ 22.11 แต่หากเมื่อพิจารณาจำแนกตามอาชีพและระดับการศึกษา พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนักเรียนมากที่สุด คือ มีจำนวน

14,878 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.77 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพ มีจำนวน 13,440 คดี คิดเป็นร้อยละ 30.51 ในด้านของการศึกษา คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คือ มีจำนวน 17,468 คดี คิดเป็นร้อยละ 39.65 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประถมศึกษา คือ มีจำนวน 13,051 คดี คิดเป็นร้อยละ 29.62 นอกจากนั้น เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกว่า จำนวน 8,927 คดี เป็นผู้มีการศึกษาประเภทอื่นๆ อาทิ เช่น การศึกษาในวัด การศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา เป็นต้น มีจำนวน 2,737 คดี และเป็นผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 1,874 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 20.27 6.21 และ 4.25 ตามลำดับ(กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2554) จากสถิติที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ยังเป็นนักเรียน และไม่มีอาชีพ ทั้งยังมีบางส่วนที่ไม่ได้รับการศึกษา ดังนั้นการจัดกิจกรรมการศึกษา จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งมีอายุ 10-18 ปีนั้น เป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ในช่วงของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรที่จะได้รับการพัฒนาทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ เพื่อการใช้ชีวิตหลังการปล่อยตัวได้อย่างเป็นปกติสุข มีความรู้และทักษะความสามารถติดตัวไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนหลังได้รับการปล่อยตัวได้เป็นอย่างดี พร้อมกันนี้จะไม่หวนกลับมากระทำ ความผิดซ้ำ ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายหลักของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากสถิติ จะเห็นได้ว่าในจำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำนวน ทั้งหมด 44,057 คดี เป็นคดีที่เป็นการกระทำผิดซ้ำจำนวน 5,559 คดี ซึ่งเป็นร้อยละ 12.62 ของคดีที่ถูกดำเนินคดีทั้งหมด (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2554)

การพัฒนาเยาวชนในสถานพินิจจึงมีความสำคัญตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ได้กำหนดไว้ว่าในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้เด็กหรือเยาวชน ได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญ ฝึกอาชีพหรือวิชาชีพ รับบริการด้านสวัสดิการสังคม รับการอบรม หรือให้ปฏิบัติงานอื่นใดให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย สภาพจิต และสภาพแวดล้อมแก่บุคคลดังกล่าว ทั้งนี้โดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลัก (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553) ดังวิสัยทัศน์ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ว่า “ เป็นผู้นำในการพิทักษ์ผู้เยาว์ และคืนเด็กดีสู่สังคม “

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีหน่วยงานในสังกัดอยู่ทั่วประเทศ มีสถานพินิจ คุ้มครองเด็กและเยาวชน ทั้งหมด 76 แห่ง แบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นเขตกรุงเทพมหานครและ

บริเวณพล ประกอบด้วยกรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา นครนายก นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และอีก 9 เขต ในแต่ละจังหวัด ดังนี้ เขต 1 ประกอบด้วย จันทบุรี ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยะเวลา ๖ เดือน เขต 2 ประกอบด้วย กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สระบุรี สุรินทร์ เขต 4 ประกอบด้วย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุตรดิตถ์ เขต 5 ประกอบด้วย นครพนม มุกดาหาร ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี เขต 6 ประกอบด้วย กำแพงเพชร ชัยนาท ตาก นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ลพบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย อ่างทอง อุทัยธานี เขต 7 เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ เขต 8 ประกอบด้วย กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ระนอง สุราษฎร์ธานี และเขต 9 ตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สงขลาและสตูล (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2554) โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานที่ถูกกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ในการดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการด้านการสืบเสาะ ประมวลข้อเท็จจริงคดีอาญา คดีครอบครัว กำกับการปกครองและดูแลทรัพย์สินและสิทธิประโยชน์ของผู้เยาว์ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล
2. ดำเนินการด้านการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤติกรรมนิสัย และสงเคราะห์เด็กและเยาวชนระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี
3. ดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชนและประสานความร่วมมือเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ
4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่หนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน คือการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในสถานพินิจ ซึ่งโดยปกติแล้วนั้นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะได้รับการศึกษาทั้งหลักสูตรสายสามัญและสายอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 1.หลักสูตรด้านการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมและอารมณ์เด็กและเยาวชน 2.หลักสูตรด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน และ 3.หลักสูตรด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยในสายอาชีพนั้น ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาชีพใดก็ได้ตามอัธยาศัย ตามที่ได้จัดอบรมให้ 6 หน่วย ได้แก่ ช่างไม้ ช่างเชื่อมโลหะ ช่างตัดผม ช่างศิลป์ ช่างเกษตร และช่าง

พิมพ์ ซึ่งการฝึกอบรมเด็กหรือเยาวชนต้องจัดให้เหมาะสมกับอายุสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ วุฒิภาวะ และประโยชน์ที่เด็กหรือเยาวชนจะได้รับในอนาคตโดยพิจารณาจากรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนและคำนึงถึงความประสงค์ของเด็กหรือเยาวชน ตามปัจจัยดังนี้ 1.สภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กหรือเยาวชน 2. ความพร้อมและศักยภาพของเด็กหรือเยาวชน 3. พื้นฐานความรู้ด้านวิชาสามัญ 4. พื้นฐานความรู้หรือทักษะทางวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมและอารมณ์เด็กและเยาวชน โดยมีกิจกรรม ดังนี้ 1.กิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูพื้นฐาน 2. กิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน 3. กิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูพิเศษ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน,2554)

จากการจัดการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าหลักการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้เป็นไปในภาพกว้าง ไม่ได้จำแนกหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการศึกษาที่ต่างกันระหว่างเพศของเยาวชนชายและเยาวชนที่เป็นหญิง ซึ่งการสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปพบว่า ในหลักสูตรช่างอุตสาหกรรมดังกล่าวมีประชากรเพศชายต้องการเรียนถึง 1,607,397 คน จากประชากรทั้งหมด 3,456,057 คน ในขณะที่ประชากรเพศหญิงมีความต้องการเพียง 36,487 คนจากจำนวน 3,612,053 คน ซึ่งในจำนวนนี้กลับมีความต้องการด้านหลักสูตรคหกรรมมากถึง 1,843,224 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,2554) จึงเห็นได้ว่าหลักสูตรที่เปิดสอนในปัจจุบันไม่ตอบสนององความต้องการของเยาวชนทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง อีกทั้งหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติ การนำมาใช้กับเยาวชนในสถานพินิจจึงไม่เหมาะสม เพราะเยาวชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ เพราะเป็นกลุ่มที่มีปัญหาทางอารมณ์ ปัญหาทางพฤติกรรมหรือปัญหาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ ก้าวร้าว เนื้อหาหลักสูตรจึงต้องมีความยืดหยุ่นและหลากหลายสามารถนำไปใช้กับเยาวชนที่มีความแตกต่างกันในด้านศักยภาพอย่างเหมาะสม ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรควรจะเน้นด้านการฟื้นฟูจิตใจ อารมณ์ สังคมเป็นหลัก และให้ความรู้ด้านวิชาชีพที่เยาวชนแต่ละคนมีความถนัด และสนใจควบคู่กันไป ควรมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว หลักสูตรในศูนย์การเรียนในสถานพินิจจึงควรเป็นหลักสูตรการศึกษาพิเศษที่มีขอบเขตการคัดแยกเด็กและเยาวชน มีการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล มีการคัดแยกกว่า เยาวชนอยากเรียนอะไร ชอบอะไร อยากเป็นอะไรในอนาคต มีภาพจริงที่อยากจะเรียนรู้ในวิชาชีพให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็น (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2543) ซึ่งเยาวชนในสถานพินิจนั้นล้วนเป็นเยาวชนที่อยู่ในวัยที่สมควรจะได้รับการศึกษาแทบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาในสถานพินิจนั้น ไม่ควรเป็นไปในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ควรเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นความ

ต่อเนื่องในการเรียนรู้ หรือที่เรียกว่า การศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับทุกคนในสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงต่างๆของชีวิต เพื่อปรับตนเองให้ก้าวทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นแนวโน้มในการพัฒนาโลกปัจจุบัน โดยกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการผสมผสานและเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อนำผลทางการเรียนรู้นั้น ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม(นุชนาถสุนทรพันธุ์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีเนื้อหาสาระในมาตราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร อยู่ในมาตรา 78 มาตรา 79 มาตรา 80 มาตรา 84 และมาตรา 85 ทั้งนี้อาจแยกบทบัญญัติที่ให้รัฐดูแลคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตด้านการทำงาน หมายถึง การที่ประชาชนมีงานทำโดยที่มีความพึงพอใจในอาชีพ มีความก้าวหน้าของงานที่ทำ ตลอดจนมีความพึงพอใจในรายได้ สภาพแวดล้อมในการทำงานรวมถึงความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ในรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในมาตรา 84 ความว่า รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้มีงานทำมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม รวมทั้งคุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

2. คุณภาพชีวิตด้านครอบครัว หมายถึง การที่ประชาชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับครอบครัว ความผูกพัน การช่วยเหลือและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทั้งในด้านจิตใจและวัตถุ ในเรื่องของคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวนั้น รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในมาตรา 80 ความว่า รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ (1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งตนเองได้

3. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด หมายถึง การที่ประชาชนมีภาวะของสุขภาพกายที่แข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดี ในคุณภาพชีวิตด้านนี้ ในรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในมาตรา 80 ความว่า รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ โดยใน (2) มีความว่า ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับ

บริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายส่วนในด้านสุขภาพจิต ในด้านศาสนา กำหนดไว้ในมาตรา 79 ว่า รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่ได้มีความรู้สึกว่าได้รับผลกระทบจากมลภาวะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณที่อยู่อาศัยและในชีวิตประจำวัน ดังที่ในรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 85(5) ว่า ส่งเสริม บำรุงรักษา ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

5. คุณภาพชีวิตด้านชีวิตในเมือง ในความหมายถึงการที่ประชาชนได้รับการบริการที่ดีของภาครัฐในด้านการศึกษา คมนาคม สาธารณสุข สาธารณูปโภคต่าง ๆ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งความพึงพอใจในด้านราคาสินค้าอุปโภค บริโภค และสาธารณูปโภคที่เป็นอยู่ด้วย ดังที่ในรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ในมาตรา 78 (3) และ 84 (1) โดยมีความดังต่อไปนี้ มาตรา 78 (3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจกิจการของท้องถิ่นได้เองส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น และมาตรา 84 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้ (1) สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาดและสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจ ซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจกรรมที่มีลักษณะแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือจัดให้มีสาธารณูปโภค (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนดา จันทร์สม และคณะ)

สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดนั้น เป็นไปเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการกลับมาสู่สังคมปกติ เพื่อมีชีวิตที่เป็นปกติสุข การมีคุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วยองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังนี้(สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล,2540)1.ด้านร่างกาย (physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้ถึงสภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณสมบัติที่จำเป็นต่างๆ หรือการรักษาทางการแพทย์ อื่น ๆ เป็นต้น 2. ด้านจิตใจ (psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ และ 4. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของเยาวชนผู้กระทำผิดจากทั้ง 4 องค์ประกอบที่กล่าวมา มีรากฐานมาจากการได้รับการศึกษาจากสถานพินิจ เพื่อให้เยาวชนผู้กระทำผิดสามารถกลับมาสู่สังคมปกติได้อย่างภาคภูมิใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากเยาวชนกลุ่มนี้เป็นเยาวชนกลุ่มใหญ่ที่มีทั้งกำลังและความสามารถในการพัฒนาประเทศได้ หากเยาวชนเหล่านี้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ผู้วิจัยจึง

ตระหนักถึงการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้แก่เยาวชนผู้กระทำผิด ที่ถูกตัดสินให้เข้าไปอยู่ในสถานพินิจ เนื่องจากการจัดการศึกษาตลอดชีวิตนั้นเป็นไปเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมที่บูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรม เพื่อคนไทยทุกคน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มีคุณค่า เต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติจริง (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2548-2553) รวมถึงสามารถปรับตัวให้รับกับโลกในอนาคตได้เป็นอย่างดีและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด
2. เพื่อนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ได้แก่ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต 5 ด้าน ดังนี้
 1. ด้านหลักสูตร
 2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
 3. ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
 4. ด้านผู้สอน
 5. ด้านการวัดผล ประเมินผล
- องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้
1. ด้านร่างกาย (physical domain)
 2. ด้านจิตใจ (psychological domain)
 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships)
 4. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment)

2. ขอบเขตด้านประชากร
ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ประกอบด้วย
 1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต จำนวน 3 ท่าน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพชีวิตเยาวชน จำนวน 5 ท่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านเยาวชนผู้กระทำผิด จำนวน 9 ท่าน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา : การจัดการศึกษาตลอดชีวิต องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

ตัวแปรตาม : ภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ของเยาวชนผู้กระทำผิด

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

อนาคตภาพ หมายถึง ภาพการศึกษา รวมถึงรูปแบบหรือหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเยาวชนผู้กระทำผิดในทศวรรษหน้า จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านเยาวชนหรือเยาวชนผู้กระทำผิด และด้านสถานพินิจฯ

การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
4. ด้านผู้สอน
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล

คุณภาพชีวิต หมายถึง ความเหมาะสม จำเป็น สำหรับการพัฒนาเยาวชนผู้กระทำผิด โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านร่างกาย (physical domain)
2. ด้านจิตใจ (psychological domain)
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships)
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment)

เยาวชน/เยาวชนผู้กระทำผิด หมายถึง บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์ ที่ถูกดำเนินคดี และถูกศาลพิพากษาให้เข้าไปอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกที่จะเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในอนาคต
2. การพัฒนาเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและให้เยาวชนเหล่านั้นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป รวมถึงไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก
3. ภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทุกแห่ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง“แนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาตลอดชีวิต

- 1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.2 ความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.3 ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิต

- 2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต
- 2.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต
- 2.3 ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพื้นฐาน

ตอนที่ 3 เยาวชนผู้กระทำผิด

- 3.1 ความหมายของเด็กและเยาวชน
- 3.2 สถานการณ์เด็กและเยาวชน
- 3.3 การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
- 3.4 กระบวนการยุติธรรมกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
- 3.5 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การศึกษาตลอดชีวิต

1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

เบญจมา ชัยไพบุลย์ (2526) กล่าวว่าการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการหลอมรวมประสบการณ์ทางการศึกษา การทำงาน การพักผ่อน การใช้เวลาว่าง และประสบการณ์ทุกชนิดเข้าด้วยกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของ "การศึกษาตลอดชีวิต" ว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า เป็นการผสมผสานใน 2 มิติ โดยมิติที่ 1 เป็นการพิจารณาในแนวตั้งว่าการศึกษามีความจำเป็นแก่บุคคลในทุกช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่เฉพาะเมื่อบุคคลอยู่ในวัยเรียนเท่านั้น มิติที่ 2 เป็นการพิจารณาในแนวนอนว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน ดังนั้นการศึกษาหรือการเรียนรู้จึงควรผสมผสานกับการดำเนินชีวิต นั่นคือผสมผสานการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อช่วยพัฒนาบุคคลในทุกๆด้านอย่างสมบูรณ์

สุนทร สุนันท์ชัย (2543) ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต ว่า เป็นการจัดกระบวนการอันบังเกิดผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลซึ่งอาจทำโดยการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อมุ่งให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นอยู่ตลอดเวลาในปัจจุบัน และพัฒนาต่อไปให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล การศึกษาลักษณะนี้ ผู้เรียนจะต้องมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะต้องวางแผนการเรียนของตนเอง

สุมาลี สังข์ศรี (2543) ได้ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตไว้ว่า หมายถึง ผลรวมของการศึกษาทุกประเภทที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลให้ปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงในทุกช่วงชีวิตของบุคคล และพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพของบุคคล การศึกษามีได้สิ้นสุดลงเมื่อบุคคลเรียนจบจากโรงเรียนหรือสถาบันหนึ่งเท่านั้น การศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุมการศึกษาทุกรูปแบบ ทุกวิธีการการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่สัมพันธ์กับชีวิตและผสมผสานกลมกลืนกับการดำเนินชีวิตของบุคคล

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. พุศจิกายน (2547) ได้กล่าวไว้ว่า

1. มนุษย์แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เราเรียนรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมทุกขณะ เช่น จากการทำมาหากิน การเล่น การพักผ่อน การเข้าร่วมพิธีกรรม และการสมาคม เป็นต้น
2. การศึกษาที่แท้จริงไม่ได้จำกัดแต่เพียงในโรงเรียน แต่ครอบคลุมถึงการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเกิดได้ตามโอกาส จึงไม่มีที่สิ้นสุด
3. การศึกษาตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้รับการศึกษา เพราะสามารถเลือกเรียนตามรูปแบบที่ตนเองต้องการ ยืดหยุ่นได้ตามโอกาส ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้จากทุกแห่งตามโอกาสจะ

อำนาจ ฉะนั้น มนุษย์จึงมีโอกาสที่จะพัฒนาชีวิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการศึกษาอย่างไม่มีจุดจบไปตลอดชีวิต

อูดม เชยกีวงค์ (2551) แนวความคิดและแนวทางที่จะส่งเสริมให้เกิดการระดมเอาทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ในสังคมมาใช้ในการพัฒนาความรู้ ความคิดและความสามารถของมนุษย์ ทำให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งจะผลให้สังคมนั้นๆกลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

จากความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิต เป็นการศึกษาที่ผสมผสานการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบไว้ นั่นคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเปิดโอกาสให้คนทุกคนในสังคมมีโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

Unesco (1968) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการศึกษาที่จะสนองความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคลและของกลุ่ม จะครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาสำหรับเด็กไปจนถึงการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่อย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

Dave (1973) การศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวคิดที่พยายามมองการศึกษาในภาพรวม ซึ่งได้รวมเอาการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Nonformal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ให้มีการประสานสัมพันธ์ทั้งในด้านของความต่อเนื่องของเวลา (ชั่วชีวิตคน) และเนื้อหา และเทคนิคการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะคล้ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีใจกว้างยอมรับว่าการเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ

1.2 ความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต

การศึกษาตลอดชีวิต มีความจำเป็นอย่างมากสำหรับชีวิต เนื่องจากทำให้มนุษย์สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆสุดมาลี สังข์ศรี(2543) ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของโลกและประเทศต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบอย่างมากต่อความเป็นอยู่ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุกประเทศเพราะเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต ในประเทศอุตสาหกรรม เทคโนโลยีในการผลิตและการเพิ่มผลผลิตได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงมีความต้องการบุคลากรและคนงานที่มีความรู้มีทักษะที่ก้าวหน้าและทัดเทียมกับความเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมใหม่ๆ นอกจากนั้นยังมีการเคลื่อนไหวปรับเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ

อยู่เสมอทำให้เกิดผลกระทบมากมาย การเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังต้องให้ความรู้และทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถเลือกหรือพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสังคม จึงจำเป็นที่บุคคลต้องเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ

2. ความเปลี่ยนแปลงของสังคม สังคมมีความเปลี่ยนแปลงทุกยุคทุกสมัยยิ่งในสภาวะปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ปัญหาของสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นจากสภาพดังกล่าวเป็นเหตุให้บุคคลควรได้รับการศึกษา ได้รับความรู้ทุกช่วงชีวิต การได้รับความรู้จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสภาพการณ์ต่างๆ ปัญหาต่างๆ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของตนเอง

3. ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยี ความรู้ วิทยาการและเทคโนโลยี พัฒนาการที่ก้าวหน้าและรวดเร็วมาก นักวิชาการ นักการศึกษา นักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งความรู้ในทางอุตสาหกรรม สถาปัตยกรรม วิทยาศาสตร์ เกษตร สาธารณสุข การสื่อสาร การคมนาคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีดังกล่าวนี้มีพัฒนาการอย่างไม่หยุดยั้งตลอดเวลาและมีผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม หลังจากบุคคลจบจากโรงเรียนมาแล้วมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย เพราะฉะนั้นบุคคลจึงต้องเรียนรู้อยู่เสมอทุกช่วงชีวิตของชีวิตเพื่อให้สามารถติดตามได้ทันความก้าวหน้าเหล่านี้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์กับการประกอบอาชีพ การประกอบกิจกรรมต่างๆ ในสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม

4. การแพร่กระจายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบันนี้มีแหล่งที่เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่มากมายและข้อมูลข่าวสารนี้สามารถเผยแพร่ด้วยสื่อชนิดต่างๆ ไปยังประชาชนในทุกภูมิภาคของโลกอย่างรวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วยความรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ สุขภาพ พลาณามัย อาหาร ครอบครัว ตลอดจนความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะฉะนั้นบุคคลจึงควรจะเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้เหล่านี้ ควรมีทักษะที่จะเข้าถึงความรู้ข้อมูลเหล่านี้ ต้องเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อให้มีความรู้เท่าทันและนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่นอกจากนั้นข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ที่มีอยู่มากมายนั้นมีทั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ บุคคลต้องมีความสามารถที่จะวิเคราะห์และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้

5. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากร โดยทั่วไปแล้วโครงสร้างประชากรของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นรูปพีระมิด ฐานกว้าง ยอดแหลม คือมีประชากรวัยเด็กมากที่สุด รองลงมาเป็นวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตามลำดับ และจำนวนประชากรที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือประเทศวัยสูงอายุ แต่ในปัจจุบันนี้โครงสร้างประชากรในหลายประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือ จำนวนเด็กแรกเกิดลดลง จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นมาก จำนวนประชากรผู้สูงอายุจำนวนมากขึ้น เพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องขยายออกไปสู่ประชากรวัยแรงงาน วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง และวัยสูงอายุด้วย และนับวันจำนวนผู้สูงอายุจะยิ่งมากขึ้น เพราะฉะนั้นประเทศต่างๆ ต้องให้ความสำคัญแก่การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น นั่นคือการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนี้จะต้องเป็นการจัดการศึกษาให้แก่คนสูงอายุทุกกลุ่มอายุ ซึ่งก็คือการศึกษาตลอดชีวิตนั่นเอง

6. ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ปัจจุบันประเทศต่างๆ ในโลกส่วนใหญ่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนในการปกครองประเทศและมีสิทธิเสรีภาพในการศึกษาหาความรู้ ประเทศต่างๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาประเทศชาติ เพราะฉะนั้นจึงมุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การศึกษาถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน จะพบว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้เริ่มนำแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิตมาเป็นแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาของประเทศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 เป็นต้นมา และในปัจจุบันแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตยังได้รับการยอมรับกว้างขวางมากขึ้น และเป็นหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาของทุกประเทศก็ว่าได้ และจากประสบการณ์ที่หลายประเทศได้นำแนวคอกการศึกษาตลอดชีวิตไปสู่การปฏิบัติต่างเห็นพ้องกันว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาสำหรับสังคม สำหรับโลกที่เปลี่ยนแปลงดังเช่นปัจจุบัน

คุณค่าและความจำเป็นของการศึกษาตลอดชีวิต (วัชรระ, 2553 : <http://hrd.obec.go.th>) มีดังนี้

1. ในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีและข่าวสาร จำเป็นต้องพัฒนาประชาชนให้สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและข่าวสาร ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถดังกล่าวนี้ จำต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย

2. ในปัจจุบันนี้ ลำพังทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้จึงจำเป็นที่จะต้องระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมหาศาลในภาคเอกชนและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั่วประเทศ มาใช้ประโยชน์ในการจัดการพัฒนาคุณภาพของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยมีผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรอันทรงคุณค่าดังกล่าว เป็นผู้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานอย่างเต็มที่เป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

3. ปัจจุบันนี้ สังคมได้มองข้ามบุคลากรที่ทรงคุณค่าทางการศึกษาซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในชุมชนต่าง ๆ อันได้แก่ ช่างราชการที่เกษียณอายุและผู้รู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น พระสงฆ์ ผู้สูงอายุ ภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลอันทรงคุณค่าดังกล่าวนี้ ควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการหล่อหลอมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเต็มที่

4. เมื่อวิเคราะห์จนถึงที่สุดแล้ว หัวใจในความสำเร็จของการกระจายอำนาจหรือกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ย่อมจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ คุณภาพดังกล่าวนี้ จักเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนในท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความคิด และความสามารถอย่างต่อเนื่อง อันจะยังผลให้เกิดอำนาจต่อรองขึ้นโดยธรรมชาติ ทำให้สามารถเรียกร้องพิทักษ์สิทธิผลประโยชน์ ตลอดจนจนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต จักช่วยให้ปรับเปลี่ยน และกำหนดสัมพันธภาพระหว่างการศึกษาในโรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการศึกษิตตามอัธยาศัย เพราะเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้แต่ละคนสามารถใช้ประโยชน์จากการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด และความสามารถของตนเองได้อย่างกว้างขวาง และดำเนินต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ และนอกระบบ หรือแม้แต่ผู้ที่ผ่านการศึกษาในระบบและนอกระบบมาแล้ว ก็ยังมีความจำเป็นต้องมีการศึกษาตามอัธยาศัยสืบเนื่องต่อไปตลอดชีวิตเช่นกัน

6. การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการคืนการศึกษาให้แก่ชุมชนอันหลากหลาย เพราะชุมชนจักมีโอกาสดำเนินฟูและพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของชุมชน (Indigenous Education) ตลอดจนฟื้นฟูและพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชนให้มีคุณค่า และมีความหมายต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

7. การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต จักเป็นการฟื้นฟูและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการดำเนินชีวิต ซึ่งจะไปสู่การฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรมของคนในชุมชน การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม หรือใช้วัฒนธรรมของชุมชนเป็นพื้นฐาน ก็ย่อมจะเป็นการจัดการศึกษาที่มีความหมายต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตในชุมชนนั้นโดยตรง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีทัศนะอันกว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจทันข่าวสารข้อมูลและความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางด้วย ทำให้คนในท้องถิ่นต่างมีทางเลือกในการแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตได้อย่างหลากหลาย

8. การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต จักช่วยส่งเสริมความหมายและคุณค่าของพระพุทธศาสนาในสังคมไทย เพราะสาระสำคัญของคำสอนในพระพุทธศาสนา คือการชี้แนะแนวทางให้มนุษย์พัฒนาตัวเองอยู่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อจะได้สามารถพึ่งตนเองในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามลำดับ ถึงขั้นที่หมดปัญหาและมีชีวิตที่เป็นอิสระ สะอาด สว่าง สงบ อย่างแท้จริง คำสอนในเรื่องมรรคมีองค์แปด หรือไตรสิกขา แท้ที่จริงแล้วก็คือแนวทางในการพัฒนาตน ซึ่งจะยังผลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นตามลำดับนั่นเอง

สามารถสรุปได้ว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่เน้นให้มนุษย์รู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาการและเทคโนโลยี โครงสร้างประชากร ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาสำหรับสังคมโดยแท้

1.3 ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอ ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตไว้ ดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในความหมายของการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต มิใช่ให้ความสำคัญเพียงการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. กำหนดนโยบายให้องค์กรนำในชุมชน เช่นโรงเรียน/สถานศึกษาและองค์กรทางศาสนา ยึดหลักการจัดการศึกษา ที่เน้นการศึกษาตลอดชีวิต และยกย่องการจัด การศึกษาตลอดชีวิตโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครอบครัวและชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี
3. เปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชน ได้มีโอกาสจัดการศึกษาตลอดชีวิตตามความต้องการที่แท้จริงของครอบครัวและชุมชน โดยสนับสนุนในแง่ความรู้และวิชาการ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในสถานประกอบการในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ตลอดจนสำรวจและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความพร้อมในการให้การศึกษาตลอดชีวิต

5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อการเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับครอบครัว ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
อีกทั้งได้เสนอหลักการจัดการศึกษาที่เป็นการยึดหลักการศึกษาดูแลชีวิตไว้ดังนี้

1. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีวัฒนธรรมการเรียนรู้
2. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดขึ้นและมีความต่อเนื่องตลอดเวลาตลอดช่วงอายุของผู้เรียน
3. คนไทยทุกคนมีสิทธิและความเสมอภาคในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ผู้เรียนและการเรียนรู้มีความสำคัญและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตที่มีความสุข
5. ผู้เรียนมีโอกาสและมีทางเลือกในการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีคุณภาพและยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน

6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

7. ทุกแห่งในสังคมคือแหล่งการเรียนรู้ของคนทุกคน

8. ทุกฝ่ายในสังคมต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ปวงชน

9. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการบูรณาการการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน

10. คุณภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

สามารถสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาดูแลชีวิตในสังคมไทยนั้น ควรต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน หรือภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของคนในสังคม เปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชนได้เรียนรู้ตามความต้องการ เพื่อสร้างให้สังคมไทย เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิต

2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

ยูพา อุดมศักดิ์ (2516) กล่าวว่าไว้ว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองและศาสนา ซึ่งเป็นค่าเทียบเคียง ไม่มีกฎตายตัวแน่นอน กล่าวคือ ทุกคนหรือทุกประเทศอาจจะกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ กันไปตามต้องการ และความ ต้องการในด้านคุณภาพชีวิตนี้ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและภาวะ

ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ และคณะ (2521) ได้ให้ความหมายว่า ชีวิตที่มีคุณภาพหมายถึง ชีวิตที่ไม่เป็นภาระและไม่ก่อปัญหาทางสังคม เป็นชีวิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีความคิดและความสามารถที่จะดำรงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองได้อย่างถูกต้อง แก้ปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ สามารถหาวิธีอันชอบธรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองพึงประสงค์ ภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่

นิพนธ์ คันธเสวี (2525) ได้ให้ความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิตไว้ว่า “คุณภาพชีวิต” คือ ระดับสภาพการดำรงชีพของมนุษย์ตามองค์ประกอบของชีวิต อันได้แก่ ทางร่างกายอารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2525) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตสำหรับบางคน หรือบางกลุ่ม คำว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีสิ่งที่เป็นแก่การดำรงชีวิต แต่บางกลุ่มอาจ หมายถึง ความมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สิน และบางกลุ่มอาจหมายถึงการมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจ บางกลุ่มอาจหมายถึงการให้โอกาสแก่บุคคลที่จะพัฒนาตนเอง หรือคนบางกลุ่มอาจหมายถึงการ มีสิ่งแวดล้อม (ทางกายภาพ) ที่น่าอยู่

นิมนวล ทวีสมบูรณ์ (2526) ได้ให้แนวทางของคุณภาพชีวิต ว่าคนที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้มี คุณภาพชีวิตนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญาดำเนินชีวิต ในทางชอบธรรม มีความพอใจในความเป็นอยู่ของตน สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใน สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2526) ได้ให้ความเห็นว่า คุณภาพที่เหมาะสมน่าจะเกิดจาก การประสานแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต 2 แนวทางคือ แนวความคิดทางด้านตัวบุคคล ได้แก่ชีวิต ที่มีความสุขเจริญงอกงาม กับแนวความคิดทางด้านความสัมพันธ์และความเป็นประโยชน์ของ บุคคลต่อสังคม

อุ้นตา นพคุณ (2526) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตคือชีวิตที่เป็น

ลักษณะหรือแบบอย่างของคน “คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น : การศึกษาที่ดีจะต้องเป็น การศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนมีคุณลักษณะของการคิดเป็นทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น” เพราะตามความเชื่อพื้นฐานของคนคิดเป็นนั้น จะต้องปรับปรุงตนเองครอบครัว และสิ่งแวดล้อมให้ผสมผสานและกลมกลืนกับวิชาความรู้ที่ได้รับ

สิปปนนท์ เกตุทัต (2528) ได้อธิบายว่า “คุณภาพชีวิต” คือ ชีวิตที่มีความสุขชีวิตที่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical-environment.) และสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social environment) และสามารถปรับธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเอง โดยไม่เบียดเบียนธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสังคมไม่เบียดเบียนผู้อื่น กล่าวสั้นๆ คือการเรียนรู้ธรรมชาติจนปรับตัวเองและธรรมชาติให้เข้ากันได้ โดยไม่เบียดเบียนกัน

จตุฎญ คุณมี (2529) กล่าวว่า “คุณภาพชีวิตคงจะมีหลายทัศนะด้วยกัน ทั้งนี้ น่าจะขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่มที่มีทัศนะต่างกันไป เพราะว่าถ้าหากบุคคลใดก็ตามพอใจในความเป็นอยู่ของตน ซึ่งความเป็นอยู่นั้นสังคมยอมรับแล้ว ก็น่าจะถือว่าเป็นบุคคลที่มีชีวิตมีคุณภาพ” คณะกรรมการประสานงานปีรณรงค์คุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ (2529) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคมหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งความจำเป็นพื้นฐานนั้นหมายถึง ความต้องการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคนในสังคมหรือหมายถึงสิ่งที่จำเป็นแก่การครองชีพของบุคคลอันเป็นความต้องการขั้นต่ำของชุมชนเพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบว่าชุมชนหนึ่งๆ นั้นยังขาดแคลนในเรื่องใดมากน้อยเพียงใดหรือหมายถึงความต้องการขั้นต่ำที่ประชาชนทุกคนหรือชุมชนควรมีหรือควรจะเป็น เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขพอสมควร (พออยู่พอกิน) ในช่วงเวลาหนึ่งๆ หรือหมายถึงความต้องการขั้นต่ำสุดที่จะให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์ดีขึ้นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขพอสมควร

พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ (2530) สรุปว่าคุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในแต่ละคนมีลักษณะเป็นความรู้สึกพอใจในสภาพที่ตนเองมีอยู่ เป็นอยู่ ได้รับความอยู่และปฏิบัติอยู่เป็นประจำวันใน แต่ละคนจะมีความพอใจแตกต่างกันในการดำรงชีวิตทั้งที่เป็นนามธรรมและที่มนุษย์สร้างขึ้นมา คุณภาพชีวิตของประชากรในส่วนรวมอาจจะไม่สอดคล้องกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มย่อยในสังคมก็ได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2530) ระบุไว้ว่าคุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ คุณภาพ หมายถึงลักษณะประจำของบุคคลหรือ สิ่งของ และชีวิตหมายถึง ความเป็นอยู่ ดังนั้นคุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

เอกวิทย์ ฦ ถกลาง (2532) ได้ให้ความเห็นว่า คุณภาพชีวิตคือศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละคน ซึ่งอาจจะพัฒนาได้โดยการให้รู้จักตัวเองและสังคมในอดีตและปัจจุบันอย่างเพียงพอ ให้รู้เท่าทันและก้าวไปข้างหน้ากับความรู้ใหม่ ค่านิยมใหม่ด้วยความมั่นใจและมีความสุขอย่างแท้จริง

ชัยยะ วิหคเหิร (2534) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง การได้รับปัจจัยสี่ในระดับที่พอเพียง ที่จะรักษาศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ กล่าวคือ มีอาหารบริโภคพอเพียงที่จะทำให้ร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรงและปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมีเครื่องนุ่งห่มให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและถูกสุขลักษณะและมียารักษาโรคในยามเจ็บไข้ได้ป่วย

ผาสุก มุทเมธา (2535) ชีวิตที่มีคุณภาพ เป็นชีวิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับอัตภาพ อยู่ในกรอบและระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมที่ดั่งงามตามมาตรฐานที่ยอมรับของสังคม พร้อมทั้งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง ชีวิตจะมีคุณภาพได้ต้องอาศัยสถาบันต่างๆ ของสังคม ร่วมกันทำหน้าที่ตามบทบาท

พัทยา สายหนู (2536) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นในสังคม ครอบครัวต้องเป็นแห่งแรกที่สร้างคุณภาพชีวิต คนรวยไม่จำเป็นต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีเสมอไปในทางตรงข้ามคนยากจนอาจมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้

พระราชวรมุณี (2536) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความรักตัวเองและผู้อื่น ซึ่งพุทธศาสนิกชนเห็นว่า บุคคลมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สังคมประกอบด้วยหน่วยเล็ก ๆ มารวมกันหรือสภาวะบุคคลทั้งหลายประกอบขึ้น ขณะเดียวกันบุคคลแต่ละคนก็ได้รับอิทธิพลจากลักษณะสังคม สังคมจะมีความสุขได้โดยบุคคลมีความเอื้อเฟื้ออารีต่อกัน หากบุคคลมีความเห็นแก่ตัวสังคมก็ไม่มีความสุข ดังนั้นชีวิตที่ดีของบุคคลต้องสอดคล้องกับสังคมที่ดีด้วย ต้องทำตัวเองดี รักตัวเองและรักผู้อื่น

ลีปนันท เกตุทัต (2536) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความสุขสามารถปรับตนเองให้เข้ากับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม รวมทั้งสามารถปรับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้เข้ากับตนเอง โดยไม่เบียดเบียนธรรมชาติและผู้อื่น

อนุชาติ พวงสำลี และ อรทัย อาจอ่ำ (2539) สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับของการมีชีวิตที่ดี ความสุข ความพึงพอใจในชีวิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคมไทย

เกษม จันทรแก้ว (2540) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต ในแง่ของสิ่งแวดล้อมนั้น หมายถึง

การศึกษาความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางการศึกษา อนามัยและเศรษฐกิจ ตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางชีวกายภาพ เชื้อชาติ วัฒนธรรม และวิธีการเลี้ยงดู โดยที่คุณภาพชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับสภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมทางชีวกายภาพ บุคคลอยู่ในที่ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ย่อมจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า บุคคลที่อยู่ในที่ขาดแคลนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมคุณภาพชีวิตต้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปแต่ละบุคคลอีกด้วย

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ (2540) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่ไม่เป็นภาระ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่ดีมีความสุขสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความคิดและความสามารถที่จะดำรงสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและค่านิยมของสังคม กับสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาที่ซับซ้อน รวมทั้งสามารถดำเนินวิธีการที่ชอบธรรม เพื่อจะได้มาซึ่งในสิ่งที่ตนประสงค์ ภายใต้อุปกรณ์มือและทรัพยากรที่มีอยู่

นิศารัตน์ ศิลปเดช (2540) ได้สรุปไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตที่บุคคลเกิดความสุข ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ อย่างพอเพียงและเหมาะสม สำหรับด้านความสุขทางกายที่ก่อให้เกิดความพอใจ

ผาสุก มุททเมธา (2540) อธิบายว่า คุณภาพชีวิตหมายถึง สภาพการดำรงชีวิต ที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับอัตภาพ อยู่ในกรอบและระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมที่ดั่งงามตามมาตรฐานที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ยุพา อุดมศักดิ์ (2540) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองและศาสนา ซึ่งเป็นค่าเทียบเคียงที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว กล่าวคือ แต่ละคนหรือแต่ละประเทศ อาจจะมีการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ กัน ไปตามความต้องการ และเกณฑ์ในด้านคุณภาพชีวิตนี้ย่อมจะเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลาและสถานการณ์

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล (2540) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และความพึงพอใจในชีวิต ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม เป็นการประสานการรับรู้ของบุคคล ในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อม ภายใต้อัตลักษณ์ ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละคน

ไกรวุฒิ ช่วยสถิตย์ (2541) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิตที่เป็น

สุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีชีวิตอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า และปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถดำเนินชีวิตด้วยวิธีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ ภายใต้อำนาจและทรัพยากรที่มีอยู่

ภักทธิรา ผลงาม (2542) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความแข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อย่างมีความสุข สามารถสร้างประโยชน์ต่อสังคมได้

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) ให้ความหมาย คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตของบุคคลที่สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นภาระและไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิต ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมสังคม ตลอดจนแสวงหา สิ่งที่ดีตนปรารถนาให้ได้มาอย่างถูกต้องภายใต้อำนาจและ ทรัพยากรที่มีอยู่ คุณภาพชีวิตแบ่งเป็น 3 ประการ คือ

1. ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ อันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐานฯ
2. ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเองครอบครัว และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิต
3. ทางด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้อำนาจพื้นฐาน และค่านิยมของสังคมในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

คำตัน บุญมณี (2545) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลมีสุขภาพกาย และจิตที่ดี อันเนื่องมาจากการได้รับการตอบสนองในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจ โดยความต้องการทางร่างกายได้แก่การมีอาหารบริโภคในจำนวนที่เพียงพอ ทำให้ร่างกายดำรงอยู่ได้ มีที่อยู่อาศัยที่คงทนแข็งแรงถูกสุขลักษณะ มีเครื่องนุ่งห่มตลอดปี (โดยเฉพาะฤดูหนาว) มีการศึกษา สำหรับด้านจิตใจได้แก่ การมีอาชีพมั่นคง มีรายได้พอเพียง มีบริการด้านสาธารณสุขบริโภค มีโอกาสสร้างสรรค์ พัฒนาตนเอง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการคมนาคมที่สะดวก มีอิสระ (ในกรอบของกฎหมายและเป็นธรรม) มีนันทนาการและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สวัสดิ์ ภูทอง (2546) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง

สภาวะของการมีระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง โดยสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม ร่างกายและจิตใจ

Dalkey and Rourke (1973) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นความรู้สึกเป็นสุขของบุคคล ความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจกับชีวิตหรือการมีความสุข ไม่สุขกับชีวิตความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตนี้เปรียบเสมือนพารามิเตอร์ของการวัดคุณภาพชีวิตของบุคคลด้วย

Wallace (1974) ได้กล่าวว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง องค์ประกอบทั้งหลายที่ให้ความพึงพอใจ (Satisfaction) แก่บุคคลทั้งทางด้านร่างกาย (Physical) และจิตใจ (Psychological) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ

Sharma (1975) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้ว่า “คุณภาพชีวิตเป็นความคิดรวบยอดที่สลับซับซ้อน (Complex) ทั้งที่เป็นความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการด้านจิตใจและในด้านสังคมนั้น ๆ ในระดับจุลภาค และระดับภาค และยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของสังคมในการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของสมาชิกในสังคมด้วย

Liu (1975) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่า “คุณภาพชีวิต” เป็นชื่อใหม่ของความคิดเดิม (Old Notion) ซึ่งถ้าเรียกเป็นชื่อทางด้านจิตวิสัย (Subjective) ก็จะใช้คำว่า อยู่ดี กินดีมีความสุข (Well-Being) คือการอยู่ดีของคนและสิ่งแวดล้อมตามสภาพทั่ว ๆ ไป ส่วนในด้านบุคคลคุณภาพชีวิตจะแสดงออกในรูปของความต้องการ (Wants) เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสุขหรือความพอใจ

Compbell (1976) ได้สรุปว่าคุณภาพชีวิตเป็นมิติที่มีหลายรูปแบบโดยเน้นที่ความสุขและความพึงพอใจในชีวิต ที่แต่ละคนเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่กับสถานการณ์ที่ต้องการให้เป็นหรือที่คาดหวัง ผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ความสุขหรือไม่มีความสุขซึ่งเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคล

องค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (1978) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้ว่า “คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกของการอยู่อย่างพอใจ (มีความสุข ความพอใจ) ต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของชีวิตที่มีส่วนสำคัญมากที่สุดของบุคคล” โดยสรุป จากการให้ความหมายและทัศนะต่อคำว่า “คุณภาพชีวิต” ของนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรนั้นส่วนใหญ่จะใช้แนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตแบบผสมผสานกัน จึงไม่สามารถยึดถือแนวความคิดมิติหนึ่งมิติใดได้โดย

เด็ดขาด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่าต้องการศึกษากับประชากรกลุ่มใดในด้านใดเป็นหลัก

Dean (1985) ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่า หมายถึงความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ภาวะสุขภาพที่ดี การปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ความสุขสบายทางกายและใจ ชีวิตที่มีความหมายและมีคุณค่า และภาระหน้าที่ของบุคคล

Zhan (1992) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่าเป็นระดับที่ชีวิตของคนๆ หนึ่ง เกิดความพึงพอใจแนวคิดที่เป็นแบบหลายมิติ และสัมพันธ์กับบริบท เพราะประสบการณ์ของมนุษย์นั้นมีการพลวัตและซับซ้อน ดังนั้นมุมมองหลังของคนๆ หนึ่ง รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

UNESCO (1993) ได้นิยามคำว่าคุณภาพชีวิตว่าหมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์

WHO (1994) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า เป็นมโนทัศน์หลายมิติที่ประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านระดับความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความเชื่อส่วนบุคคลภายใต้วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละบุคคล

จากแนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตที่กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตคือระดับในการดำเนินชีวิตที่มีมาตรฐานแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับความต้องการและความพึงพอใจส่วนบุคคลที่มีต่อสภาวะด้านสิ่งแวดล้อมและจิตใจของตน เป็นสภาวะที่สามารถตั้งรับและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมั่นใจ มีคุณค่า และมีความสุขอย่างแท้จริง ซึ่งการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคลหนึ่ง อาจไม่ใช่รูปแบบของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนอื่น ๆ ดังนั้นการมีคุณภาพชีวิตที่ดีหรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

2.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

ชัยวัฒน์ ปัญญาพงศ์ (2521) กล่าวว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพชีวิตคือสุขภาพที่อยู่อาศัย การบริดด้านการแพทย์ และสาธารณสุข อนามัยแม่และเด็กอาหารบริการและคุณภาพทางการศึกษา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รายได้ สภาพจิตใจ ฯลฯ ของบุคคลครอบครัวประเทศ

เย็นใจ เลาหวณิช (2523) กล่าวว่าคุณภาพชีวิตแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 สิ่งจำเป็นระดับพื้นฐาน คือส่วนที่ทำให้พหมีชีวิตอยู่ได้ ประกอบด้วยเสรีภาพในขอบเขตแห่งกฎหมายหรือประเพณีของสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ส่วนที่ 2 สิ่งจำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพ

ชีวิตเป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากสภาพอยู่ได้กลายเป็นอยู่ดี คือสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มคุณภาพ ได้แก่สภาพแวดล้อมที่ไม่มีมลภาวะ สงบ เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาตนเอง และอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากที่สุด คุณสมบัติที่เหมาะสมที่ทำให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล ได้แก่ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต การมีความสามารถในการตัดสินใจ การมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม และการมีความพยายามอดทนและอดทนคุณสมบัติที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ได้แก่ การมีความมกน้อย ไม่โลภ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การมีระเบียบวินัย และการมีจริยธรรมอื่น ๆ ที่สังคมยอมรับ

ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ (2525) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีคุณภาพชีวิตของบุคคล คือ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข อนามัยแม่และเด็กอาหาร บริการและคุณภาพทางการศึกษา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รายได้ สภาพจิตใจ

อมร นนทสุด (2528) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบชีวิตคือ อาหารและโภชนาการที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม การดูแลอย่างง่าย ๆ สำหรับสุขภาพและจิตการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน บริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่จำเป็นต่อการประกอบและการดำรงชีวิตอย่างยุติธรรมซึ่งกล่าวได้โดยสรุปว่า ความหมายขององค์ประกอบคุณภาพชีวิต คือองค์ประกอบทางกายภาพที่ขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่ของครัวเรือน ได้แก่ ขนาดของครัวเรือน ถิ่นที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา กับอายุของหัวหน้าครัวเรือน และจำนวนแรงงานในครัวเรือน

อุทุมพร จามรมาน (2528) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีคุณภาพชีวิตของมนุษย์ไว้ 10 องค์ประกอบ คือ ทักษะคนดี ลักษณะความเป็นอยู่ การเป็นเจ้าของ อาชีพหลักนันทนาการ บริการจากรัฐ การถือครองบ้านและที่ดิน อาชีพรอง การแสวงหาความรู้ และสุขอนามัย

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) กล่าวว่าองค์ประกอบที่ทำให้คุณภาพชีวิตในการดำรงชีวิตของบุคคลดีและไม่ดีในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของชาร์มา ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตทั้งระดับบุคคล ครอบครัวและประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ

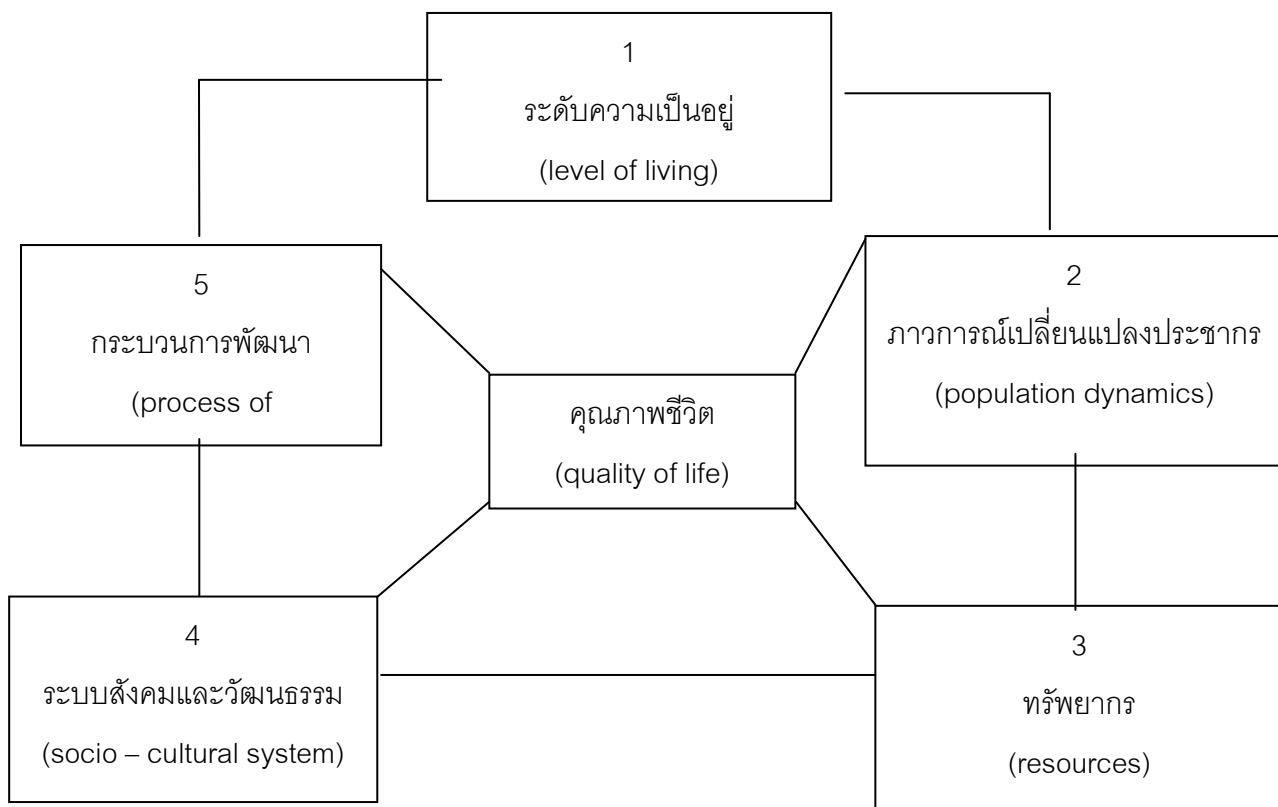
1. ระดับความเป็นอยู่ (level of living) ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ประการ คือ รายได้ ประชาชาติต่อหัว สุขภาพ ที่อยู่อาศัย สวัสดิการสังคมและการศึกษา
2. ภาวะการเปลี่ยนแปลงประชากร (population dynamics) ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ประการ คือ อัตราการเพิ่มประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย องค์ประกอบด้านอายุและการย้ายถิ่นฐาน
3. ทรัพยากร (resources) ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ประการ คือ มนุษย์ อาหาร

เงินทุน ธรรมชาติและเทคโนโลยี ส่วนทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือ ทรัพยากรมนุษย์

4. ระบบสังคมและวัฒนธรรม (socio – cultural system) ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ประการคือ ระบบสังคม ค่านิยมทางศาสนา วิถีชีวิต ค่านิยมทางวัฒนธรรมและระบอบการปกครอง

5. กระบวนการพัฒนา (process of development) ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ประการคือ ลำดับความสำคัญของการพัฒนา ประสิทธิภาพและความสามารถของบุคคล การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาระบบการค้า

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ประการ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดังภาพแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของชีวิต

ภาพ แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบคุณภาพชีวิต

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล (2545) ได้สรุปคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้

การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีโอกาสกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

Leonard and Anderson (1975) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตของมนุษย์ว่าดูได้จากองค์ประกอบ 9 ประการ คือ

1. สุขภาพอนามัย
2. อาหาร
3. การศึกษา
4. การประกอบอาชีพ
5. ที่อยู่อาศัย
6. สวัสดิการทางสังคม

7. เครื่องนุ่งห่ม
8. นันทนาการ
9. สิทธิมนุษยชน

Shama (1975) กล่าวว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทที่ 1 องค์ประกอบด้านกายภาพโดยพิจารณา ทั้งทางด้านปริมาณและด้านคุณภาพเช่น ความต้องการ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ ประเภทที่ 2 องค์ประกอบด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งเป็นปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ การได้รับการศึกษา การมีงานทำบริการด้านการแพทย์ สาธารณสุข สภาพแวดล้อมในที่ทำงาน ความปลอดภัยในการคมนาคมขนส่ง อิสรเสรีภาพการพักผ่อนหย่อนใจ โอกาสพัฒนาตัวเอง

Kondo (1985) ได้เสนอแนะปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตว่าประกอบด้วย

1. ด้านร่างกาย (มาตรฐานการดำรงชีพ) ประกอบด้วย

- อาหารหรือโภชนาการ
- สุขภาพ
- สิ่งแวดล้อม
- เครื่องบริโภคหรือความสะดวกสบาย
- โรงเรียน
- โรงพยาบาล หรือการบริการทางการแพทย์
- น้ำ
- สุขภิบาล
- การขนส่ง ฯลฯ

2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วย

- ความรักหรือความเป็นเพื่อน
- การแต่งงานหรือการมีบุตร
- การขยายครอบครัว
- การพักผ่อนหรือการใช้เวลาว่าง
- ความพึงพอใจในอาชีพและความมั่นคง
- การศึกษา
- สถานภาพ
- ความมั่นคงในวัยสูงอายุ ฯลฯ

3. ด้านความคิด ประกอบด้วย

- มีเสรีภาพในความเชื่อ
- มีเสรีภาพในการปฏิบัติตามความเชื่อ

จากองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า มี 2 องค์ประกอบดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นเรื่องเกี่ยวกับภายในตัวบุคคล เช่น โภชนาการที่ดี มีสุขภาพดี มีจิตใจดี
2. ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและสังคม ทั้งนี้อาจส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ เช่น การได้รับการศึกษา การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี สภาพสังคมที่ดี มีครอบครัวที่ดี มีอาชีพที่มั่นคง เป็นต้น

2.3 ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานพื้นฐาน

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็นของ

คนในครัวเรือนในด้านต่างๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรจะมีคุณภาพชีวิตในเรื่องนั้นๆ อย่างไร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ในห้วงระยะเวลาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ข้อมูล จปฐ. มีจำนวน 6 หมวด 42 ตัวชี้วัด คือ

1. หมวดที่ 1 สุขภาพดี (13 ตัวชี้วัด)
2. หมวดที่ 2 มีบ้านอาศัย (8 ตัวชี้วัด)
3. หมวดที่ 3 ฝึกฝนการศึกษา (7 ตัวชี้วัด)
4. หมวดที่ 4 รายได้ก้าวหน้า (3 ตัวชี้วัด)
5. หมวดที่ 5 ปลูกฝังค่านิยมไทย (6 ตัวชี้วัด)
6. หมวดที่ 6 ร่วมใจพัฒนา (5 ตัวชี้วัด)

หมวดที่ 1: สุขภาพดี มี 13 ตัวชี้วัด

1. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด และฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์บริการ
2. แม่ที่คลอดลูกได้รับการทำคลอด และดูแลหลังคลอด
3. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม
4. เด็กแรกเกิดถึง 1 ปีเต็ม ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

5. เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย 4 เดือนแรกติดต่อกัน
6. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน
7. เด็กอายุ 6-15 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน
8. เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
9. ทุกคนในครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัยและได้มาตรฐาน
10. คนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องเหมาะสม
11. คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี
12. คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที
13. ผู้ที่มีสิทธิในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีหลักประกันสุขภาพ

หมวดที่ 2: มีบ้านอาศัย มี 8 ตัวชี้วัด

14. ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร
15. ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี
16. ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี
17. ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ
18. ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ
19. ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี
20. ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
21. ครอบครัวมีความอบอุ่น

หมวดที่ 3: ฝึกฝนการศึกษา

22. เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปีเต็ม ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ในบ้าน

23. เด็กอายุ 3-5 ปีเต็ม ได้รับการบริการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน
24. เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
25. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
26. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แต่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และยังไม่มียานทำได้รับการฝึกอบรมอาชีพ

27. คนอายุ 15-60 ปีเต็ม อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้ทุกคน
28. คนในครัวเรือนรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง

หมวดที่ 4: รายได้ก้าวหน้า

29. คนอายุ 15-60 ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพและมีรายได้
30. คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 23,000 บาทต่อปี
31. ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน

หมวดที่ 5: plugged ค่านิยมไทย

32. คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา
33. คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่
34. คนในครัวเรือน ได้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและมารยาทไทย
35. คนอายุ 6 ปีขึ้นไปทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
36. คนสูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน
37. คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน

หมวดที่ 6: ร่วมใจพัฒนา

38. คนในครัวเรือน เป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล
 39. คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น
 40. คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น
 41. คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน/ชุมชน
 42. คนอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้งไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในชุมชนของตน
- จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ปี 2550-2554)ข้างต้น ได้กำหนดตัวชี้วัดต่างๆมาข้างต้น คือคุณภาพชีวิตขั้นต่ำที่ประชาชนควรได้รับ ซึ่งครอบคลุมถึงตนเอง ครอบครัว สังคมและชุมชน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 เยาวชนผู้กระทำผิด

3.1 ความหมายของเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ให้นิยามของคำว่า "เยาวชน" ไว้ในมาตรา 4 ดังนี้

"เด็ก" หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

"เยาวชน" หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

"เยาวชน" ใน พ.ร.บ. เยาวชนฯ หมายถึง เปลี่ยนแปลงจากความหมายในกฎหมายเด็ก และเยาวชนเดิม เพราะตามกฎหมายเดิม ไม่ให้หมายรวมถึง บุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส ซึ่งกฎหมายแพ่งกำหนดว่าบุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบเจ็ดปีบริบูรณ์สามารถทำการสมรสได้และถือว่าเป็นผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส หรือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ทำการสมรส โดยได้รับอนุญาตจากศาล ซึ่งบุคคล เหล่านี้ถ้าได้กระทำการอันเป็นความผิด แม้อายุยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ กฎหมายเดิมไม่ถือว่าเป็นเยาวชน และต้องถูกฟ้องยังศาลธรรมดา แต่ในกฎหมายใหม่เห็นว่าบุคคลที่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรสนั้นยังมีสภาพจิตใจ และสภาพร่างกายที่ควรต้องได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับบุคคลที่ยังไม่ได้สมรส จึงไม่บัญญัติยกเว้นมิให้อยู่ในความหมายของเยาวชน ดังนั้น บุคคลที่อายุยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ว่าจะบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสแล้วจึงอยู่ในความหมายของเยาวชนตาม พ.ร.บ. เยาวชนฯ นี้

การที่กฎหมายมิได้รวมเด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปีบริบูรณ์เข้าไว้ในความหมายของ "เด็ก" ด้วยนั้น เพราะเหตุว่าหลักในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 บัญญัติว่า เด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปี กระทำการอัน กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ และศาลจะใช้วิธีการสำหรับเด็กไม่ได้ ซึ่งต่างจากเด็กที่มีอายุกว่า 7 ปีแต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ แม้ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 74 จะบัญญัติว่าผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ศาลอาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้ ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นอะไรที่จะมาดำเนินกระบวนการแก่เด็กที่มีอายุยังไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ พ.ร.บ. เยาวชนฯ จึงมิได้รวมเด็กอายุยังไม่เกิน 7 ปีบริบูรณ์ไว้ด้วย

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า เด็ก หมายถึง ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ เป็นวัยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้มาก ต่างกับเยาวชน ที่หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์ เด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปี หากกระทำความผิด ไม่ต้องรับโทษ ซึ่งต่างจากเด็กที่มีอายุมากกว่า 7 ปีแต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ แม้กฎหมายอาญาจะบัญญัติว่าผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ศาลอาจใช้วิธีการสำหรับเด็กได้

3.2 สถานการณ์เด็กและเยาวชน

อัฒมณี บุรณกานนท์ (2549) การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมฯลฯ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและ

เยาวชนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งที่เป็นผลดีและผลลบ สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน ทั้งภายในประเทศและกระแสสากลทำให้เด็กและเยาวชนที่เป็นพลังสำคัญของชาติ ต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ขณะเดียวกันต้องเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาและความยากลำบากต่างๆ อันเป็นอุปสรรคและเป็นอันตรายต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาการต่างๆ ที่เหมาะสมตามวัย ข้อมูลจากการรายงานสถานการณ์เด็กและเยาวชนประจำปี 2549 ของผศ. อัญมณี บุรณกานนท์ มาตี ลิมสกุล และศิรินทรีรัตน์ ทองปาน ได้กล่าวไว้ว่า แม้ว่าประเทศไทยได้ร่วมลงนามรับรองปฏิญญาโลกและอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็กมาเป็นเวลายาวนานแล้ว และได้มีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือปฏิรูประบบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และเอื้อต่อการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนแล้วก็ตาม แต่ยังคงปรากฏสถานการณ์ปัญหาความรุนแรง และผลกระทบของปัญหาที่มีต่อเด็กและเยาวชนโดยรวมหลายประการ

สถานการณ์เด็กและเยาวชนที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันเยาวชนได้รับผลกระทบต่างๆ มากมาย สืบเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งผลกระทบในด้านดีและไม่ดี ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาการต่างๆ ของเยาวชนด้วย

3.3 การกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชน

สมพร อมรชัยนพคุณ (2550) เด็กและเยาวชนในสายตาของประชาชนทั่วไป จัดได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่อ่อนด้อยด้วยประสบการณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่าง ๆ และขาดความรู้เท่าทันในด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ และการอบรมจากผู้ใหญ่รอบข้างจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และความประพฤติเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เพื่อช่วยพัฒนาและนำพาสังคม ประเทศชาติไปสู่ความรุ่งเรืองต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “เด็กคืออนาคตของชาติ” เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำการสิ่งที่ไม่ดีมักจะได้รับคำอธิบายโดยเหตุที่ว่ายังไร้เดียงสา ไม่รู้สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ประกอบกับความคิดที่ว่า การที่เด็กและเยาวชนมีความประพฤติที่ไม่ดี เนื่องจากผู้ใหญ่รอบข้างบกพร่องในเรื่องการอบรม ความผิดจึงอยู่ที่ผู้ใหญ่เหล่านั้น ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความปกครอง แต่ในภาวะการณ์ปัจจุบัน การกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชนมิได้อยู่ในขอบเขตของการกระทำคามผิดทางศีลธรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น แต่ก้าวล่วงถึงขั้นการกระทำคามผิดกฎหมายบ้านเมือง โดยจะเห็นได้จากข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางสื่อมวลชนหลากหลายแขนง มักปรากฏข่าวคราวเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กและเยาวชนในทางที่เสียหาย ไม่สมควรและผิดกฎหมายเสมอ เช่น การเสพและค้า หรือลักลอบขนยาเสพติด การยกพวกตีกันของกลุ่มนักศึกษาระหว่างสถาบัน การก่อคดีข่มขืน เรื่อยไปจนถึงกระทั่งการก่อคดี

ฆาตกรรม หลายต่อหลายครั้งที่การกระทำของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ มักเป็นที่วิจารณ์ทั่วไปในหมู่ของประชาชนถึงพฤติกรรมโหดเหี้ยมผิดวิสัยของเด็กและเยาวชน แต่ในขณะเดียวกัน เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด ก็กระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ถึงผลที่จะตามมา แต่ในบางครั้งก็เกิดจากการบังคับ ชูเชิญ ชักจูง หลอกให้กระทำจากบุคคลอื่น

หากโดยภาพรวมแล้ว ผู้ใหญ่ที่กระทำความผิด แม้ในลักษณะเดียวกับเด็กและเยาวชน แต่ความคิดรู้ผิดชอบชั่วดี ประสบการณ์ การควบคุมยับยั้งตนมิให้กระทำความผิดย่อมมีมากกว่าเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่ควรจะได้รับ การปฏิบัติที่นุ่มนวลกว่าผู้ใหญ่ แม้จะมีความประพฤติที่เสียหายจนถึงการกระทำความผิดกฎหมายบ้านเมืองก็ตาม การใช้มาตรการทางกระบวนยุติธรรมเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่กระทำความผิด ถือว่าเป็นการไม่สมควร ไม่ยุติธรรม และอาจจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวเด็กและเยาวชนเหล่านั้นมากกว่าผลดี ประเทศบางประเทศเช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศไทย จึงได้กำหนดกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ที่ทำผิดกฎหมายแตกต่างจากที่ปฏิบัติกับผู้ใหญ่ในบางเรื่องตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น ตรงกับคำว่า “Juvenile Delinquency” ซึ่งในทางวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ไม่ถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นอาชญากรรม แต่จะเรียกการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนว่า “การกระทำผิด” และไม่เรียกเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดว่าเป็นอาชญากร

แม้ในกฎหมายไทย จะมิได้นิยามศัพท์ที่ว่า “การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน” หมายความว่าอย่างไร แต่เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 11 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งในคดีต่อไปนี้

1. คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด
2. คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้ออามาตามมาตรา 61 วรรคแรกฯ

3. คดีที่ศาลจะต้องพิพากษาหรือสั่งเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลครอบครัว

จากบทมาตราดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นหมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา และการกระทำความผิดต่อกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวจะพิพากษาหรือมีคำสั่ง

สาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

สมพร อมรชัยนพคุณ (2550) สาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นสาเหตุเฉพาะบุคคลบางคนอาจมีเพียงสาเหตุเดียว ในขณะที่บางคนก็มีหลายสาเหตุประกอบกัน สาเหตุแห่งการกระทำความผิดมีอยู่หลายประการ และอาจแยกศึกษาเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านกฎหมาย นักกฎหมายเห็นว่าสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากความเยาว์วัย การรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือการถูกล่อลวงจากผู้ใหญ่ จึงไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในทางอาญา โดยถือว่าเป็นเพียงพฤติกรรมเบี่ยงเบน จึงไม่ลงโทษในทางอาญาแต่จะใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทน เพื่อแก้ไขความประพฤติ

2. ด้านสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาอธิบายถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนว่ามาจากกรณีที่เด็กและเยาวชนนั้นได้รับแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดี จากบุคคลที่อยู่รอบข้าง เด็กและเยาวชนยังขาดความหนักแน่นทางจิตใจ จึงอาจถูกรอบงำ ชักจูงได้ง่าย ทำให้พฤติกรรมเด็กและเยาวชนประพฤติผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคมและกลายเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายในที่สุด

3. ด้านจิตวิทยา นักจิตวิทยาอธิบายสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเอาไว้หลายทฤษฎี กล่าวคือบางทฤษฎีเห็นว่า การกระทำความผิดนั้นอาจเกิดจากความผิดปกติของร่างกายหรือทางจิต ซึ่งอาจมีมาตั้งแต่กำเนิด หรือเกิดขึ้นภายหลังความเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะผลักดันให้อารมณ์ของบุคคลแปรปรวน ยิ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน ก็อาจทำให้เกิดการขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และมีพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมและคนรอบข้างและกระทำความผิดได้ง่าย ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่รุนแรง

สิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับให้คนต้องกระทำผิด

1. สิ่งแวดล้อมระดับมหภาค

- เศรษฐกิจ
- สังคม
- การเมือง

2. สิ่งแวดล้อมระดับจุลภาค

- ครอบครัว
- โรงเรียน
- การคบเพื่อน
- ที่อยู่อาศัย
- สื่อมวลชน
- อาชีพ
- อบายมุข
- ศาสนา

3. สิ่งแวดล้อมระดับชีวภาพ

- ร่างกาย
- จิตใจ

3.4 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทย

นายสกุลยุษ หอพิบูลสุข (2554) ได้กล่าวถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (criminal justice) คือ กระบวนการที่รัฐใช้จัดการกับความประพฤติที่ไม่เป็นที่ยอมรับ (a process through which the state responds to behaviour that it deems unacceptable) ความประพฤติที่ไม่เป็นที่ยอมรับ ได้แก่ การกระทำความผิดอาญา (crime) กระบวนการยุติธรรมอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทย คือ กระบวนการที่ประเทศไทยใช้จัดการกับคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด “เด็ก” คือ บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” คือ บุคคลอายุเกินกว่า 15 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ กระบวนการยุติธรรมอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทย จึงเป็นกระบวนการที่ใช้จัดการกับบุคคลอายุไม่ถึง 18 ปีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หากบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ย่อมไม่อยู่ภายใต้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็ก แต่จะถูกดำเนินคดีในศาลอาญา

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทยเริ่มต้นขึ้นครั้งแรกเมื่อมีการประกาศใช้ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวกำหนดให้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นที่กรุงเทพมหานคร และกำหนดวิธีพิจารณาความสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งมีลักษณะพิเศษต่างจากวิธีพิจารณาความที่ใช้กับผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ต่อมาได้มีการยกเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว และใช้ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 แทน ปัจจุบันกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทยอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2554

ในบทความนี้จะอธิบายถึงโครงสร้างกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กของประเทศไทย โดยสังเขป โดยจะแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ (1) ทฤษฎีว่าด้วยการจัดการกับเด็กที่กระทำความผิด (2) กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการกับเด็กที่กระทำความผิด และ (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทย

ขอให้คำว่า “เด็ก” แทนคำว่า “เด็กและเยาวชน” คำว่า “กฎหมายระหว่างประเทศ” หมายถึง “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และกฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน (United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice หรือ กฎกรุงปักกิ่ง) นอกจากนี้ บทความนี้จะไม่จำกัดการอธิบายเฉพาะ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและ

ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 แต่จะรวมถึงประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทย

ส่วนที่ 1 ทฤษฎีว่าด้วยการจัดการกับเด็กที่กระทำความผิด

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงทฤษฎี 3 ทฤษฎี คือ (1) สำนักปฏิฐานนิยม (Positivist school) (2) ทฤษฎีตราบาป (Labeling theory) และ (3) กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative justice) เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงทฤษฎีอันเป็นที่มาของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็ก

1.1 สำนักปฏิฐานนิยม (Positivist school)

สำนักปฏิฐานนิยมอธิบายสาเหตุของอาชญากรรม (crime) ว่า อาชญากรรมไม่ได้เกิดจากเจตน์จำนงอิสระ (free will) ของผู้กระทำความผิด ภายหลังจากซึ่งน้ำหนักระหว่างผลดีและผลร้ายที่จะได้รับจากการประกอบอาชญากรรม แต่อาชญากรรมมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ (multiple factors) ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้กระทำผิด เช่น ปัจจัยทางชีววิทยา (biological) จิตวิทยา (psychological) สังคม (social factor) และเศรษฐกิจ (economic factor) ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ผู้กระทำผิดไม่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมที่ดีพอ (under-socialisation) ผู้กระทำผิดจึงไม่สามารถปรับตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมได้ ยกตัวอย่างเช่น ผู้กระทำผิดมีความบกพร่องทางพันธุกรรม หรือจิตผิดปกติ เป็นเหตุให้การขัดเกลาทางสังคมเป็นไปได้ยาก หรือผู้กระทำผิดอยู่ในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์หรือได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม หรืออยู่ในสังคมที่ปราศจากค่านิยม ที่สามารถใช้เป็นเครื่องกำหนดการกระทำของตนเอง (lack of consistent values) ดังนั้น ผู้กระทำผิดจึงไม่ใช่คนเลว แต่เป็นเหยื่อของสภาพแวดล้อม (victim of circumstance) ผู้กระทำผิดจึงไม่ต้องรับผิดชอบ (responsibility) ในการกระทำผิดของตน เพราะการกระทำผิดของเขาไม่ได้เกิดจากจิตใจที่ชั่วร้าย แต่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้กระทำผิด การลงโทษผู้กระทำผิดจึงไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาอาชญากรรม แต่การเยียวยารักษา (treatment) ที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของผู้กระทำผิดแต่ละคน เพื่อให้กลับตนเป็นคนดีของสังคม (a law-abiding person) เป็นวิธีการป้องกันสังคมจากอาชญากรรมที่ดีที่สุด

1.2 ทฤษฎีตราบาป (Labeling theory)

ทฤษฎีตราบาปเสนอว่า กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (criminal justice) ไม่สามารถแก้ปัญหาอาชญากรรมได้ แต่เป็นต้นเหตุของอาชญากรรม (criminogenic) เพราะกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (criminal justice) คือเครื่องมืออย่างดีในการแบ่งแยกคนดีกับคนเลวออกจากกัน บุคคลที่ถูกจับ (arrest) ถูกดำเนินคดี (trial) และถูกพิพากษา (conviction) จะถูกตราหน้าว่าเป็นคนเลวของสังคม สังคม (social reaction) จึงปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าวไม่ดี เพราะเชื่อว่าบุคคลนั้นจะต้องสร้างปัญหาให้แก่สังคมในอีกอย่างแน่นอน เพื่อน ญาติมิตร จึงไม่ยากคบหาสมาคมด้วย งานก็หาได้ยากเพราะไม่มีบุคคลใดยอมรับเข้าทำงาน ผลคือ บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกแปลกแยก (alienate) และถูกกีดกันออกจากสังคม (exclusion from society) ในที่สุดบุคคลนั้นจะยอมรับว่าตนเอง (identity) เป็นคนชั่วคนเลวตามที่สังคมตราหน้าและกระทำความผิดเพื่อแก้แค้นสังคม ด้วยเหตุนี้ ทฤษฎีนี้จึงเสนอให้ผันคดี (diversion) ออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อลดตราบาปที่เกิดขึ้นรวมทั้งช่วยให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยง่าย

1.3 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative justice)

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (criminal justice) ถูกวิจารณ์ว่าละเลยความต้องการของผู้เสียหาย และผลักผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (exclusion) ส่วนกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการที่คนใหม่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เกิดขึ้นมาประมาณ 20 ปีแล้ว กระบวนการนี้มีเป้าหมายที่การเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายและสังคม และการนำผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่สังคม (reintegration) กระบวนการนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา ครอบครัว และชุมชน มาพบปะพูดคุย ประนีประนอม หรือเจรจาต่อรองกัน (mediation, conciliation and negotiation) เพื่อหาทางแก้ไขความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมร่วมกัน ภายใต้ความช่วยเหลือของผู้ประสานงาน (a facilitator) กระบวนการนี้เริ่มต้นโดยการให้ผู้เสียหายและครอบครัวเล่าถึงผลร้ายที่ผู้เสียหายและครอบครัวได้รับจากอาชญากรรม เช่น ความรู้สึกและความเสียหายที่ได้รับจากอาชญากรรม จากนั้นจะให้ผู้เสียหายเรียกร้องค่าเสียหายหรือกำหนดวิธีการในการเยียวยาความเสียหายจากผู้กระทำความผิด กระบวนการนี้เชื่อว่า เมื่อผู้กระทำความผิดได้รับทราบผลร้ายจากการกระทำผิดของตนที่มีต่อผู้เสียหายและครอบครัวแล้ว ผู้กระทำความผิดจะเกิดความรู้สึกสงสารและสำนึกผิด (genuine remorse) ผู้กระทำความผิดจะขอโทษผู้เสียหายและพยายามเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย รวมทั้งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนไม่กลับไปกระทำความผิดอีก และเมื่อผู้ต้องหาได้รับการให้อภัยจากผู้เสียหายและชุมชนแล้ว ผู้ต้องหาจะสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยง่าย สำหรับผู้เสียหาย กระบวนการนี้ได้ให้โอกาสผู้เสียหายเจรจาต่อรองหรือ

ประนีประนอมกับผู้ต้องหา ทำให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาตรงตามความต้องการมากที่สุด นอกจากนี้หากผู้ต้องหาขอโทษและผู้เสียหายให้อภัยแล้ว เชื่อว่าจะทำให้ผู้เสียหายลดผลกระทบจิตใจจากการกระทำผิดลงได้

ส่วนที่ 2 กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการกับเด็กที่กระทำความผิด

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและกฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน (กฎกรุงปักกิ่ง) ได้วางหลักเกณฑ์สำหรับจัดการกับเด็กที่กระทำความผิดไว้ ดังนี้

2.1 การกระทำใดที่เกี่ยวกับเด็ก จำต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นลำดับแรก

2.2 ต้องมีการกำหนดอายุขั้นต่ำที่เด็กไม่ต้องรับผิดทางอาญา

2.3 การปฏิบัติต่อเด็กจะต้องความเคารพต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็กคำนึงถึงอายุของเด็กและการนำเด็กกลับคืนสู่สังคม

2.4 เมื่อเด็ก ผู้ปกครอง (parent) หรือผู้ดูแล (guardian) ยินยอม เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือพนักงานอัยการมีอำนาจผันคดี (disposition of case) จากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้

2.5 ก่อนพิพากษา ผู้พิพากษาต้องพิจารณาถึงภูมิหลัง สภาพแวดล้อม และปัจจัยที่ทำให้เด็กกระทำผิดด้วย

2.6 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องให้ความสำคัญต่อสวัสดิภาพของเด็ก (well-being of the juvenile) และการกระทำใดๆ ต่อเด็กจะต้องได้สัดส่วนกับตัวเด็กซึ่งเป็นผู้กระทำผิดและความผิดที่ได้กระทำลงไป (proportion to the circumstances of both the offenders and the offence) กล่าวคือ จะไม่คำนึงเฉพาะความร้ายแรงของการกระทำแต่ประการเดียว แต่จะพิจารณาถึงความต้องการของเด็กและสังคมด้วย

2.7 ไม่มีการลงโทษประหารชีวิต หรือโทษจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสได้รับการปล่อยตัว

2.8 การจับ กักขัง และจำคุก ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ใช้เป็นมาตรการสุดท้าย (last resort) และมีระยะเวลาสั้นที่สุด (the shortest appropriate period of time)

ส่วนที่ 3 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทย

เมื่อได้ทราบทฤษฎีและกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการกับเด็กที่กระทำความผิดแล้ว ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กของประเทศไทยว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับทฤษฎีและกฎหมายระหว่างประเทศที่กล่าวมาแล้วหรือไม่ อย่างไร โดย

จะแบ่งเป็น 6 หัวข้อ คือ (1) บุคคลที่อยู่ภายใต้อำนาจศาล (2) อายุกับความรับผิดชอบทางอาญาของเด็ก (3) การจับ การตรวจสอบการจับ และการควบคุมระหว่างการดำเนินคดี (4) การฟื้นคดี (5) การฟ้องคดี (6) การพิจารณาพิพากษาคดี และ (7) ประวัติอาชญากรรมของเด็ก

3.1 บุคคลที่อยู่ภายใต้อำนาจศาล

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด คือ บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ เยาวชน คือ บุคคลอายุเกินกว่า 15 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ แต่ประมวลกฎหมายอาญา กำหนดว่า เด็กอายุไม่เกิน 10 ปี กระทำความผิด ไม่ต้องรับโทษ แต่ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ดังนั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีข้อกล่าวหาว่าบุคคลอายุเกินกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์กระทำความผิดเท่านั้น

คดีอาญาที่มีข้อกล่าวหาว่าบุคคลอายุเกินกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์กระทำความผิดนั้น กฎหมายให้ถืออายุในเวลาที่ความผิดได้เกิดขึ้นเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนั้น หากบุคคลอายุเกินกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์กระทำความผิด แต่ถูกดำเนินคดีเมื่ออายุ 18 ปีบริบูรณ์หรือภายหลังจากนั้น ย่อมอยู่ภายใต้อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวเช่นเดียวกัน

ส่วนวิธีการนับอายุของเด็กว่าอยู่ภายใต้อำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวหรือไม่ กฎหมายกำหนดให้เริ่มนับอายุตั้งแต่วันเกิดเป็นต้นไป ไม่ใช่เริ่มนับในวันถัดจากวันเกิด

3.2 อายุของเด็กกับความรับผิดชอบทางอาญา

แม้ว่าศาลเยาวชนและครอบครัวจะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีข้อหาว่าบุคคลอายุเกินกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์กระทำความผิด แต่เพื่อเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก ไม่ให้เด็กที่มีอายุน้อยต้องรับผิดชอบทางอาญา ประมวลกฎหมายอาญา จึงกำหนดว่า เด็กที่อายุกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ กระทำความผิด ไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจกล่าวตักเตือนและปล่อยตัวไป ดังนั้น ความรับผิดชอบทางอาญาของเด็กจึงเริ่มต้นที่อายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์

แม้ว่าเด็กอายุเกินกว่า 10 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์จะไม่มี ความรับผิดชอบทางอาญา แต่ศาลมีอำนาจควบคุมความประพฤติของเด็กได้ เช่น ศาลมีอำนาจวางข้อกำหนดให้บิดาและมารดาระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุร้ายภายในเวลาที่ศาลกำหนด หากเด็กไปก่อเหตุร้าย ศาล

จะเรียกให้บิดามารดาชำระเงินต่อศาลไม่เกินครั้งละ 10,000 บาทก็ได้ รวมทั้งศาลมีอำนาจส่งเด็กไปโรงเรียน หรือสถานฝึกอบรม หรือวางเงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติดีกก็ได้

3. การจับ การตรวจสอบการจับ และการควบคุมระหว่างการดำเนินคดี

การจับเป็นมาตรการที่กระทบต่อเสรีภาพของเด็ก กฎหมายระหว่างประเทศจึงได้กำหนดว่า การจับจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ใช้เป็นมาตรการสุดท้าย (last resort) และมีระยะเวลาสั้นที่สุด (the shortest appropriate period of time)

การจับเด็กที่กระทำผิดในประเทศไทย กฎหมายอนุญาตให้กระทำได้ใน ๒ กรณี คือ (1) เด็กได้กระทำความผิดซึ่งหน้า และ (2) มีหมายจับนอกจากสองกรณีนี้แล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถจับกุมเด็กได้

เมื่อจับเด็กได้แล้ว พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องนำเด็กไปศาลเพื่อตรวจสอบการจับกุมภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กมาถึงที่ทำการพนักงานสอบสวน หากศาลเห็นว่า การจับไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะต้องสั่งให้ปล่อยตัวเด็กทันทีแต่ในกรณีที่การจับเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีอำนาจควบคุมเด็กไว้ที่สถานพินิจระหว่างการดำเนินคดีได้เฉพาะกรณีที่เด็กมีลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรอื่นเท่านั้นหากไม่มีเหตุดังกล่าวแล้ว ศาลจะต้องมอบเด็กคืนให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง และกำหนดให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องนำเด็กไปพบพนักงานสอบสวนหรือศาล

กระบวนการยุติธรรมในกรณีที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด

วิภา แซ่โจ้ว(2549) เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิด จะถูกนำตัวไปดำเนินคดีตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่แรกจับเด็กในระยะแรก คือสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งมีภารกิจหลักในการดูแล และบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนกระทำความผิดที่ถูกจับกุม และส่งตัวให้มาอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากแนวคิด ทฤษฎี และพระราชบัญญัติดังกล่าว สรุปได้ว่า เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิด จะได้รับการคุ้มครองจากกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากถือว่าเด็กและเยาวชนนั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่าง ๆ และขาดความรู้เท่าทันในด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ จึงอาจถูกล่อลวงไปกระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยแบ่งสาเหตุแห่งการกระทำความผิดได้ 2 ประการ คือ 1. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ทั้งสภาพสังคมที่อยู่พ่อแม่ ผู้ปกครองที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย และ 2. สาเหตุจากตัวเด็กเอง เช่น ความผิดปกติ

ทางร่างกายหรือจิตใจ เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็ก
เด็กของประเทศไทยนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำผิด กระบวนการยุติธรรมจะไม่ตัดสินให้เด็ก
และเยาวชนได้รับโทษหนักเหมือนผู้ใหญ่ แต่จะถูกส่งไปที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
เพื่อบำบัด แก้ไขและฟื้นฟู

3.5 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 ได้ให้นิยามของสถานพินิจไว้
ว่า สถานพินิจ หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง สถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนกคดีเยาวชน
และครอบครัวของศาลจังหวัด ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

สถานพินิจจึงเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงยุติธรรม อันมีผู้อำนวยการสถานพินิจเป็น
ผู้รับผิดชอบดูแล เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไม่ยิ่งหย่อน
ไปกว่าศาลเยาวชนและครอบครัว และมักจะถูกจัดตั้งเคียงข้างกับศาลเยาวชนและครอบครัวด้วย

อำนาจหน้าที่ของสถานพินิจ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของ
สถานพินิจไว้ สามารถสรุปย่อได้เป็น 3 หน้าที่หลัก ได้แก่

1. สืบเสาะและพินิจ ตลอดจนทำรายงานเสนอต่อศาลเกี่ยวกับประวัติ สิ่งแวดล้อม และ
สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจ และสอดส่อง
เด็กและเยาวชน ที่ศาลมีคำพิพากษาให้คุมประพฤติ หรือกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติตาม
2. ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนไว้ระหว่างการพิจารณาคดีตามคำสั่งศาลหรือควบคุมตัวเด็ก
และเยาวชนตามคำพิพากษาของศาล
3. ศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุของการทำความผิดของเด็กและเยาวชน

การจัดองค์กรของสถานพินิจ

การจัดรูปแบบของสถานพินิจนี้ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณงานและความรับผิดชอบของสถานพินิจแต่ละแห่ง แต่ที่มีรูปแบบขององค์กรที่สมบูรณ์ที่สุด ได้แก่ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงขอยกมาเป็นตัวอย่างดังนี้

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง แบ่งออกเป็น 4 กองย่อย ได้แก่

1. กองอำนวยการ จะทำหน้าที่ดูแลและบริหารงานสถานพินิจ ตลอดจนการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนตามคำพิพากษา ซึ่งมีสถานฝึกและอบรมอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ บ้านกรูณา บ้านมุทิตา และบ้านปราณี

2. กองแรกรับ จะมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนในระหว่างการสอบสวน การพิจารณาคดี

3. กองคุมประพฤติ จะเป็นกองที่มีบทบาทสำคัญ นับจากรับตัวเด็กหรือเยาวชนจากพนักงานสอบสวนแล้ว จะทำการสอบปากคำเบื้องต้น ทำทะเบียนประวัติ สืบเสาะ และพินิจและจัดทำรายงานประมวลข้อเท็จจริงซึ่งจะมีผลในการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นอันมาก ตลอดจนรับรายงานตัวเด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้คุมประพฤติ ซึ่งภายในกองจะแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ 1. ฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงคดีอาญา 2. ฝ่ายควบคุมและสอดส่อง 3. ฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงคดีครอบครัว

4. กองแพทย์ จะทำหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจร่างกาย จิตใจของเด็กและเยาวชนเพื่อประกอบในรายงานประมวลข้อเท็จจริง ตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะตามที่ศาลมีคำสั่ง ตลอดจนให้การรักษาพยาบาลเด็กหรือเยาวชนในความควบคุมดูแลของสถานพินิจที่เจ็บป่วย

บุคลากรหลักในสถานพินิจจะมีอยู่ 3 ประเภท คือ

1. ผู้อำนวยการสถานพินิจ จะเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบงานต่าง ๆ ในสถานพินิจ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในความควบคุมของสถานพินิจตามที่ได้กำหนดไว้มากมายหลายประการในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 นอกจากนี้ ยังมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานคุมประพฤติและพนักงานสังคมสงเคราะห์อีกด้วย

2. พนักงานคุมประพฤติ เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่สืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ควบคุมและสอดส่องความประพฤติเด็กและเยาวชนตามคำพิพากษาของศาล

3. พนักงานสังคมสงเคราะห์ เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์เด็ก และเยาวชนในระหว่างที่ถูกควบคุมตัว ส่งฝึกอบรมในสถานพินิจ หรือคุมประพฤติและทำหน้าที่ ควบคุมสอดส่องเด็กและเยาวชนที่พ้นการส่งฝึกอบรม แต่ศาลได้กำหนดเงื่อนไขภายหลังปล่อยพ้น จากการฝึกอบรม

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอำนาจหน้าที่ในด้านการควบคุมตัวเด็กและเยาวชน ในระหว่างรอคำพิพากษาหรือกระทั่งศาลมีคำพิพากษาแล้ว เมื่อเด็กและเยาวชนอยู่ในสถานพินิจแล้วนั้นจะต้องได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต อาทิเช่น สิทธิในเรื่องของโภชนาการ การรักษายามเจ็บป่วย ตลอดจนได้รับการศึกษา

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุทุมพร จามรมาน (2528) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร พบว่ามีองค์ประกอบ 10 ประการ คือ ทักษะคิดต่อการมีชีวิตรในกรุงเทพมหานคร ลักษณะความเป็นอยู่ การเป็นเจ้าของ อาชีพหลัก นันทนาการ บริการจากรัฐ การถือครองบ้านและที่ดิน อาชีพรอง การแสวงหาความรู้ และสุขภาพอนามัย

อนิรุทธ คัมภีร์ (2536) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของประชาชนในชุมชนแออัด เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าพบว่า ประชาชนในชุมชนแออัดมีความต้องการ เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของประชาชนในชุมชนแออัด จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ต่อเดือน และที่ตั้งของที่อยู่อาศัย พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอก ระบบโรงเรียนด้าน ความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน ส่วนด้านข่าวสาร ข้อมูลและด้านทักษะอาชีพไม่แตกต่างกัน ประชาชนในชุมชนแออัด ที่มีสภาพสมรสแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ในด้านความรู้พื้นฐานไม่แตกต่างกัน ด้านข่าวสารข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านทักษะอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการ เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้าน ความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ แตกต่างกัน ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน

แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอก ระบบโรงเรียนด้านความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ด้านข่าวสารข้อมูลและด้านทักษะอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประชาชนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านความรู้พื้นฐาน ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านทักษะอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

อนุพันธ์ จันทรพิฤกษ์ (2542) เรื่องการยอมรับรูปแบบและแนวทางในการฝึกอาชีพของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานกักและอบรมบ้านอุเบกขา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับรูปแบบและแนวทางในการฝึกอาชีพรวมทั้ง ความต้องการในการฝึกวิชาชีพของเยาวชนในสถานฝึกและอบรมบ้านอุเบกขา ได้ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างยอมรับการฝึกวิชาชีพเรียงตามลำดับคือ ยอมรับจำนวนครูผู้สอนเทคนิค และวิธีการของผู้สอน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน จำนวนชั่วโมงที่สอนภาคทฤษฎี ความสมบูรณ์ของเนื้อหาภาคปฏิบัติ จำนวนชั่วโมงที่สอนภาคปฏิบัติ และความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาคทฤษฎี 2. กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการฝึกวิชาชีพเรียงตามลำดับ คือ ช่างยนต์ ช่างเชื่อม โลหะแผ่น ช่างกลโรงงาน ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ครุภัณฑ์และเฟอร์นิเจอร์ และอาชีพเกษตรกรรม 3. กลุ่มตัวอย่างต้องการหลักสูตรตามลำดับ คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะแผ่น ช่างไม้ครุภัณฑ์และเฟอร์นิเจอร์ และเกษตรกรรม ผู้วิจัยเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขการฝึกวิชาชีพของสถานฝึกและอบรมอย่างจริงจัง เป็น ระบบและมีมาตรฐาน และควรฝึกให้กว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน รวมทั้งเพิ่ม งบประมาณโดยการหาแหล่งทุนทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยมีการประเมินผลการฝึกวิชาชีพด้วย

จินตนา ไพบูลย์ (2543) เรื่องการศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพของเยาวชนชาย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี โดยศึกษาจากเยาวชนชายที่ฝึกวิชาชีพทั้ง 6 หน่วยวิชาชีพ ได้แก่ วิชาชีพช่างยนต์ วิชาชีพช่างตัดผม วิชาชีพช่างไม้ วิชาชีพช่างไฟฟ้า วิชาชีพศิลปหัตถกรรม วิชาชีพเกษตรกรรม วิชาชีพ จำนวนทั้งหมด 100 คน ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กับทักษะการฝึกวิชาชีพของเยาวชนชาย คือ หลักสูตรวิชาชีพศิลปหัตถกรรม

อัญชลี จันทรมณี (2545) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในเรือนจำกลางนครปฐม ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาสรุปเนื้อหาเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน 1. ความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอนวิชาชีพ ผู้เรียนวิชาชีพเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาชีพในเรือนจำกลางนครปฐม มีความคิดเห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล โดยรวมทุกด้านอยู่ใน

ระดับดี 2. ความคิดเห็นของผู้เรียนวิชาชีพเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในเรือนจำกลาง นครปฐมจำแนกตามตัวแปรต่างๆ ของผู้เรียนพบว่าเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพอยู่ในระดับดีสูงกว่าเพศชาย ผู้เรียนวิชาชีพที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพอยู่ในระดับดีเดิมบัญญัติ ผู้เรียนวิชาชีพที่มีระยะเวลาอยู่ในเรือนจำ 6 – 10 ปี ผู้เรียนวิชาชีพที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพ ผู้เรียนวิชาชีพที่มีการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพด้วยตนเอง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพอยู่ในระดับดีสูงสุด 3. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ พบว่า หลักสูตรวิชาชีพบางรายวิชาชีพไม่มีความ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาในหลักสูตรกว้าง หลักสูตรบางสาขาวิชาชีพใช้ระยะเวลาเปิดสอนน้อยเกินไป หลักสูตรบางหลักสูตรความต้องการของผู้เรียนแต่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดไม่สามารถ จัดได้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนวิชาชีพมีพื้นฐานความรู้ต่ำ มีอายุมาก สายตามองไม่ชัด ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านวิชาชีพ ผู้เรียนไม่ค่อยกล้าแสดงออกด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อสอบ งบประมาณมีจำกัด ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า มีผู้ไม่รู้หนังสือทำให้การทดสอบพื้นฐานความรู้เดิม มีปัญหา บางสาขาวิชาชีพไม่ได้ทดสอบความรู้เดิม

ณัฐธิดา จันทรมณี (2552) เรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอุรุกรลาไวย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอุรุกรลาไวย ใน 5 ด้าน ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล 2. เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของชาวอุรุกรลาไวย ใน 5 ด้าน ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาวอุรุกรลาไวย

มนตรี เกิดมีมูล(2552) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจคุณภาพชีวิตของคนไทยในเขตชนบท โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองของจังหวัดที่เป็นตัวอย่างใน 4 ภาค และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคละ 3 จังหวัด รวม 15 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี หนองคาย นครราชสีมา สตูล และชุมพร ใช้จำนวนตัวอย่างในการศึกษาทั้งสิ้น 4,500 คน ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตด้านการทำงาน ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตการทำงานในระดับมาก คุณภาพชีวิต

ด้านครอบครัว ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับชีวิตครอบครัวในระดับมาก คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับเสียงจากยานพาหนะ ซึ่งมีปัญหาในระดับน้อย และมีความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ในระดับมาก คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด ตัวอย่างส่วนใหญ่มีสุขภาพอยู่ในระดับค่อนข้างดีในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่เคยเจ็บป่วยเล็กน้อย แต่ยังไม่เคยเจ็บป่วยจนต้องเข้ารักษาตัวในสถานพยาบาล และไม่มีโรคประจำตัว สำหรับภาวะความเครียดนั้น ส่วนใหญ่ไม่มีอาการผิดปกติที่แสดงถึงความเครียด คุณภาพชีวิตด้านชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสินค้าจำเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างแพง แต่อย่างไรก็ตามตัวอย่างส่วนใหญ่ก็มีความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และคิดว่าชีวิตและทรัพย์สินของตนยังมีความปลอดภัยพอสมควรยกเว้นบางพื้นที่ที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่บ้าง

จากการศึกษางานวิจัย จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการศึกษาในระบบ เป็นกิจกรรมที่เป็นความต้องการของบุคคลเกือบทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งผู้ต้องขัง กลุ่มบุคคลประเภทต่างๆ ทั้งที่อยู่ห่างไกลและในเมือง ต่างก็ต้องการการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ รวมถึงระยะเวลาที่ยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ทุกกลุ่มเป้าหมายต่างมุ่งหวังว่า ภายหลังจากที่ได้รับการศึกษาตลอดจนได้ทำกิจกรรมทางการศึกษาระบบต่างๆแล้ว จะทำให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้ ซึ่งคุณภาพชีวิตจากที่กล่าวมาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1.ด้านครอบครัว 2.ด้านการทำงาน 3.ด้านสิ่งแวดล้อม 4.ด้านสุขภาพและความเครียด 5.ด้านชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

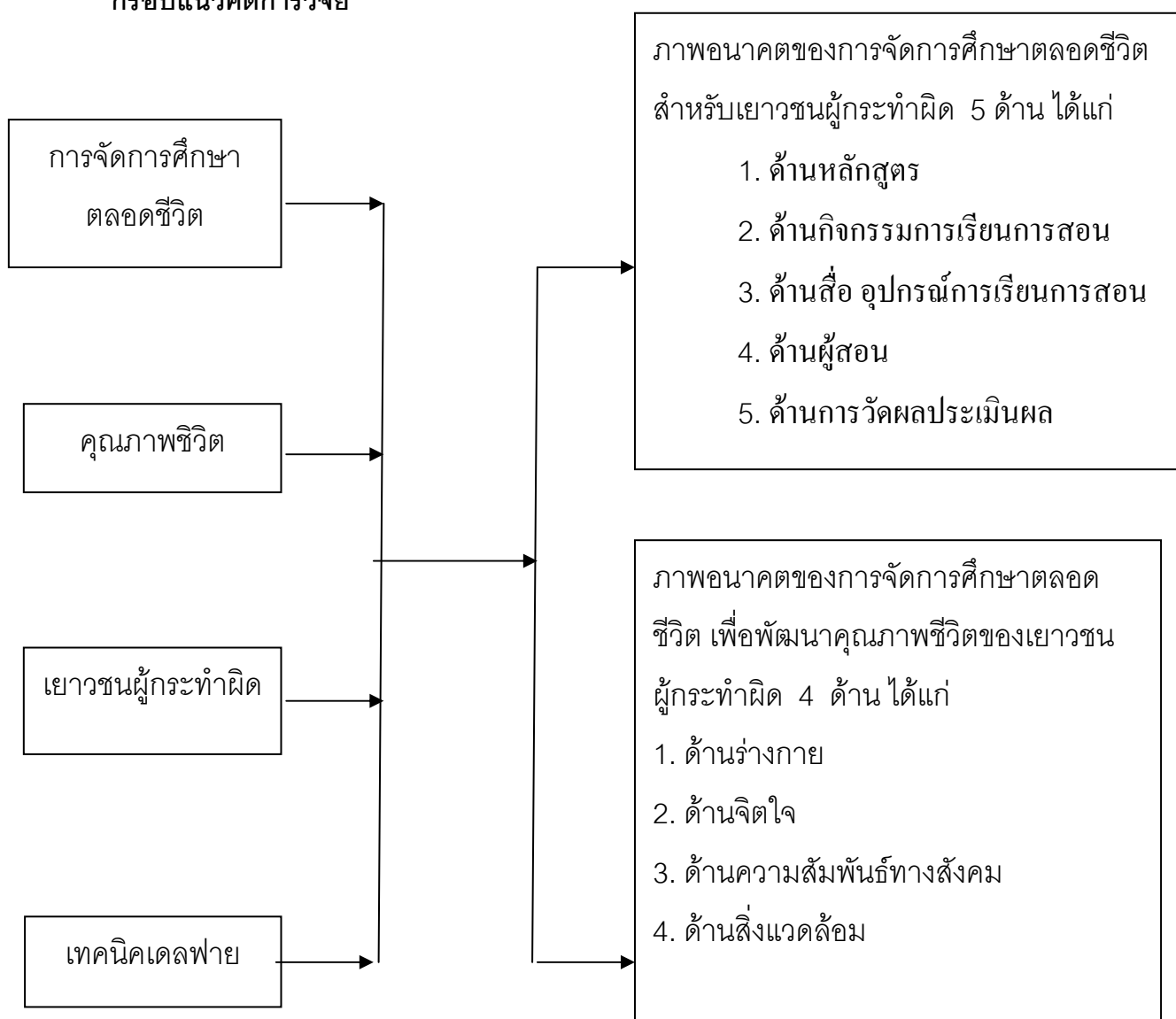
Wilson (1973) ศึกษาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วยสถานภาพส่วนบุคคล ความเสมอภาค กระบวนการประชาธิปไตย การศึกษา ความเจริญทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเกษตรกรรม สภาพความเป็นอยู่ สุขภาพและบริการ โดยทำการวิเคราะห์เลือกตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรพบว่า ในการจัดลำดับคุณภาพชีวิต ด้านต่าง ๆ มีความใกล้เคียงกันเป็นส่วนมาก

Mangahas (1977) ศึกษาคุณภาพชีวิตในฟิลิปปินส์เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ พบว่าดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ การมีสุขภาพและโภชนาการ การศึกษา รายได้และการบริโภค การมีงานทำ ทรัพยากรธรรมชาติ ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและความยุติธรรม ค่านิยมทางการเมือง และการเลื่อนขั้นทางสังคม

Davis ศึกษาการอยู่ดีมีสุขของประชาชนในทวีปยุโรป 7 ประเทศ คือ เบลเยียม เดนมาร์ก ฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ ไอร์แลนด์และเนเธอร์แลนด์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประเทศละ 2,000 คน เพื่อศึกษาว่า ประชาชนในประเทศต่าง ๆ ที่มีเพศ อายุ ที่อยู่อาศัย รายได้ มีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของตนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ อนามัย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความพอใจในชีวิต

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยในต่างประเทศมีดัชนีชี้วัดถึงระดับคุณภาพชีวิตที่แน่นอน และครอบคลุมไปทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งด้านความเป็นอยู่อาศัย ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความเสมอภาคและเป็นประชาธิปไตย

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงอนาคต มุ่งศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด และเพื่อนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษารวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตลอดชีวิต คุณภาพชีวิต เยาวชนผู้กระทำผิด สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนและเทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งนำไปใช้ในการวิจัยและสร้างเครื่องมือ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาตลอดชีวิต จำนวน 3 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพชีวิตเยาวชน จำนวน 5 ท่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านเยาวชนผู้กระทำผิด จำนวน 9 ท่าน

โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต
2. เป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชน
3. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานหรือบทบาทเกี่ยวกับเยาวชนหรือ

เยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งมีผลงานมาแล้ว

4. เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ มีประสบการณ์ มีการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา สำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้มาจากผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและร่วมกันกำหนดผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญแนะนำผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ จนครบตามจำนวนด้วยวิธีการแบบสโนว์บอลล์ (snowball sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือวิจัย ตามเทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้างเพื่อใช้ในการสอบถามความคิดเห็นเบื้องต้นให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดและภาพ อนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาพอนาคตของการจัดการศึกษา ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด โดยใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 2 ชุด คือ

2.1 แบบสอบถามปลายเปิด (รอบที่ 1) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำ ผิด

2.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) โดยข้อความทั้งหมดนำมาจากคำตอบของ ผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบที่ 1

2.3 แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมแสดงความคิดเห็น ซึ่งแบบสอบถามนี้มีลักษณะเหมือน แบบสอบถาม ในรอบที่ 2 ทุกประการ แต่ในรอบนี้ผู้วิจัยนำเสนอคำมัธยฐาน คำฐานนิยม คำพิสัย ระหว่างควอไทล์และตำแหน่งตอบเดิมของทุกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นได้ให้ไว้ โดยผู้วิจัยได้ แบ่งขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยสร้างอย่างไม่มีโครงสร้างเพื่อศึกษาภาพ อนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดซึ่ง ประกอบด้วย

1.1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจาก แนวคิด ทฤษฎี หลักการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาพ อนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

1.2 นำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากข้อ 1.1 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ด้านคุณภาพชีวิตเยาวชน ด้านเยาวชน

ผู้กระทำผิด ด้านละ 1 ท่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง สรุปรูปเป็นข้อมูลประกอบการสร้างเครื่องมือที่ใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 1

ตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด 17 ท่าน จำนวน 3 รอบ โดยรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด แบบสอบถามรอบที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากด้านการศึกษาดำเนินชีวิต ด้านคุณภาพชีวิตเยาวชน ด้านเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสถานพินิจ ด้านละ 1 ท่าน นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามปลายเปิดในรอบที่ 1 โดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบปรับปรุง

3. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับข้อคำถามและรูปแบบของแบบสอบถาม

แบบสอบถามรอบที่ 2 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่ของแต่ละคำตอบ เพื่อนำมาประกอบกับเอกสารอื่น ๆ ที่ได้มาจากการศึกษา จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) ซึ่งสร้างเป็นคำถามจากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญรอบแรก ให้นำหน้าห้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (Best, 1970)

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการใช้ภาษา

แบบสอบถามรอบที่ 3 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีลักษณะเหมือนแบบสอบถามชุดที่ 2 ทุกประการ แต่ในรอบนี้ผู้วิจัยนำเสนอคำมีฐาน คำฐานนิยม คำพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งตอบเดิมของทุกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นได้ให้ไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขตของพิสัยควอไทล์หรือยืนยันคำตอบพร้อมทั้งแสดงเหตุผล หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์เพื่อสรุปความคิดเห็นที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการกำหนดกรอบภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีวิธีการดังนี้

1.1 สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ได้ดำเนินการดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายการสัมภาษณ์

1.1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.3 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองในด้านการศึกษตลอดชีวิต ด้านคุณภาพชีวิตเยาวชน ด้านเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสถานพินิจ ด้านละ 1 ท่าน

1.1.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในรอบที่ 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ต่อไป

1.2 การศึกษาภาคสนาม (field study) ได้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายการลงพื้นที่จริง

1.2.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือ จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.3 ผู้วิจัยเดินทางไปศึกษาภาคสนาม ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

1.2.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนามมาทำการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถามเทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองทางโทรศัพท์ จำนวน 17 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามด้วยเทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ

2.2 ผู้วิจัยขอหนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ผู้วิจัยติดต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 พร้อมกับหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์และนำไปให้ด้วยตนเอง

2.4 ผู้วิจัยโทรศัพท์ติดต่อผู้เชี่ยวชาญโดยตรงและติดตามแบบสอบถามกลับคืน

2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 1 มาทำการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันและแยกความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2

2.6 ผู้วิจัยทำ หนังสือขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 พร้อมส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ทั้งทางไปรษณีย์และนำไปให้ด้วยตนเอง

2.7 ผู้วิจัยโทรศัพท์แจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญทราบและติดตามแบบสอบถามกลับคืน

2.8 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาลงน้ำหนักของความสำคัญในแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3

2.9 ผู้วิจัยทำหนังสือขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยส่งทางไปรษณีย์และนำไปให้ด้วยตนเอง

2.10 ผู้วิจัยโทรศัพท์แจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญทราบและติดตามแบบสอบถามกลับคืน

2.11 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาลงน้ำหนักของความสำคัญในแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านเพื่อยืนยันคำตอบ แล้วผู้วิจัยสรุปข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 และกำหนดเป็นภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ

แบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำตอบของคำถามปลายเปิด เพื่อจัดรวบรวมความคิดเห็นที่ได้ทั้งหมดเข้าด้วยกัน นำมาพิจารณา วิเคราะห์และตัดสินใจข้อมูลที่ซ้ำกันออกไป แล้วนำมาจัดเป็นข้อย่อย หากข้อใดผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเหมือนกันมากกว่าร้อยละ 60 จะนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในทุกข้อความแล้วแสดงค่าสถิติที่แบบสอบถามรอบที่ 3 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นอีกครั้งว่าจะยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ

แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เหมือนรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำผลวิเคราะห์ครั้งนี้เสนอในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าทางสถิติ คือ

1. มัธยฐาน (Median) เพื่อจะทราบว่าคุณค่าตามข้อคำถามนั้นเป็นข้อความที่เป็นไปได้มากหรือน้อย หรือผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับสูงหรือต่ำ ซึ่งค่ามัธยฐานของคำตอบในแต่ละข้อที่คำนวณได้จากแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้ (Best, 1970)

ค่ามัธยฐานมีค่าเท่ากับ 4.50 – 5.00 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงมากที่สุด

ค่ามัธยฐานมีค่าเท่ากับ 3.50 – 4.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงมาก

ค่ามัธยฐานมีค่าเท่ากับ 2.50 – 3.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงปานกลาง

ค่ามัธยฐานมีค่าเท่ากับ 1.50 – 2.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงน้อย

ค่ามัธยฐานมีค่าเท่ากับ 1.00 – 1.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริงน้อยที่สุด

2. พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range) เพื่อแสดงตำแหน่งข้อมูลที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแล้วจึงนำผลที่ได้มาสรุปเป็นแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดแบบใหม่ในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 0.01 – 0.99 หมายความว่า คำตอบมีความสอดคล้องกันสูงมาก

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.00 – 1.99 หมายความว่า คำตอบมีความสอดคล้องกันสูง

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 2.00 – 2.99 หมายความว่า คำตอบมีความสอดคล้องกันต่ำ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป หมายความว่า คำตอบไม่มีความสอดคล้องกัน

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยนำวิธีของ Glass and Stanley (1970) คือ คำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความที่มีค่าน้อยกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นๆ ในแต่ละข้อความมีความสอดคล้องกันสูงถึงสูงมาก หากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ในแต่ละข้อความมากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละข้อไม่สอดคล้องกัน

3. ฐานนิยม (Mode) ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความ จากความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 ถ้าระดับคะแนนใดมีความถี่สูงสุดถือว่าเป็นค่าฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนที่อยู่ติดกัน จะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นค่าฐานนิยม สำหรับกรณีที่ความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้ติดกันถือว่าระดับคะแนนของข้อความที่มีความถี่เท่ากันทั้งสองนั้นเป็นค่าฐานนิยม

5. เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินมติของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำเอาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดที่มีความสอดคล้องกัน โดยที่ดัชนีนั้นมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และผู้เชี่ยวชาญต้องเห็นด้วยมากที่สุดอย่างน้อยร้อยละ 75 ขึ้นไป มาสรุปเป็นผลการวิจัยเรื่อง อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ในการสรุปคำตอบในแบบสอบถามรอบสุดท้ายที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้มากที่สุดต้องมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีการสอดคล้องกันของคำตอบสูงถึงสูงมาก ซึ่งมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 นำมาสังเคราะห์กับข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการจากเอกสารและงานวิจัย มาสรุปเป็นภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ส่วนคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าความเหมาะสม ตั้งแต่ เหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมน้อยที่สุดคือมีค่าค่ามัธยฐานน้อยกว่า 3.50 และค่าความสอดคล้องของคำตอบต่ำถึงไม่มีความสอดคล้องกันซึ่งมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มากกว่า 1.50 ขึ้นไป จะไม่นำข้อมูลมากำหนดในภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสรุปในครั้งนี้จะนำเสนอเป็นภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด และเพื่อนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ศึกษาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ด้านคุณภาพชีวิตเยาวชนและด้านเยาวชนผู้กระทำผิด จำนวน 17 ท่าน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด

1.1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดจากผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ผลการศึกษาสภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดจากการศึกษาภาคสนาม

1.3 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาในอนาคต

1.4 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

2.1 ผลการสังเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 1

2.2 ผลการพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จากแบบสอบถามในรอบที่ 2

2.3 ผลการพิจารณาฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จากแบบสอบถามในรอบที่ 3

ตอนที่ 3 การนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด

1.1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านการวัดผล ประเมินผล ได้ผลการศึกษาดังนี้

ด้านหลักสูตร

สภาพของหลักสูตรในปัจจุบันสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีหลักสูตรการฝึกอบรมตามระเบียบพ.ศ.2554 ประกอบด้วย 2 หลักสูตร คือ 1. หลักสูตรด้านการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยมีการร่างโปรแกรมไว้ 2 โปรแกรม คือ โปรแกรมปรับตัวปรับใจวัยใส แกร็บและโปรแกรมการบำบัด สำหรับเด็ก และเยาวชนเพื่อลดอารมณ์เศร้า 2. หลักสูตรด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1. ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และ 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ซึ่งนอกเหนือจากนี้ยังมีหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อตอบสนองของความต้องการความถนัดและความสนใจของเด็กและเยาวชนในด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เช่น ช่างตัดผม ช่างศิลป์หัตถกรรม คหกรรม ตลอดจนหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นตามที่ได้รับ การสนับสนุนจากองค์กรทั้งจากภาครัฐและเอกชน

ปัญหาด้านหลักสูตรคือ ส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ 1. เด็กและเยาวชนที่ได้รับโทษไม่ได้เข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาพร้อมกัน อีกทั้งระยะเวลาในการรับโทษต่างกัน ทำให้กลุ่มเป้าหมายในการรับการศึกษาไม่มีความแน่นอน รวมถึงสิทธิในการประกันตัว ที่ผู้ปกครองสามารถประกันตัวบุตรหลานได้ตลอด ถึงแม้จะมีการวางแผนการเรียนรู้อุหรือหลักสูตรไว้แล้วแต่ไม่สามารถจัดได้อย่าง

จริงจัง 2. เมื่อดำเนินการจัดการศึกษาไปแล้วนั้น มักจะมีภาระงานอื่นๆแทรกซ้อนขึ้นมามาก อาทิ โครงการต่างๆจากกรม ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนต้องหยุดชะงัก 3. ผู้ใช้หลักสูตรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างแท้จริง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีแนวทางในการดำเนินงานตามหลักสูตรที่วางแผนไว้ ทั้งหลักสูตรสายสามัญ ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เช่น หลักสูตรช่างตัดผม หลักสูตรการทำขนม โดยมีวิทยากรจากทั้งภายใน ได้แก่เจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถในอาชีพนั้นๆเป็นผู้สอนและวิทยากรจากภายนอกที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่างๆ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จในวันเดียว ทั้งนี้เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนตามความสนใจ ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่จะให้ความสนใจและมีความต้องการเรียนรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างมาก

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด พบว่า มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่มีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง ทั้งจากเยาวชนเองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ด้วยจำนวนของเยาวชนที่ไม่แน่นอน มีการหมุนเวียนตลอดเวลาทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง ระยะเวลาการรับโทษของเยาวชนไม่เอื้ออำนวยในการรับการศึกษาในระยะยาวได้ อีกทั้งตัวเยาวชนเองบางคนไม่ยอมรับการศึกษา ขาดความสนใจในการแสวงหาความรู้ เนื่องจากยังไม่เห็นถึงความสำคัญ สำหรับเจ้าหน้าที่นั้นมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ เนื่องจากความสามารถไม่ตรงกับภาระงานที่ได้รับมอบหมายและภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีมากและแทรกซ้อนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้แล้วสภาพพื้นที่ในการจัดการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัด ขาดความเป็นสัดส่วน อีกทั้งการวางแผน การดำเนินการ และการปฏิบัติจริงยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

สภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนน้อย และมีสภาพเสื่อมโทรม บางชิ้นไม่สามารถใช้งานได้ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ หนังสือ อุปกรณ์เครื่องครัวบางชนิด สำหรับการอบรมหลักสูตรการทำขนม อุปกรณ์การเรียนเกษตรกรรม และอุปกรณ์กีฬาบางชนิด

ปัญหาของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนบางแห่ง ยังขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการ

สอน สำหรับในบางรายวิชาที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ในการอบรมวิชาชีพต่างๆ ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนเยาวชนที่สนใจ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษา ส่วนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่แล้ว ยังขาดการนำไปใช้ ทำให้อุปกรณ์ทั้งหลายเสื่อมโทรมตามสภาพ สื่อ อุปกรณ์บางประเภทมาจากการได้รับบริจาค ซึ่งไม่ได้อยู่ในสภาพที่ดีมากนัก จำเป็นที่จะต้องนำมาซ่อมแซม จึงต้องใช้งบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินการมาก

ด้านผู้สอน

สภาพของผู้สอน พบว่า ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะมีครูหน่วย ซึ่งรับผิดชอบหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นครูที่มาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่แต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือไว้ แต่นอกเหนือจากนี้หากเป็นวิชาชีพระยะสั้นบางวิชา จะมีครูหรือวิทยากรจากภายนอกเข้ามาสอน เช่น การอบรมการทำขนม การทำอาหารว่าง การทำน้ำพริก หรือวิชาชีพบางวิชา ผู้สอนคือเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น การทำการบูร ทำดอกไม้ประดิษฐ์

ปัญหาด้านผู้สอนคือ ในปัจจุบันครูผู้สอนขาดความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชน ทำให้เยาวชนได้รับความรู้ไม่เต็มที่ และที่เป็นปัญหามากคือ ผู้สอนมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนเยาวชน จำนวนวิชาที่เรียน บางสายงานไม่ตรงกับวิชาชีพที่สอนทำให้เยาวชนไม่ได้รับความรู้ตามต้องการ อีกทั้งผู้สอนบางท่านขาดความเข้าใจในตัวเยาวชนอย่างแท้จริง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด เนื่องจากผู้สอนมีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนไปในทางที่ดีขึ้น สิ่งแรกที่ผู้สอนพึงมีคือความเชื่อมั่นในตัวเยาวชนที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้นได้ ความเชื่อมั่นว่าระบบการศึกษาจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนได้ หากผู้สอนใส่ใจและเข้าใจอย่างแท้จริง

ด้านการวัดผล ประเมินผล

สภาพของการวัดผล ประเมินผลในปัจจุบันเป็นการประเมินตามสภาพจริง สืบเนื่องจากปัญหาความไม่แน่นอนของจำนวนผู้เรียน ทำให้เน้นการจัดหลักสูตรระยะสั้น จึงเป็นการวัดผลแบบครั้งต่อครั้ง หลังจบการเรียนการสอน แต่ไม่ได้กำหนดเป็นมาตรฐานที่ชัดเจนแน่นอน เนื่องจากความแตกต่างในเนื้อหาวิชาที่เยาวชนเรียน

ปัญหาของการวัดผลประเมินผล พบว่า การวัดผลประเมินผลในปัจจุบันของแต่ละสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นใน ส่วนของการจัดการศึกษา อีกทั้งเยาวชนเองยังไม่สามารถต่อยอดความรู้เมื่อภายหลังพ้นโทษได้ เห็นได้ว่าการวัดผล ประเมินผลในปัจจุบันเป็นไปได้อย่าง เนื่องจากเยาวชนบางรายได้รับการประกัน ตัวออกไปก่อนที่จะมีการวัดผลประเมินผลหรือก่อนจะจบหลักสูตร อีกทั้งการวัดผลประเมินผลใน ปัจจุบันยังไม่ชัดเจน เป็นรูปธรรมเพียงพอ ยังขาดการติดตามที่ต่อเนื่องว่าเยาวชนเป็นอย่างไร ภายหลังได้รับการศึกษา อบรมในเรื่องต่างๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการร่วมมือกันจากทุกฝ่ายใน การวัดผลประเมินผล

1.2 ผลการศึกษาสภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำ ผิดจากการศึกษาภาคสนาม

ด้านหลักสูตร

สภาพของหลักสูตรในปัจจุบันสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่ เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้น ซึ่งแล้วเสร็จภายในวันเดียว อาทิ หลักสูตรอาชีพต่างๆ เช่น การทำขนม อาหารว่าง เป็นต้น รวมถึงหลักสูตรเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูจิตใจของเยาวชน แต่ทั้งนี้ อุปสรรคต่อการจัดการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น คือ ความไม่แน่นอน ของกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นสถานที่สำหรับเด็กและ เยาวชนผู้กระทำผิดที่รอการตัดสินของศาล ซึ่งยังไม่มีการระบุเวลาการรับโทษที่แน่นอน ทำให้ไม่ สามารถจัดการเรียนการสอนตามแผนหรือหลักสูตรการศึกษาระยะยาวใดๆได้ ไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรของการศึกษานอกระบบโรงเรียนกึ่งหรือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปได้อย่าง ง่ายดายก็ตามเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ ล้วนอยู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน ดังนั้นจึงมีความ พยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง เยาวชนด้วยกัน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เนื่องจากมีความเป็นกันเองระหว่างเยาวชน ผู้สอน เจ้าหน้าที่ตลอดจนผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่เป็น กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาอาชีพและสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อการต่อยอดความรู้ ในอนาคต อาทิ การส่งเสริมให้เยาวชนฝึกปฏิบัติ มีผลงานของตนเอง อีกทั้งมีการนำผลงานของ เยาวชนไปจัดแสดงในงานต่างๆ รวมถึงการนำไปใช้ในการจัดอบรม ประชุม สัมมนาในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนอีกด้วย

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

สภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และรายวิชาที่เปิดสอนหรือฝึกอบรม เช่น ในการจัดอบรมด้านคุณธรรม ยังมีอุปกรณ์การเรียนการสอนบางชนิดที่ขาดทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมการศึกษา เกิดความล่าช้าในการผลิตผลงานของเยาวชน นอกจากนี้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีบางชนิดได้มาจากการบริจาค ซึ่งจะมีทั้งที่สามารถใช้งานได้ทันทีและอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม อาทิ คอมพิวเตอร์ อย่างไม่กี่ตามในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ยังมีอุปกรณ์ด้านการเกษตร หนังสือ ตลอดจนอุปกรณ์กีฬาบางชนิดที่เยาวชนสามารถใช้ในการประกอบการเรียนการสอนได้

ด้านผู้สอน

สภาพของผู้สอน พบว่า ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีครูผู้สอนซึ่งเป็นนักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และผู้สอนที่เป็นวิทยากรจากภายนอก อาทิ ผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพต่างๆ แต่ทว่ายังไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากในกรณีที่ผู้สอนเป็นเจ้าหน้าที่ภายในมีภาระงานจำนวนมากนอกเหนือจากการสอน อาจเป็นภาระงานหรือโครงการอื่นๆ จากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่แทรกซ้อนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่มีเวลาพอในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน หรือในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกนั้น มักจะมีอุปสรรคในเรื่องของเวลาที่สะดวกในการเข้ามาสอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นมีภาระงานในอาชีพของตนมาก อีกทั้งบางรายอาจไม่ได้ให้ความรู้แก่เยาวชนอย่างเต็มที่ เพราะต้องการปกปิดเพื่อเป็นความลับทางธุรกิจ อาทิ สูตรขนมต่างๆ นอกจากนี้ครูผู้สอนบางท่านอาจไม่ได้เรียนรู้ทางด้านศาสตร์การสอน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงตัวผู้เรียนได้ ในที่นี้รวมถึงความใส่ใจ ความเข้าใจ และความสามารถในการจูงใจผู้เรียนด้วยเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ ดังนั้นในปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จึงมีความต้องการที่จะสรรหาครูผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอน มีใบประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภารับรอง เพื่อการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

ด้านการวัดผล ประเมินผล

การวัดผลประเมินผลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นไปใน 2 รูปแบบ คือ การประเมินผลด้านการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพจิตใจ และการวัดผลประเมินผลด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากจำนวนของเยาวชนที่ไม่แน่นอน มีการเข้าและออกตลอดเวลา ทำให้การวัดผลประเมินผลยังขาดความต่อเนื่องในการประเมิน สืบเนื่องจากความไม่แน่นอนนี้ ทำให้เน้นการจัด

หลักสูตรระยะสั้นๆ จึงเป็นการประเมินแบบครั้งต่อครั้ง ด้วยผลงานหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆที่เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ อีกทั้งการวัดผลประเมินผลในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนยังไม่เป็นมาตรฐานแน่นอน เนื่องจากรายวิชาบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน

1.3 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาในอนาคต

การจัดการศึกษาในอนาคตด้านหลักสูตร

หลักสูตรในอนาคตสำหรับเยาวชนในสถานพินิจ ควรเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งสามารถทำได้จริงโดยอาศัยความร่วมมือกันจากทุกฝ่ายทั้งในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและหน่วยงานจากภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งความร่วมมือในการวางแผนหลักสูตรที่มาจากภายในสถานพินิจเองนั้น ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนซึ่งคือเยาวชน การศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรซึ่งต้องไปในทิศทางเดียวกันกับศักยภาพของสถานพินิจด้วย รวมถึงความทันสมัยของหลักสูตร โดยจัดทำหลักสูตร 2 ประเภทด้วยกัน คือ 1. หลักสูตรที่เหมือนกับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อต่อยอดทางการศึกษาเมื่อพ้นโทษ อาจมีการทำข้อตกลงความร่วมมือจากสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2. หลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรที่สามารถสำเร็จได้เพียงวันเดียว อาทิ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น อีกทั้งหลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดนี้ นอกจากจะต้องมีความหลากหลายแล้ว ยังควรสร้างเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อการพัฒนาตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ ตลอดจนไม่กระทำความผิดซ้ำ หลักสูตรในอนาคตของแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รวมถึงสนับสนุนการเข้าสู่ชุมชนของเยาวชนเพื่อการปรับตัวที่ดีขึ้นในอนาคต

การจัดการศึกษาในอนาคตด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในอนาคต ควรมีการวางแผนการดำเนินการมาจาก 3 ฝ่ายได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน และหน่วยงานภายนอก ควรมีการหาเครือข่ายความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น มีการออกแบบกิจกรรมให้มีผลต่อเยาวชนในระยะเวลาสั้นๆ ง่ายต่อการเข้าใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้เรียน เป็นกิจกรรมง่ายๆที่ไม่ต้องมีพื้นฐานความรู้เดิมมาก เน้นการสอนด้วยกิจกรรม การฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นประสบการณ์จริง มีการประเมินหลักสูตรหรือแผนในการดำเนินกิจกรรมเป็นระยะ ทั้งระหว่างการใช้และหลังการใช้ เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่อง กิจกรรมการ

เรียนการสอนเน้นการเข้าสู่อาชีพเป็นหลัก ในบางพื้นที่อาจมีการเน้นเรื่องของการทำเกษตรกรรม ซึ่งทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในแต่ละแห่งด้วย

การจัดการศึกษาในอนาคตด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

ในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในอนาคตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีมากพอตามความต้องการ ตามความจำเป็น มีความเหมาะสมกับวัยของเยาวชนและทันสมัย ทั้งนี้ อาจเพิ่มอุปกรณ์ต่างๆในสถานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อาทิ โปรเจคเตอร์ เครื่องเสียง เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชน รวมถึงการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและสนับสนุนให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างเสรี

การจัดการศึกษาในอนาคตด้านผู้สอน

ในอนาคตผู้สอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีครบทุกแขนงวิชาที่มีความสำคัญต่อการฟื้นฟูเยาวชน ทั้งนี้ควรมีความชำนาญการที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาสายสามัญ หรือการจัดการศึกษาสายอาชีพ ผู้สอนที่ดีควรมีความเข้าใจในตัว of เยาวชน ทั้งสภาพสภาวะ และวุฒิภาวะ ตลอดจนมีจิตสาธารณะ ในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนนั้นควรจะมีระบบการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เยาวชนเพื่อการพัฒนาอย่างเต็มที่ มีจิตวิทยาในการสอน รวมถึงมีการประเมินการจัดการเรียนการสอนของตน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและมีการติดตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สุดท้ายผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนและช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีการพัฒนาและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น

การจัดการศึกษาในอนาคตด้านการวัดผลประเมินผล

ในอนาคตการวัดผล ประเมินผลของแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของการจัดการศึกษาแก่เยาวชนผู้กระทำผิด และการวัดผล ประเมินผลมีความเป็นรูปธรรมชัดเจน เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีแม้ว่าเยาวชนจะพ้นโทษแล้วก็ตาม เพื่อดูพฤติกรรมของเยาวชน จากเจ้าหน้าที่ที่ดูแลเฉพาะด้าน การวัดหรือประเมินผลการเรียนรู้ของเยาวชน ในกรณีของการจัดการศึกษาระยะสั้นๆ ควรมีการวัดผล ประเมินผลแบบครั้งต่อครั้ง เพื่อความรวดเร็วในการบำบัด

ฟื้นฟูเยาวชนและการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทันที่ ทั้งนี้การวางแผนการวัดผล ประเมินผลในแต่ละครั้งควรคำนึงถึงบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วย

1.4 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

1. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดด้านร่างกาย

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของเยาวชนผู้กระทำผิด นั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากหากมีสภาพร่างกายที่ดีสภาพจิตใจก็จะดีไปด้วย ดังนั้นจึงควร ส่งเสริมสรีรวิทยาทางกายเป็นสำคัญ มีการตรวจวัดสุขภาพโดยแพทย์ อีกทั้งด้านอาหารต้อง ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ส่งเสริมการออกกำลังกาย ซึ่งควรสนับสนุนให้สถานพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนมีสถานที่ออกกำลังกายที่ครบครัน พร้อมในอุปกรณ์การกีฬา มีครูที่มีความสามารถด้านกีฬา มาดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน มีการส่งเสริมเยาวชนที่มีความสามารถด้านกีฬา นอกจากนี้ยังเน้นเรื่องความปลอดภัยของร่างกายเยาวชน โดย คำนึงถึงการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านการออกกำลังกายต้องมีความปลอดภัย อาทิ เรียนในวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย เข้มงวดในเรื่องของการใช้เครื่องมือต่างๆมีเจ้าหน้าที่ในการ เฝ้าระวังและสามารถจัดการได้ทันทีหากเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ในการดูแลเฉพาะ ด้าน เช่น ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่พยาบาลหรือแพทย์

2. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดด้านจิตใจ

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาจิตใจนี้ ควรนำหลักคุณธรรม จริยธรรมเข้ามาสอนอย่าง จริงจัง มีกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ อาทิ การเข้าวัดในวันพระ กิจกรรมวิถีพุทธหรือการนิมนต์พระ มาเทศน์ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีงามแก่เยาวชนและเป็นการพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของ เยาวชนด้วย การจัดการกิจกรรมการศึกษาควรเน้นเรื่องของการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นหลัก เพื่อให้ เยาวชนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก อาจส่งเสริมกระบวนการ การทำงานกลุ่มเพื่อให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รู้จักการแบ่งปัน ใส่ใจและให้ภัยผู้อื่น ควร มีชั่วโมงการพูดคุยกับนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อเป็นการบำบัดจิตใจของเยาวชน

3. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรจัดให้เยาวชนได้ออกไปบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนหรือ หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการจิตอาสา มีการจัดตั้งกลุ่มบริการสังคมเพื่อส่งเสริมการพบปะชุมชนมากขึ้น

เป็นการฝึกให้เยาวชนสามารถใช้ชีวิตในสังคมปกติภายหลังจากการพ้นโทษได้ สำหรับเยาวชนด้วยกันเองในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นหลัก มีชั่วโมงที่เปิดเผยความรู้สึกระหว่างกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างเยาวชนและไม่เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท ในด้านของการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพนั้นควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ในสถานศึกษาในบริเวณใกล้เคียง อาทิ การที่เยาวชนได้เรียนในหลักสูตรของช่างตัดผม จึงมีโครงการตัดผมให้น้องในโรงเรียนใกล้เคียงกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

4. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ควรจัดสภาพแวดล้อมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมตามสภาพ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของตัวเยาวชนและเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหลัก เพื่อให้เยาวชนไม่รู้สึกเครียดและเอือมต่อการจัดการเรียนการสอนแก่เยาวชน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรมีการอบรมเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมและผลกระทบของการมีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี มีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น การทัศนศึกษาเรื่องของการทำการเกษตร หรือจัดตั้งเป็นกลุ่มสร้างสรรค์ผลงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีเจ้าหน้าที่ ครูหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ในที่นี้รวมถึงสภาวะแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดด้วย เยาวชนจึงควรมีภูมิคุ้มกันและความสามารถในการตัดสินใจในเมื่อตนเองต้องเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด รู้จักปรับตัว ไม่ค่อยยอมตามเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

2.1 ผลการสังเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 1

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่านในรอบที่ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิดผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 จำนวน 45 ข้อ ดังนี้

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ผู้กระทำผิด

ด้านหลักสูตร

1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ
2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา
3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพลศึกษา
4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ
5. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ
6. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้
7. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียน
8. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน
9. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ
10. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
11. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาสั้นๆ
4. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น

7. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง
8. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้
9. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยการ
ชี้นำตนเองเป็นสำคัญ

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี
4. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย
5. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน
6. ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
7. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ด้านผู้สอน

1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง
3. ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ
4. ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
5. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด
6. ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด
7. ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้
8. ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน
9. ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ
เรียนการสอนอย่างเสรี
10. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
11. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ

ด้านการวัดผล ประเมินผล

1. การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน
2. การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ

3. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 4. ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว
 5. การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ
 6. มีการวัดผลประเมินผลในพื้นที่ที่จับกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง
 7. การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- จากผลการสังเคราะห์อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 1 สรุปได้ว่าอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีทั้งหมด 45 ข้อ โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร จำนวน 11 ข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวน 7 ข้อ ด้านผู้สอน จำนวน 11 ข้อ และด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

2.2 ผลการพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จากแบบสอบถามใน รอบที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาว่า ข้อความในแต่ละข้อมีความเหมาะสมเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดในระดับใด โดยผู้วิจัยได้นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญนี้ มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความในแต่ละข้อ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านหลักสูตร มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียนและ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพลศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งทักษะที่จำเป็นใน

การดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งเน้นการคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทุก หลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้าน หลักสูตร มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรสำหรับ เยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้น การปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจาก ความต้องการของผู้เรียนและ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีความสอดคล้องกับ ตลาดแรงงาน และข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ หลักสูตร สำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพลศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งทักษะที่จำเป็นใน การดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งเน้นการคิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทุก หลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ ข้อความในด้านหลักสูตร พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตร

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอ ไทล์
ด้านหลักสูตร			
1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ	5.00	5.00	1.00
2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา	4.00	4.00	1.00
3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพลศึกษา	4.00	4.00	1.00
4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ	5.00	5.00	1.00
5. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ	5.00	5.00	.00
6. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถ อยู่ร่วมกับสังคมปกติได้	5.00	5.00	.50
7. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมาจากความต้องการของผู้เรียน	5.00	5.00	1.00
8. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน	5.00	5.00	1.00
9. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้น โทษ	4.00	4.00	1.00
10. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	4.00	4.00	1.00
11. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร	4.00	4.00	1.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาสั้นๆ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นสำคัญและข้อความที่มี ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง และกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาสั้นๆ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นสำคัญและข้อความที่มี ค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง และกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 มีจำนวน 7 ข้อ และข้อที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป มีจำนวน 2 ข้อ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน	4.00	4.00	1.00
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้	4.00	4.00	1.00
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลายาวนาน	5.00	5.00	1.00
4. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ	5.00	5.00	1.00
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ	4.00	4.00	2.00
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น	4.00	4.00	.50
7. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง	4.00	4.00	1.50
8. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.00	4.00	1.00
9. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นสำคัญ	5.00	5.00	1.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย และควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียนและควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย และควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียนและควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัด การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียน การสอน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน			
1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	4.00	4.00	.50
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.00	4.00	1.00
3. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี	4.00	4.00	1.00
4. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย	5.00	5.00	1.00
5. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน	4.00	4.00	1.00
6. ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	5.00	5.00	1.00
7. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	4.00	4.00	1.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านผู้สอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้

ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ และควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านผู้สอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้ ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ และควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและข้อความที่มี ค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านผู้สอน พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านผู้สอน			
1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน	5.00	5.00	1.00
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง	5.00	5.00	1.00
3. ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ	4.00	4.00	1.00
4. ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	5.00	5.00	1.00
5. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด	5.00	5.00	1.00
6. ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด	5.00	5.00	1.00
7. ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้	5.00	5.00	1.00
8. ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน	5.00	5.00	1.00
9. ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี	5.00	5.00	1.00
10. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	5.00	5.00	1.00
11. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ	5.00	5.00	1.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านการวัดผล ประเมินผล มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว และการวัดผล ประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ

เฉพาะด้าน การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ และมีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านการวัดผล ประเมินผล มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว และการวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ และมีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านการวัดผล ประเมินผล			
1. การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน	4.00	4.00	1.00
2. การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ	4.00	4.00	1.00
3. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	4.00	4.00	1.00
4. ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว	5.00	5.00	1.00
5. การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ	4.00	4.00	1.00
6. มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง	4.00	4.00	1.00
7. การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	5.00	5.00	1.00

2.3 ผลการพิจารณาชั้นทามติของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จากแบบสอบถามในรอบที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 โดยใช้แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความในแต่ละข้อ และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาพิจารณาชั้นทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาตรวจสอบการได้ชั้นทามติ คือ อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จะได้รับชั้นทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญก็ต่อเมื่อข้อความนั้นมี ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องเห็นด้วยมากที่สุดร้อยละ 75 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านหลักสูตร มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียนและหลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพลศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านหลักสูตร มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียนและ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน และข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพลศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านหลักสูตร พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50

ผลการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านหลักสูตรที่ได้รับชั้นทานติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีดังนี้

1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ
 2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ
 3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้
 4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียน
- รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตร

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านหลักสูตร			
1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ	5.00	5.00	1.00
2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา	4.00	4.00	1.00
3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพลศึกษา	4.00	4.00	1.00
4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ	5.00	5.00	1.00
5. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ	5.00	5.00	.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธย ฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอ ไทล์
ด้านหลักสูตร			
6. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถ อยู่ร่วมกับสังคมปกติได้	5.00	5.00	.50
7. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมาจากความต้องการของผู้เรียน	5.00	5.00	1.00
8. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน	5.00	5.00	1.00
9. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ	4.00	4.00	1.00
10. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	4.00	4.00	1.00
11. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร	4.00	4.00	1.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้าน
กิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มี
จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีให้ผู้เรียนได้มีส่วน
ร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็น
กิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลายาวนาน กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด
ควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปใน
ทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผน
การเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้น
การฝึกปฏิบัติจริง กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วย
การชี้นำตนเองเป็นสำคัญ และกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมี
เครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 1
ข้อ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นสำคัญ และกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50

ผลการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาดังนี้
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นสำคัญ

รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธย ฐาน	ค่าฐาน นิยม	ค่าพิสัย
			ระหว่าง ควอ ไทล์
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้าง แรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน	4.00	4.00	1.00
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้	5.00	5.00	1.00
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็น กิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลายาวนาน	5.00	5.00	.00
4. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่อง การเข้าสู่อาชีพ	5.00	5.00	.00
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไป ในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ	5.00	5.00	1.00
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการ วางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น	5.00	5.00	1.00
7. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการ ฝึกปฏิบัติจริง	5.00	5.00	1.00
8. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมี เครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	5.00	5.00	1.00
9. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่อง การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นสำคัญ	5.00	5.00	.50

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 2 ข้อ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรีและสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มี 5 ข้อ ได้แก่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 2 ข้อ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรีและสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50

ผลการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีดังนี้

1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียน การสอน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน			
1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	5.00	5.00	.50
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5.00	5.00	.00
3. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี	4.00	4.00	1.00
4. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย	5.00	5.00	1.00
5. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน	4.00	4.00	1.00
6. ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	5.00	5.00	1.00
7. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	5.00	5.00	.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านผู้สอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้ ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญ

พิเศษทางด้านวิชาชีพ และควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและข้อความที่มี
ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้าน
ผู้สอน มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่
ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่าง
แท้จริง ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนควรมีการ
ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง
ตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้ ครูผู้สอนควรเป็น
แบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้าน
วิชาชีพ และควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและข้อความที่มี ค่าฐานนิยมเท่ากับ 4.00 มี
จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของ
ข้อความในด้านผู้สอน พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50

ผลการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า อนาคตภาพของการจัด
การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน ที่ได้รับฉันทามติ
จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้น
ไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของเยาวชนผู้กระทำผิด มีดังนี้

1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง
3. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด
4. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
5. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ

รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ด้านผู้สอน			
1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน	5.00	5.00	.00
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง	5.00	5.00	.00
3. ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ	4.00	4.00	1.00
4. ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	5.00	5.00	1.00
5. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด	5.00	5.00	.00
6. ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด	5.00	5.00	1.00
7. ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้	5.00	5.00	1.00
8. ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน	5.00	5.00	1.00
9. ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี	5.00	5.00	1.00
10. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	5.00	5.00	.00
11. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ	5.00	5.00	.00

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านการวัดผล ประเมินผล มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง และการวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณและการวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

ค่าฐานนิยมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านการวัดผล ประเมินผล มีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 โดยข้อความที่มีค่าฐานนิยมเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง และการวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และข้อความที่มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณและการวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อความในด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า ทุกข้อมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่า 1.50

ผลการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีดังนี้

1. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 2. มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง
- รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของอนาคตภาพการจัดการ
การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ค่ามัธย ฐาน	ค่า ฐาน นิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอ ไทล์
ด้านการวัดผล ประเมินผล			
1. การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน	5.00	5.00	1.00
2. การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่า ปริมาณ	4.00	4.00	1.00
3. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน	5.00	5.00	.50
4. ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชน ผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว	5.00	5.00	1.00
5. การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปใน ทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ	4.00	4.00	1.00
6. มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการ เรียนการสอนในแต่ละครั้ง	5.00	5.00	.00
7. การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	5.00	5.00	1.00

ตอนที่ 3 การนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

3.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1 หลักสูตร

3.1.1.1 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

- (1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนต้องส่งเสริมให้มีหลักสูตรพลศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาสมรรถภาพทางกาย
- (2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้องมีหลักสูตรเรื่องโภชนาการ

3.1.1.2 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

- สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนต้องส่งเสริมหลักสูตรพุทธศาสนา เน้นเรื่องการสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูสภาพจิตใจ

3.1.1.3 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

- (1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการกำหนดชั่วโมงของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน
- (2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีชั่วโมงของการสร้างความเข้าใจ การเปิดใจระหว่างเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วยตนเอง

3.1.1.4 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีหลักสูตรเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เน้นหลักสูตรการทำเกษตรกรรม
- (3) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีหลักสูตรเรื่องสวัสดิภาพและความปลอดภัยในชีวิต

3.1.2 กิจกรรมการเรียนการสอน

3.1.2.1 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

- สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยดึงความสามารถพิเศษในด้านกีฬา รวมถึงส่งเสริมต่อยอดทักษะด้านกีฬาสำหรับเยาวชนที่มีความสามารถ

3.1.2.2 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

- วิถีพุทธ
- (1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งเสริมกิจกรรมการเข้าวัดฟังธรรม และร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา
 - (2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีการจัดกิจกรรมการเข้าวัดฟังธรรม และร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา
 - (3) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่งเสริมการให้เยาวชนได้เข้าพบ พูดคุยกับนักจิตวิทยาเพื่อการฟื้นฟูสภาพจิตใจ

3.1.2.3 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

- (1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
- (2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มบริการสังคมเพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสในการปรับตัวสู่สังคมปกติ

3.1.2.4 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) การจัดกิจกรรมการศึกษาที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- (2) การจัดกิจกรรมการศึกษามีความปลอดภัยต่อตัวผู้เรียน
- (3) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการเกษตร

3.1.3 สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

3.1.3.1 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีอุปกรณ์กีฬาครบครันตามความสนใจของเยาวชน

3.1.3.2 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีสื่อการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูจิตใจ อาทิ วิดิทัศน์เรื่องคุณธรรมจริยธรรม

3.1.3.3 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอำนวยความสะดวกในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในกิจกรรมการบริการสังคม

3.1.3.4 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

- (1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีสื่อเรื่องการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาทิ วิถีทัศน์ต่างๆ

(2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีสื่อเกี่ยวสภาวะทางสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับตัว เตรียมรับมือกับสังคมภายนอกได้

3.1.4 ผู้สอน

3.1.4.1 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีครูผู้สอนด้านกีฬาที่มีความสามารถ มีจำนวนเพียงพอต่อเยาวชนและชนิดกีฬาที่เยาวชนสนใจ

3.1.4.2 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

(1) ครูผู้สอนมีจิตวิทยาการสอน สามารถจูงใจผู้เรียนได้

(2) ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญด้านการสอนโดยตรง มีใบ

ประกอบวิชาชีพรับรองความสามารถ

3.1.4.3 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

(1) ครูผู้สอนมีความเข้าใจ ใส่ใจ และเชื่อมั่นว่าเยาวชนสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ถูกต้องได้

(2) ครูผู้สอนมีความสามารถในการส่งเสริมการปรับพฤติกรรมเพื่อการกลับสู่สังคมปกติและไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำของเยาวชน

3.1.4.4 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

(1) ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อม

(2) ครูผู้สอนมีพฤติกรรมอันเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม

3.1.5 การวัดผล ประเมินผล

3.1.5.1 คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

(1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีการประเมินความสามารถด้านกีฬาของเยาวชน เพื่อการส่งเสริมและต่อยอดต่อไปในอนาคต

(2) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่งเสริมการตรวจสุขภาพและสมรรถภาพทางกายอย่างสม่ำเสมอ

3.1.5.2 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่งเสริมให้นักจิตวิทยา

มีส่วนร่วมในการประเมินสภาพทางจิตใจของเยาวชน เพื่อประกอบการพิจารณาการบำบัดฟื้นฟู
เยาวชน

3.1.5.3 คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประเมินผลลักษณะ
ความสัมพันธ์ทางสังคมของเยาวชน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อาทิ จิตอาสา ถึงความสามารถ
ในการอยู่ร่วมกับสังคมอย่างปกติสุข

3.1.5.4 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

(1) เยาวชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถ
รักษาทรัพยากรธรรมชาติใกล้ตัวได้ โดยประเมินจากพฤติกรรมการอนุรักษ์ต่างๆ อาทิ การประหยัด
น้ำ ประหยัดไฟ

(2) เยาวชนสามารถหลีกเลี่ยงสภาวะแวดล้อมที่เสี่ยงต่อ
การกระทำผิด โดยดูจากประวัติการกระทำผิดซ้ำ

3.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

(1) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
ต้องเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้นหรือ one day training เพื่อการแก้ไขปัญหาเรื่องความไม่แน่นอน
ของจำนวนเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

(2) การจัดการศึกษาต้องทำให้เยาวชนผู้กระทำผิดเห็นผลในทันที เช่น หลักสูตรการ
ทำขนม เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมเยาวชนต้องมีส่วนในการประเมินผลงาน หรือการรับประทานขนมที่
ตนได้ทำ

3.3 การศึกษาตามอัธยาศัย

มีการจัดแหล่งการเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เยาวชน
เกิดการเรียนรู้ด้วยการชี้แนะตนเอง (self-direct) ในแหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย สื่อ นวัตกรรมต่างๆที่

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด และเพื่อนำเสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด โดยแบ่งเป็นด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 3 ประเภท ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอนและด้านการวัดผล ประเมินผล การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ใช้เทคนิควิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ประกอบการศึกษาภาคสนาม(field study) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในด้านการศึกษาตลอดชีวิต ด้านคุณภาพชีวิตเยาวชนและด้านเยาวชนผู้กระทำผิด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทางผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยเป็นรูปแบบการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ ในรอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งประกอบด้วยด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอนและด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม จากนั้นนำความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน ในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ และจัดทำเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนค่า 5 ระดับ และนำคำตอบจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคำนวณค่าสถิติสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยมีข้อความเช่นเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนคำตอบ จากนั้นผู้วิจัยสรุปหาฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อและนำข้อมูลแต่ละส่วนที่ได้มาแปลผลการวิเคราะห์เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัย สรุปผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด

1.1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดจากผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 17 ท่าน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาตลอดชีวิต ด้านคุณภาพชีวิตเยาวชน และด้านเยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านการวัดผล ประเมินผล ซึ่งส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน พบว่า ในปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการจัดทำหลักสูตร 2 หลักสูตร คือ 1. หลักสูตรด้านการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมเด็กและเยาวชน และ 2. หลักสูตรด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน โดยใช้หลักสูตรของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1. ระดับประถมศึกษา 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3. ระดับมัธยมศึกษาตอน และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ ตลอดจนหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นตามที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ในสังคม สำหรับปัญหาด้านหลักสูตร พบว่า ปัญหาเรื่องการดำเนินการใช้หลักสูตร เนื่องจากความไม่แน่นอนของเยาวชนผู้เรียน เนื่องจากมีระยะเวลาตั้งแต่เข้ามาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจนถึงกระบวนการประกันตัวไม่แน่นอน ทำให้หลักสูตรไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด มีการวางแผนล่วงหน้าแต่ส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ เนื่องจากในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเยาวชนหรือผู้เรียนไม่มีความแน่นอน มีการหมุนเวียนอยู่ตลอด ทำให้กิจกรรมไม่แล้วเสร็จ อีกทั้งยังขาดความต่อเนื่องในกิจกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ความว่า ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่มากตลอดจนเจ้าหน้าที่บางส่วนมีความสามารถไม่ตรงกับภาระงานที่ได้รับ

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน พบว่าความคิดเห็นด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน มีหลายความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มแรกมีความคิดเห็นว่า สื่อ อุปกรณ์ที่มีอยู่นั้นมีเพียงพอแล้ว แต่ขาดการนำไปใช้อย่างจริงจัง และอีกหนึ่งกลุ่มนั้นมีความเห็นว่าเป็นสื่อ อุปกรณ์ที่มีอยู่นั้นยังขาดความทันสมัย และอยู่ในสภาพเก่าทรุดโทรม ไม่สามารถใช้งานได้ จำนวนของสื่อ อุปกรณ์ที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากการจัดการศึกษาในบางรายวิชามีความจำเป็นจะต้องใช้สื่อ อุปกรณ์นั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา

ด้านผู้สอน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน พบว่า มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของความขาดแคลนผู้สอนที่ไม่ตรงกับสาขาวิชา สภาพของผู้สอนในปัจจุบันยังขาดความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชน ขาดความเข้าใจ เห็นใจในตัวเยาวชนอย่างแท้จริง อีกทั้งผู้สอนมีภาระงานมากเกินไปทำให้จัดการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่ ผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้สอนมีความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาเยาวชนผู้กระทำผิด

ด้านการวัดผล ประเมินผล

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน พบว่า ในปัจจุบันการวัดผล ประเมินผล ของแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อีกทั้งการวัดผล ประเมินผลในปัจจุบันยังไม่ชัดเจน เป็นรูปธรรมเพียงพอ ยังขาดการติดตามผลอย่างต่อเนื่องในตัว ของเยาวชน

1.2 ผลการศึกษาสภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดจากการศึกษาภาคสนาม

ด้านหลักสูตร

สภาพของหลักสูตรในปัจจุบันสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น และหลักสูตรเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูจิตใจของเยาวชน อุปสรรค คือ ความไม่แน่นอนของกลุ่มเป้าหมาย

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง ส่งเสริมการนำเสนอผลงานของเยาวชนต่อสังคม

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และจำนวนรายวิชา ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์ผลงานของเยาวชน

ด้านผู้สอน

ครูผู้สอน ทั้งจากภายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และผู้สอนจากภายนอก ล้วนแล้วแต่มีภาระงานแทรกซ้อนมากมาย ทำให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนหยุดชะงัก อีกทั้งปัญหาของครูผู้สอนที่ยังไม่เชี่ยวชาญเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ ทำให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สรรหาครูผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพ เพื่อเป็นการรับรองมาตรฐานการสอน และมีครูที่เข้าใจจิตวิทยาการสอนและในตัวเยาวชนเองด้วย

ด้านการวัดผล ประเมินผล

การวัดผลประเมินผลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีทั้งการวัดผล ประเมินผลด้านสภาพจิตใจและการวัดผลประเมินผลในกิจกรรมการศึกษา แต่ยังคงความต่อเนื่องในการประเมิน สืบเนื่องจากความไม่แน่นอนของจำนวนและระยะเวลาการอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของตัวเยาวชนเอง

1.3 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาในอนาคต

จากการศึกษาการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอนและด้านการวัดผล ประเมินผล ซึ่งส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน สรุปผลได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรในอนาคตสำหรับเยาวชนในสถานพินิจ ควรเป็นรูปธรรมมากขึ้น และมาจากความต้องการของผู้เรียนซึ่งคือเยาวชนเป็นหลัก โดยมีทั้งหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาสายสามัญ และหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรที่สามารถสำเร็จได้เพียงวันเดียว เช่น หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆ รวมถึงหลักสูตรสำหรับการสร้างเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อการพัฒนาตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ ซึ่งการจัดทำหลักสูตรในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในอนาคตสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรมีเครือข่ายความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อการวางแผนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับระยะเวลาของเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื้อหาของกิจกรรมง่ายต่อการเข้าใจและสามารถจูงใจผู้เรียนได้ เน้นกิจกรรมที่พัฒนาอาชีพของเยาวชนเป็นหลัก

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ควรมีจำนวนที่เพียงพอกับผู้เรียนและเหมาะสมกับวัย รวมถึงเหมาะสมกับรายวิชาที่เรียนหรืออบรม นอกจากนี้ยังต้องมีความทันสมัย มีระบบการจัดการเรื่องการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่ดี ควรสนับสนุนการจัดแหล่งการเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ใช้สื่อต่างๆอย่างเสรี

ด้านผู้สอน

ผู้สอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีครบทุกรายวิชา อีกทั้งควรมีความชำนาญ การที่ชัดเจน และสิ่งสำคัญที่ผู้สอนพึงมีคือ ความเข้าใจในตัว of เยาวชน ทั้งสภาพ สภาวะ และวุฒิภาวะ รวมถึงมีความสามารถในด้านจิตวิทยาการสอน เพื่อการถ่ายทอดความรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และผู้สอนควรช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีการพัฒนาและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ

ด้านการวัดผลประเมินผล

การวัดผล ประเมินผลของแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรเป็นรูปธรรม ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของการจัดการศึกษาแก่เยาวชนผู้กระทำผิด มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี เพื่อดูพฤติกรรมของเยาวชน ในการประเมินผลที่ดีสำหรับเยาวชนนั้น ควรมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาประเมินในหลายๆด้าน เพื่อการพัฒนาเยาวชนที่เต็มรูปแบบ ทั้งการพัฒนาพฤติกรรมนิสัย การพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาจิตใจของเยาวชน สำหรับการฝึกอบรมระยะสั้น ใช้การวัดวัดผล ประเมินผลแบบครั้งต่อครั้ง เพื่อความรวดเร็วในการพัฒนาเยาวชน

1.4 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านร่างกาย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของเยาวชนผู้กระทำผิดควรส่งเสริมสรรพภาพทางกายเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งการดูแลด้านการบริโภค การบริการทางการแพทย์และการออกกำลังกายซึ่งมีความพร้อมในอุปกรณ์การกีฬาและครูที่มีความสามารถด้านกีฬามาดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน มีการส่งเสริมเยาวชนที่มีความสามารถด้านกีฬาเพื่อการต่อยอดความสามารถในระดับที่สูงขึ้น อาจพัฒนาเป็นนักกีฬาระดับชาติได้

ด้านจิตใจ

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาจิตใจ ควรนำหลักคุณธรรม จริยธรรมมาบรรจุไว้ในหลักสูตร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา เช่น กิจกรรมวิถีพุทธ การเข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรม นอกจากนี้ในหลักสูตรต้องมีชั่วโมงสำหรับการเข้าพบนักจิตวิทยาเพื่อการบำบัดฟื้นฟูสภาพทางจิตใจ และผ่อนคลายความเครียด การจัดกิจกรรมการศึกษาเน้นเรื่องของกระบวนการกลุ่ม เพื่อสร้างความเข้าใจในกันและกันของเยาวชน

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

การพัฒนาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ส่งเสริมการจัดให้เยาวชนได้ออกไปบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนหรือหมู่บ้าน และส่งเสริมการพบปะชุมชนมากขึ้น เพื่อฝึกให้เยาวชนสามารถใช้ชีวิตในสังคมปกติภายหลังจากการพ้นโทษได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นหลัก เพื่อพัฒนากระบวนการปรับตัวและการอยู่ร่วมกันในสังคม ทั้งเมื่ออยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและภายหลังการพ้นโทษไปแล้ว มีชั่วโมงที่ให้เปิดเผยความรู้สึกระหว่างกันเรียนรู้กันระหว่างเยาวชนด้วยกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างเยาวชนและไม่เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นอกห้องเรียนระหว่างเยาวชนและแหล่งเรียนรู้ภายนอก

ด้านสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรจัดให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตัวเยาวชนและเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหลัก ควรมีการอบรมเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติ ตลอดจนสุขภาพอนามัยด้านที่อยู่อาศัยที่ดี รวมถึงความสามารถในการตัดสินใจเมื่ออยู่ในสภาพสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

2.1 ผลการสังเคราะห์อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 1

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่านในรอบที่ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิดผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 จำนวน 45 ข้อ ดังนี้

อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ด้านหลักสูตร

1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ
2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา
3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรพลศึกษา
4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ
5. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ
6. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้
7. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียน
8. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน
9. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ
10. การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
11. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลายาวนาน
4. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ
5. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น
7. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง
8. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
9. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนของตนเองเป็นสำคัญ

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี
4. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย
5. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน
6. ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
7. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ด้านผู้สอน

1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง
3. ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ
4. ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

5. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด
6. ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของเยาวชนผู้กระทำผิด
7. ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้
8. ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน
9. ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเสรี

10. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
11. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ

ด้านการวัดผล ประเมินผล

1. การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน
 2. การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ
 3. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 4. ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว
 5. การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดในแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ
 6. มีการวัดผลประเมินผลในพื้นที่ที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง
 7. การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- จากผลการสังเคราะห์หอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 1 สรุปได้ว่าหอนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีทั้งหมด 45 ข้อ โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร จำนวน 11 ข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวน 7 ข้อ ด้านผู้สอน จำนวน 11 ข้อ และด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

2.2 ผลการพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ผลการคัดเลือกหอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 พบว่า หอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตร ทั้งหมด 11 ข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป มีจำนวน 4 ข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งหมด 9 ข้อ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป มีจำนวน 3 ข้อ ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ทั้งหมด 7 ข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป มีจำนวน 3 ข้อ ด้านผู้สอน ทั้งหมด 11 ข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป มีจำนวน 5 ข้อ และด้านการวัดผล ประเมินผล ทั้งหมด 7 ข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป มีจำนวน 2 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านหลักสูตร

อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตรที่ได้รับฉันทามติ และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการให้เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ
2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ
3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้
4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับฉันทามติ และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการให้เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลายาวนาน
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยตัวเองที่น่าตนเองเป็นสำคัญ

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ได้รับฉันทามติ และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการให้เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ด้านผู้สอน

อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอนที่ได้รับฉันทามติ และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการให้เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง
3. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด
4. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
5. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ

ด้านการวัดผล ประเมินผล

อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผลที่ได้รับฉันทามติ และ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการให้เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
2. มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด

ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรในปัจจุบันของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอยู่ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรด้านการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมเด็กและเยาวชน และ หลักสูตรด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน สำหรับปัญหาด้านหลักสูตร พบว่า ปัญหาเรื่อง การดำเนินการใช้หลักสูตร มีสาเหตุมาจากความไม่คงที่ของจำนวนและระยะเวลาในการอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรของวัชระ พาณิชย์วิจิตร(2552) กล่าวว่าปัญหาของการพัฒนาหลักสูตร คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ 1.ปัญหาขาดครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม 2.ปัญหาการไม่ยอมรับและไม่เปลี่ยนแปลงบทบาทการสอนของครูตามแนวหลักสูตร 3.ปัญหาการจัดอบรมครู 4. ศูนย์การพัฒนาหลักสูตร ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน 5.ขาดการประสานงานหน้าที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ และ 6. ผู้บริหารต่าง ไม่สนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด มีสภาพการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนหรือหลักสูตรที่ได้จัดทำไว้ ทั้งหลักสูตรสายสามัญ ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยได้เปิดโอกาสให้เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้เรียนตามความสนใจ ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและการตอบรับเป็นอย่างดี สอดคล้องกับที่ปฐุม นิคมานนท์(2528) กล่าวว่า ใจหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามาเรียน คือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ เพื่อการพัฒนาอาชีพของตนเอง และการมีรายได้เพิ่ม แต่เยาวชนบางส่วนไม่มีความสนใจ เนื่องจากยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ตลอดจนกิจกรรมนั้นๆ ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจแก่เยาวชนได้ นอกจากนี้อุปสรรคด้านเยาวชนแล้ว ยังมีอุปสรรคในด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมการศึกษา ที่มีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ หลักความเสมอภาคทางการศึกษา กล่าวคือสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้เท่า

เทียมกัน หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติสุขท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม หลักการบูรณาการการเรียนรู้และวิถีชีวิต หมายถึงการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับสภาพปัญหา วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่นของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม หลักความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ วิธีการเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และหลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรเป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนในเรื่องอื่น ๆ เพื่อผลิตผู้เรียนที่เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนต่อไป (อัษฎชลิ ธรรมะวิสิกุล, 2553)

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

สภาพของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อย และบางชิ้นอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ไม่สามารถใช้งานได้ ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนบางแห่ง ยังขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สำหรับในบางรายวิชาที่จำเป็น ซึ่งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากสื่อเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนตรงกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนให้ตรงกัน เป็นเครื่องมือที่จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2555)

ด้านผู้สอน

สภาพของผู้สอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะมีทั้งครูหน่วยและครูจากศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือไว้ อีกทั้งครูหรือวิทยากรจากภายนอกเพื่อสอนหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ในบางกรณีผู้สอนอาจเป็นเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีความรู้ความสามารถในการสอน ปัญหาที่พบคือ ผู้สอนมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอและเหมาะสมต่อจำนวนเยาวชนและจำนวนรายวิชาที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัด ในบางรายวิชาไม่มีครูประจำวิชาแน่นอนหรือครูที่ทำการสอนในบางรายวิชามีความสามารถไม่ตรงกับสายงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

ทำให้เกิดอุปสรรคต่อกระบวนการถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชน อีกทั้งภาระงานในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีมาก ซึ่งในระหว่างที่ดำเนินการสอนไปนั้น อาจมีภาระงานแทรกซ้อนอื่นๆเข้ามา อาทิ โครงการพัฒนาเยาวชนจากกรมพินิจฯ ทำให้การดำเนินการสอนหยุดชะงักไป ซึ่งสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนั้น ผู้สอนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะสอนในเรื่องวิชาการแล้ว ยังมีผลต่อเยาวชนในด้านการปรับพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะต้องมีทั้งความใส่ใจ เข้าใจ ในสภาพ วุฒิภาวะและความสามารถที่แตกต่างกันของเยาวชน มีเทคนิคทางการสอนที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชน ให้ใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2547) กล่าวว่า ผู้เรียนมีความสามารถและศักยภาพในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ครูจึงมีหน้าที่วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เพราะหากครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีด้วย ทั้งนี้นอกจากครูจะต้องมีความรู้ มีทักษะด้านการสอนแล้ว ยังต้องมีศิลป์ในการถ่ายทอดความรู้ ที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนอีกด้วย

ด้านการวัดผล ประเมินผล

สภาพของการวัดผล ประเมินผลในปัจจุบันเป็นการประเมินตามสภาพจริง มีการประเมินผลการเรียนรู้หลังการจบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ทั้งจากผลงานของเยาวชน การสังเกต การสัมภาษณ์ แต่ไม่ได้กำหนดเป็นมาตรฐานที่ชัดเจนแน่นอน เนื่องจากมีความแตกต่างในเนื้อหาวิชา ส่วนปัญหาของการวัดผลประเมินผลในปัจจุบันของแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ระบบการจัดการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนยังขาดความเชื่อมั่น ทำให้เยาวชนไม่สามารถนำผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปใช้ต่อยอดภายหลังจากพ้นโทษได้ รวมถึงครูผู้สอนเองยังไม่มี ความชำนาญในการวัด และประเมินผล สอดคล้องกับที่วิรัช วรรณรัตน์ กล่าวไว้ว่า ปัญหาในการวัดผลประเมินผลมีสาเหตุ 2 ประการ คือ 1. ปัญหาการวัดและประเมินผลด้านครูผู้สอน 2. ปัญหาการวัดและประเมินผลด้านเครื่องมือวัดผล

1.2 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาในอนาคต

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรในอนาคตสำหรับเยาวชนในสถานพินิจ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ การวางแผนหลักสูตรควรมาจากเจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในหลายๆด้าน เพื่อเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในอนาคตทางกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรทำข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานการศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการต่อยอดทางการศึกษาของเยาวชน ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรที่อิงกับหลักสูตรสำนักงานการศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหลัก เพื่อให้สามารถเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้เกิดความต่อเนื่องทางการศึกษาภายหลังจากการปล่อยตัวออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะชีวิต เพื่อให้เยาวชนสามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ ตลอดจนไม่กระทำคามผิดซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึง องค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญ ที่จะสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม 2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถหาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ 3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี 4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น รับผิดชอบต่อผู้อื่น รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ในอนาคต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการออกแบบกิจกรรมที่ใช้ระยะเวลาสั้นๆ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถจูงใจให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับมอร์และมอร์ (Maw and Maw, 1964) ที่เน้นความสำคัญของความกระตือรือร้นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และสุขภาพจิต ความต้องการพัฒนาตน

(Growth Needs) ก็เป็นความต้องการที่ทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน ในการเรียนการสอน ครูมีหน้าที่ที่จะสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสค้นคว้าสำรวจและทดลองความสามารถของตน โดยจัดสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนหรือจัดประสบการณ์ที่ท้าทายความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน โดยเน้นการสอนด้วยกิจกรรม การฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นประสบการณ์จริง ซึ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาอาชีพเป็นหลัก

ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

ในอนาคตสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ควรมีจำนวนมากพอ ตามความเหมาะสมกับวัยและความจำเป็นในการใช้เป็นหลัก มีการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในสถานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาหาความรู้ รวมถึงควรมีการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เนื่องจากหากมีการจัดสื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สื่อออนไลน์ตลอดจน CD DVD ต่างๆจะทำให้เยาวชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในครั้งละมากขึ้น ประหยัดทั้งเวลา และบุคลากร จะสามารถลดปัญหาความขาดแคลนของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน คือ 1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากวัตถุที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างแนวความคิดด้วยตนเอง 2. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่จะเรียนมากขึ้น 3. ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและสามารถจดจำได้นาน 4. ให้ประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง 5. นำประสบการณ์นอกห้องเรียนมาให้นักเรียนศึกษาในห้องเรียนได้แม้ว่าสื่อการสอนจะมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน แต่ถ้าครูผู้สอนผลิตสื่อหรือนำสื่อไปใช้ไม่ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหา ก็อาจทำให้สื่อที่ไม่มีประสิทธิภาพและยังทำให้การสอนนั้นไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้นครูควรมีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อและการผลิตสื่อด้วย เพื่อให้สื่อนั้นมีประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอน (นก อร ปิยาภัทร, 2550)

ด้านผู้สอน

ในอนาคตผู้สอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีครบทุกแขนงวิชาที่มีความสำคัญต่อการฟื้นฟูเยาวชน ทั้งนี้ควรมีความชำนาญการที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาสายสามัญ หรือการจัดการศึกษาสายอาชีพ ผู้สอนที่ดีควรมีความเข้าใจในตัวของผู้เรียน ทั้งสภาพสภาวะ และวุฒิภาวะ ตลอดจนมีจิตสำนึกในในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนนั้นควรจะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีความสามารถในการถ่ายทอดองค์

ความรู้สู่เยาวชนเพื่อการพัฒนาอย่างเต็มที่ มีจิตวิทยาในการสอน รวมถึงมีการประเมินการจัดการเรียนการสอนของตน ซึ่งสอดคล้องกับสาขาวิชา บัณฑิต (มปป.) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการเป็นครูที่ดีว่า ต้องมีคุณสมบัติ คือ สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี โดยรู้จักใช้หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ ใช้หลักการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็ก ทำบรรยากาศที่เหมาะสมที่จะเกิดการเรียนรู้ วางแผนสำหรับการสอนอย่างถี่ถ้วน ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อวัดผลการเรียนวิเคราะห์แก้ไข โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและมีการติดตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สุดท้ายผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนและช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีการพัฒนาและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้น

ด้านการวัดผลประเมินผล

ในอนาคตการวัดผล ประเมินผลของแต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นรูปธรรมชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องแม้ว่าเยาวชนจะพ้นโทษหรือออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้วก็ตาม การจัดการศึกษาในรูปแบบของการ ควรมีการวัดผลประเมินผลแบบครั้งต่อครั้ง เพื่อความรวดเร็วในการบำบัดฟื้นฟูเยาวชนและการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทันทั่วทั้งที่ ทั้งนี้นอกจากจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ในตัวของผู้เรียนแล้วยังต้องมีการประเมินหลักสูตรทั้งในระหว่างใช้ และหลังใช้ เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนการสอน ทั้งครูและผู้เรียน เนื่องจากการวัดผล ประเมินผลจะทำให้ครูทราบถึงข้อบกพร่องทั้งของตนเองและของนักเรียนและยังช่วยให้ครูปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอีกด้วย (อนันต์ ศรีโสภา, 2522)

1.3 ผลการศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

1. ด้านร่างกาย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของเยาวชนผู้กระทำผิดนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วย การที่จะมีสภาพร่างกายที่ดีได้นั้นจะต้องมาจาก การบริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ถูกหลักโภชนาการ รวมถึงการส่งเสริมการออกกำลังกาย ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรเน้นในเรื่องของความรู้เรื่องโภชนาการ เนื่องจากการให้ความรู้และให้คำปรึกษาด้านโภชนาการเป็นเรื่องที่สำคัญ

และจำเป็นสำหรับประชากรทุกกลุ่มวัย(ชดช้อย วัฒนนะ,2554) และหลักสูตรพลศึกษา โดยส่งเสริมให้มีชั่วโมงสำหรับการออกกำลังกาย มีอุปกรณ์กีฬาที่หลากหลาย ตามความสนใจของเยาวชน โดยเฉพาะครูผู้เชี่ยวชาญด้านการกีฬา เพื่อการพัฒนาทักษะทางกีฬาอย่างถูกต้อง

2. ด้านจิตใจ

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาจิตใจ เน้นเรื่องของการบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจของเยาวชนเป็นอันดับแรก เพื่อให้ลดภาวะความหวาดกลัว ความตึงเครียดเสียก่อน โดยมีชั่วโมงของการเข้าพบนักจิตวิทยา เพื่อระบายความเครียดและร่วมกันหาทางออกในบางปัญหาที่นักจิตวิทยาสามารถกระทำได้ มีการสอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรเกี่ยวกับหลักคุณธรรม จริยธรรมเข้ามาสอนอย่างจริงจัง อาจใช้วิทยากรจากภายนอกเป็นผู้สอน เช่น พระ เพื่อการขัดเกลาทางจิตใจและสร้างจิตสำนึกที่ดีงาม นำไปสู่การพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับที่วินัย เพชรช่วย (มปป.)กล่าวไว้ว่า การพัฒนาศักยภาพของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตน

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมของเยาวชน เน้นเรื่องของการจัดกิจกรรมการศึกษาที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยเริ่มต้นชั่วโมงจากการแนะนำตัว เปิดเผยความรู้สึกระหว่างกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในกันและกันของเยาวชน เปรียบเสมือนการลองปรับตัวในสภาพสังคมเล็กๆในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ก่อนที่จะไปใช้ชีวิตในสภาพสังคมจริงๆ ส่วนการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ทางสังคมภายนอกของเยาวชนนั้น เริ่มจากการส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสออกไปพบปะชุมชนมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งกลุ่มบริการสังคม เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี ตลอดจนส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อเปิดประสบการณ์ใหม่และการปรับตัวใหม่ในทางที่ดีขึ้นของเยาวชน สอดคล้องกับสุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล (2545) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

4. ด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมนั้น อันดับแรกคือทำให้ความรู้เกี่ยวกับการมีสภาพแวดล้อมที่ดี เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของคนกล่าวคือ ถ้าคนอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น สะอาด ไม่มีเชื้อโรค เป็นต้น จะทำให้มีร่างกายแข็งแรงและจิตใจแจ่มใส แต่ถ้าเราอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีเช่น มีน้ำเน่าส่ง

กลิ่นเหม็น หรือมีฝุ่นละออง เป็นต้นทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ และขาดความสุขในชีวิต (ทีมงานทรูปลูกปัญญา, 2552) อีกทั้งสภาพแวดล้อมที่มีผลในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความสะอาดของที่อยู่อาศัย การมีสุขอนามัยที่ดี และสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำ เช่น การที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สีแดง ซึ่งเป็นเขตที่มียาเสพติดแพร่หลาย เยาวชนจึงควรได้รับการเรียนรู้เรื่องทักษะการตัดสินใจ เพื่อให้ภายหลังการออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปแล้วสามารถตัดสินใจและจัดการกับชีวิตตนเองได้ ไม่คล้อยตามในแม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีและที่สำคัญคือ ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

2.1 อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตร

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านหลักสูตร ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ
2. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ
3. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้
4. หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมาจากความต้องการของผู้เรียน

ทั้งนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านหลักสูตรนั้น ควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เนื่องจากเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีระยะเวลาที่ไม่แน่นอน ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาในระยะยาว เช่น หลักสูตรการศึกษาสายสามัญ เป็นไปได้ยาก ดังนั้นจึงควรเป็นหลักสูตรระยะสั้น ใช้เวลาประมาณ 1-2 วัน เพื่อการดำเนินการให้แล้วเสร็จ ซึ่งหลักสูตรที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรจัดคือ หลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ ต่อมาคือหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้ ซึ่งหลักสูตรนี้

จะแทรกด้วยหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ เพื่อให้เยาวชนสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างเป็นปกติ มีความสามารถในการตัดสินใจและการจัดการกับสิ่งไม่ดีที่จะต้องเจอ ไม่ค่อยตามหรือพลั้งเผลอไปกระทำความผิดซ้ำ สอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี(2543) กล่าวว่า สภาพสังคมมีความเปลี่ยนแปลงทุกยุคทุกสมัยยิ่งในสภาวะปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาของสังคมมีความซับซ้อนมาก ทั้งนี้จากสภาพดังกล่าวเป็นเหตุให้บุคคลควรได้รับการศึกษาได้รับความรู้ทุกช่วงชีวิต การได้รับความรู้จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสภาพการณ์ต่างๆ ปัญหาต่างๆ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งหลักสูตรทั้งหลายเหล่านี้ควรมีการสอบถามความต้องการของเยาวชนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 :12) ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึง หลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2 อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 3 ข้อดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาสั้นๆ
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วย การชี้นำตนเองเป็นสำคัญ

ทั้งนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้นเรื่อง

การเข้าสู่อาชีพเป็นหลัก เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นภายหลังจากการออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพของเยาวชน กระบวนการจัดกิจกรรมเน้นเรื่องของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Knowles (1975) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ ดังนี้ 1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่าและดีกว่าเนื่องจากมีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า 2. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและ กระบวนการทางธรรมชาติมากกว่า 3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษา 4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้มนุษย์อยู่รอด การมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.3 อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ในด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 3 ข้อดังนี้

1. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
2. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในอนาคตควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน เนื่องจากในหลายรายวิชาจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อในการช่วยจัดการเรียนการสอน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น อีกทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ควรมีความเหมาะสมกับวัย เนื่องจากในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีเยาวชนที่มีความหลากหลายมาก ทั้งในเรื่องของระยะเวลาการอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อายุ การกระทำผิด ตลอดจนสภาพทางจิตใจ ทำให้สื่อหรืออุปกรณ์บางประเภท ต้องมีเจ้าหน้าที่เฝ้า

ระวัง ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของเยาวชน และที่สำคัญคือในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรมีการจัดแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้เยาวชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเสรี ต่อเนื่องและตามความต้องการซึ่งสอดคล้องกับชนเรนท์ คำมา (2548) ได้กล่าว ถึงความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1. เป็นแหล่งที่รวบรวมขององค์ความรู้อันหลากหลาย พร้อมทั้งจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. เป็นแหล่งเชื่อมโยงให้สถานศึกษาและท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกัน ทำให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแก่บุตรหลาน 3. เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดความสนุกสนานและมีความสนใจที่จะเรียนรู้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย 4. ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการที่ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ 5. ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตน มองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในท้องถิ่น พร้อมทั้งจะเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่นทั้งปัจจุบันและอนาคต

2.4 อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน
2. ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง
3. ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด
4. ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
5. ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ

ทั้งนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านผู้สอน ควรมีจิตวิทยาการสอน ควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง เนื่องจากเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นกลุ่มเป้าหมายพิเศษของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ต่างกับเยาวชนทั่วไป ตรงที่เป็นเยาวชนที่พลั้งพลาด หลงไปในทางที่ไม่ดี ครูจึงมีหน้าที่ในการทำให้เยาวชนเกิด

จิตสำนึกที่ดี เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ครูจึงควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชน ผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง ดังพระราชโอรสของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (2523) ตอนหนึ่งว่า “หน้าที่ของครูนั้นเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิดและจิตใจแก่เยาวชน เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีและมีประสิทธิภาพของประเทศชาติในกาลข้างหน้า ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างสรรค์ บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง” เมื่อดำเนินการสอนไปแล้วควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของตน และในอนาคตควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญพิเศษทางด้านวิชาชีพ หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ

2.5 อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผลประเมินผล

ผลการวิจัย พบว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล ที่ได้รับฉันทามติจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ว่าเหมาะสมในการเป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด มีจำนวน 2 ข้อดังนี้

1. ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
2. มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

ทั้งนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ด้านการวัดผล ประเมินผล ควรวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งด้านพฤติกรรมนิสัย ประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนทักษะอาชีพต่างๆ และมีการประเมินผลทันทีที่จบกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับจอมพล คนบ้านป่า (2551) เกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ 1. ต้องวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถทักษะและกระบวนการ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม รวมทั้งโอกาสในการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 3. ต้องเก็บข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลตามความเป็นจริง และต้องประเมินผลภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่ 4. ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องนำไปสู่การสรุปที่สมเหตุสมผล และ 5. การวัดและประเมินผล ต้องมีความเที่ยงตรงและเป็นธรรม ทั้งในด้านของวิธีการวัดและโอกาสของการประเมิน

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1. การนำผลการวิจัยของรายงานการวิจัยฉบับนี้ไปใช้ จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพบริบทงบประมาณ สถานที่ นโยบายของผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปใช้และสภาพของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

2. การวิจัยในครั้งนี้ เน้นหนักในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แต่ทว่ายังมีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอีกหลายแห่ง ที่ขึ้นตรงกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งมีหน้าที่หลักในการบำบัด ฟื้นฟูเยาวชนผู้กระทำผิดโดยตรง จึงควรศึกษาในศูนย์ฝึกเหล่านี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแต่ละแห่ง ตลอดจนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนต่างๆ มีบริบทที่ต่างกัน จึงควรศึกษาในเรื่องของการจัดการศึกษาอย่างเจาะลึกเป็นรายกรณีไป เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นและแนวทางนั้นมีความเหมาะสม สามารถดำเนินการได้จริง

2. การต่อยอดงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในเรื่องของงบประมาณหรือเครือข่ายความร่วมมือที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อศึกษาถึงสภาพ ปัญหาและผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนผู้กระทำผิด

3. งานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่องของการประเมินผลการศึกษา ในแง่ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชนผู้กระทำผิด ทั้งระหว่างต้องโทษและหลังจากปล่อยตัวสู่สังคมปกติแล้ว รวมถึงการกระทำความผิดซ้ำของเยาวชนเหล่านั้นด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ . กรุงเทพฯ :
พริกหวาน กราฟฟิค, 2542.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ยุทธศาสตร์แห่งความสำเร็จของการศึกษาลดชีวิต. กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท., ม.ป.ป.(อัดสำเนา).

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. วิสัยทัศน์การศึกษาลดชีวิต . กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา, มปป.
การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1, ศูนย์. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๔๐ .
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท , 2540.

กิจจา เวสประชุม. การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอก ระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันสำหรับเยาวชนใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2550.

โกวิท วรพิพัฒน์. “การศึกษาลดชีวิต” รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: พีระ
พัฒนาการพิมพ์, 2523.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาลดชีวิต
ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์,
2545.

คณะอนุกรรมการ กนป.ด้านการมีส่วนร่วมทางการศึกษาและเรียนรู้,สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา. 2554. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการศึกษา.

จินตนา ไพบูลย์. การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับทักษะการฝึกอาชีพของเยาวชนชายในสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชา
การศึกษานอกโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และคณะ. การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิด
เกี่ยวกับทรัพย์ในประเทศไทย: แนวทางการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัว
ทำนายทางด้านอาชญาวิทยา.รายงานวิจัยแบบสมบูรณ, 2553.

ณัฐธิดา จันทรมณี .การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับชาว
อุรุกรลาไวย์.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ. คิดเป็น : เพื่อนเรียนรู้สู่นาคต วารสาร กคน.เพื่อนเรียนรู้, 2550.

ธัญญา ศรีตุลากร. คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ศึกษากรณีโรงพยาบาลยะลา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2546.

นโยบายเยาวชนแห่งชาติ และแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว (พ.ศ. 2545-2554)

นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม. รูปแบบการช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนในประเทศไทย : กรณีศึกษาแบบเดล ฟาย, 2535.

ปิยะมาศ เมิดไธสง. แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวกูยใน จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

แผนส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชน พุทธศักราช 2546-2549

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑

มัทนียา ค้อมทอง. ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้ เจตคติและ ทักษะอาชีพของกลุ่มสตรีชมรมแม่บ้านทหารอากาศ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาคศึกษานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2552.

วิภา แซ่ใจ้ว. ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้ วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2549.

ศรินทร์รินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย. การเสริมสร้างคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2534.

ศึกษาศิลการ, กระทรวง, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2542.

สุมาลี สังข์ศรี. การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาลดข้อผิดพลาดตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพ.ศ.2542. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.

สุมาลี สังข์ศรี. การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.

อาชัญญา รัตนอุบลและคณะ งานวิจัยแนวโน้มการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศ
ไทยในทศวรรษหน้า, 2550 การศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.

อัญชลี จันทรมณี. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในเรือนจำกลางนครปฐม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

อนิรุทธ คัมภีร์ทวี. การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประชาชนใน
ชุมชนแออัดเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ, 2536.

อนุพันธ์ จันท์พฤกษ์. การยอมรับรูปแบบและแนวทางในการฝึกอาชีพของเด็กและเยาวชนในสถาน
พินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนกลาง : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานกักและอบรมบ้าน
อุเบกขา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์ (อาชญาวิทยาและงาน
ยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

อุดม เขยกีวงศ์. ความรู้เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.

อรรถัย ศักดิ์สูง. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างทฤษฎี แอนดราโกยี (Andragogy) ของ
มัลคัม โนลส์กับวิธีการสอนในหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของสถาบันพัฒนา
ผู้บริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ภาษาอังกฤษ

Apps, J. W. (1992). Adult Education: The Way to Lifelong Learning. Indiana: Kappa
Educational Foundation.

Best, J. W. K., J.V. (2006). Research in education (10 th ed.). New York : Pearson
Education.

Dave, R. H. (1976). Foundations of Lifelong Education. Oxford : Pergamon Press.

Dewey, J. (1959). John Dewey: Dictionary of Education. New York: Philosophical Library.

Good, Carter V(1945). Dictionary of Education. New York : Mc Graw-Hill Book.

Knowles, Malcolm S (1980). The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy
To Andragogy. New York: Cambridge, The Adult Education Company.

- Koskinen, K.U. (2003). Evaluation of tacit knowledge utilization in work units. Journal of Knowledge Management 7(5): 67-81.
- Nonaka, I., and Toyama, R. (2003). The knowledge creating theory revisited: Knowledge creation as a synthesizing process. Knowledge Management Research and Practice 1: 2-10.
- Phillip H. Coombs (1973). Non-formal Education for Rural Development, Journal of Northeast Asian Studies.
- Serban, A.M., and Luan, J. (2002). Knowledge management building a competitive advantage in higher education. San Francisco: A Wiley

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครปฐม
2. นักวิชาการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครปฐม
3. นักวิชาการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครปฐม
4. นักจิตวิทยา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครปฐม
5. ดร.ธัมรง ธีมโร
6. ดร.ปาน กิมปี
7. นางสาวสมจินตนา ชังเกตุ
8. นางสาวนิตยา เจริญเลิศทรัพย์
9. นายนพดล เต็มสี
10. นางสาวยุพดี ชิดเดือน
11. นางสาวชุตาทภรณ์ แสนแก้ว
12. นางสมจุฑา ศักดิ์ศรีวิทยากุล
13. นายกัญจน์พงษ์ ภูมรา
14. นางสาวอรวิภา วิเชียรเจริญรัตน์
15. ดต.เชี่ยวสกุล รุ่งสกุล
16. ดต.มานะ ชัยรัตนา
17. นายเจษฎาภรณ์ พันธุ์พิพัฒน์

ภาคผนวก ข

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเรื่องอนาคตภาพของการจัดการศึกษา
ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แนวทางในอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของนางสาวกุลนาถ หงษ์ลอย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้การควบคุมวิทยานิพนธ์โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางในอนาคตของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2.2 ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนการสอนในอนาคตของสถานพินิจฯควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนการสอนในอนาคตของสถานพินิจฯ ควรส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างไร ในแต่ละด้านดังนี้

2.3.1 ด้านร่างกาย (physical domain)

.....

.....

.....

.....

2.3.2 ด้านจิตใจ (psychological domain)

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่าสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในอนาคตของสถานพินิจฯควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านคิดว่าสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนในอนาคตของสถานพินิจฯ ควรส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างไร ในแต่ละด้านดังนี้

3.3.1 ด้านร่างกาย (physical domain)

.....

.....

.....

.....

.....

3.3.2 ด้านจิตใจ (psychological domain)

.....

.....

.....

.....

.....

3.3.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships)

.....

.....

.....

.....

.....

3.3.4 ด้านสิ่งแวดล้อม (environment)

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านผู้สอน

4.1 สภาพ ปัญหาของผู้สอนในปัจจุบันของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ท่านคิดว่าผู้สอนในอนาคตของสถานพินิจฯควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 ท่านคิดว่าผู้สอนในอนาคตของสถานพินิจฯ ควรส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างไร ในแต่ละด้านดังนี้

4.3.1 ด้านร่างกาย (physical domain)

.....

.....

.....

.....

.....

4.3.2 ด้านจิตใจ (psychological domain)

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ท่านคิดว่าการวัดผล ประเมินผลในอนาคตของสถานพินิจควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 ท่านคิดว่าการวัดผล ประเมินผลในอนาคตของสถานพินิจฯ ควรส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิดอย่างไร ในแต่ละด้านดังนี้

5.3.1 ด้านร่างกาย (physical domain)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.3.2 ด้านจิตใจ (psychological domain)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นใดอีกบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวกุลนาถ หงษ์ลอย
เบอร์ติดต่อ 0861616209

แบบสอบถาม รอบที่ 2 (เทคนิคเดลฟาย)

เรื่อง“อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ของเทคนิคเดลฟาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด
2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ เยาวชนผู้กระทำผิด เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อสอบถามระดับความคิดเห็นของท่าน ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในแต่ละข้อ ซึ่งการตอบในแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

3. ความคิดเห็นของท่านมีความสำคัญต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก กรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนแก่ผู้วิจัย เพื่อการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวกฤษณา หงษ์ลอย

(ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ- นามสกุล

หน่วยงาน/สังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	
	ด้านหลักสูตร						
1.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ						
2.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา						
3.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพลศึกษา						
4.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ						
5.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ						
6.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้						
7.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมาจากความต้องการของผู้เรียน						
8.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน						

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	
	ด้านหลักสูตร (ต่อ)						
9.	การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควร มุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ						
10.	การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควร มุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น						
11.	หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร						
	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน						
1.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน						
2.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้						
3.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาด้านนี้						
4.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ						
5.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ						

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำ ผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็น เพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	
6.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น						
7.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง						
8.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้						
9.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยการชี้แนะตนเองเป็นสำคัญ						
	ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน						
1.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวน ผู้เรียน						
2.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับ วัยของผู้เรียน						
3.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้อย่างเสรี						
4.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย						
5.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับ หลักสูตรที่เรียน						
6.	ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม						

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำ ผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็น เพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	
7.	ควรส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน						
	ด้านผู้สอน						
1.	ครูผู้สอนควรมีจิตวิทยาการสอน						
2.	ครูผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจในเยาวชน ผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง						
3.	ครูผู้สอนควรมีจิตสาธารณะ						
4.	ครูผู้สอนควรมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ ชัดเจนเป็นรูปธรรม						
5.	ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการ สอนจากเยาวชนผู้กระทำผิด						
6.	ครูผู้สอนควรส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงตัวเองของ เยาวชนผู้กระทำผิด						
7.	ครูผู้สอนควรมีความสามารถในการจูงใจผู้เรียนได้						
8.	ครูผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน						
9.	ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างเสรี						
10.	ควรมีครูผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน						

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็น เพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	
11.	ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญ พิเศษทางด้านวิชาชีพ						
	ด้านการวัดผลประเมินผล						
1.	การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน						
2.	การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพ มากกว่าปริมาณ						
3.	ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน						
4.	ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้ เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว						
5.	การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดใน แต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ						
6.	มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบ กระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง						
7.	การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน						

แบบสอบถาม รอบที่ 3 (เทคนิคเดลฟาย)

เรื่อง “อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด”

คำชี้แจง

แบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ เป็นแบบสอบถามรอบสุดท้าย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อความว่าสมควรใช้เป็นอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงความสอดคล้องในแต่ละข้อความจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ โดยระบุตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์และระบุตำแหน่งความคิดเห็นของท่านในรอบที่ 1 ไว้ โดยใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์ หมายถึง ตำแหน่งของค่ามัธยฐาน (Median)

สัญลักษณ์ หมายถึง ขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์

สัญลักษณ์ หมายถึง ตำแหน่งความคิดเห็นของท่านในรอบที่ 2

ในการตอบแบบสอบถามในรอบนี้ ท่านสามารถเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ หรือ ยังคงยืนยันคำตอบเดิมได้ ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบ ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องอันดับ

คะแนนที่เลือกใหม่ และหากยังคงยืนยันคำตอบเดิม ทั้งนี้หากคำตอบนั้นอยู่นอกขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์ ขอความกรุณาท่านในการให้เหตุผล ในที่ว่างด้านขวามือเพื่อการยืนยันคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ โดยใช้เกณฑ์ตามอันดับคะแนนเดิม 5 คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณ

นางสาวกุลนาถ หงษ์ลอย

(ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ- นามสกุล

.....

หน่วยงาน/สังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องอนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็นเพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
	ด้านหลักสูตร						
1.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรเน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ	◇					
		↔					
2.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพระพุทธศาสนา		◇				
		↔					
3.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรพลศึกษา		◇				
		↔					
4.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรเรื่องสารเสพติดให้โทษ	◇					
		↔					
5.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ	◇					
		↔					
6.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีหลักสูตรที่เน้นการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมปกติได้	◇					
		↔					
7.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมาจากความต้องการของผู้เรียน	◇					
		↔					
8.	หลักสูตรสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควรมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน	◇					
		↔					

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็นเพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
	ด้านหลักสูตร (ต่อ)						
9.	การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควร มุ่งทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตภายหลังจากพ้นโทษ	←→	◇				
10.	การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ควร มุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	←→	◇				
11.	หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิดทุกหลักสูตร ควรมีการประเมินหลักสูตร		◇				
	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	←→					
1.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรสร้างแรงจูงใจใฝ่รู้แก่ผู้เรียน	←→	◇				
2.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้อย่าง	←→	◇				
3.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนในระยะเวลาดั้ง	←→	◇				
4.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเข้าสู่อาชีพ	←→	◇				
5.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ	←→	◇				

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
6.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีการวางแผนการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น		◇				
		←→					
7.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริง		◇				
		←→					
8.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรมีเครือข่ายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		◇				
		←→					
9.	กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดควรเน้นเรื่องการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นสำคัญ	◇					
		←→					
	ด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน						
1.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน		◇				
2.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	←→	◇				
		←→					
3.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้อย่างเสรี		◇				
		←→					
4.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย	◇					
		←→					
5.	สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน		◇				
		←→					
6.	ควรเน้นการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	◇					
		←→					

ข้อ	อนาคตภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ผู้กระทำผิด	ระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ความเห็นเพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
11.	ควรเพิ่มจำนวนของครูที่มีความชำนาญ พิเศษทางด้านวิชาชีพ	◇ ↔					
	ด้านการวัดผลประเมินผล						
1.	การวัดผลประเมินผลควรเป็นรูปธรรมชัดเจน	↔	◇				
2.	การวัดผลประเมินผลควรเน้นคุณภาพ มากกว่าปริมาณ	↔	◇				
3.	ควรมีการวัดผลประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	↔	◇				
4.	ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง แม้ เยาวชนผู้กระทำผิดจะพ้นโทษแล้ว	◇ ↔					
5.	การวัดผลประเมินผลเยาวชนผู้กระทำผิดใน แต่ละสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ	↔	◇				
6.	มีการวัดผลประเมินผลในทันทีที่จบ กระบวนการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง	↔	◇				
7.	การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับบริบทของ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	◇ ↔					

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกุลนาถ หงษ์ลอย เกิดเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาศึกษา
ศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง สาขาวิชาการศึกษาดลอดชีวิต ภาควิชาการพัฒนามนุษย์
และสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จากนั้นเข้า
ศึกษาต่อในระดับครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชา
การศึกษาดลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อได้โดย E-mail :
kull_a@hotmail.com